

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 7 november 2016*§ 2 Interpellation om avhysningar av barnfamiljer (nr 2016:17)*

Anförande nr 1

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Vi har haft denna debatt för inte så länge sedan då Andrea Ström ställde en liknande interpellation. Så vem vet, det kanske inte blir någon längre debatt den här gången. Siffrorna handlar om 2014 och 2015. Jag har själv inte sett några siffror för detta år – jag vet inte om det har kommit några – vad gäller avhysningar eller vräkningar av barnfamiljer. I den interpellation jag ställde för nästan ett år sedan handlade det om 33 barn som hade varit utsatt för vräkningar under föregående år. Jag ställde interpellationen därför att jag tyckte att det dåvarande tillförordnade socialborgarrådet Ewa Larsson hade en väldigt hög svansföring i medierna när hon sade att inga barn över huvud taget ska vräkas i Stockholm. Man fick det att låta som att om man bara ändrade lite grann i direktiven eller om bara Alliansen försvann och vi fick ett nytt styre skulle detta vara lätt att ordna till. Sedan kom siffror som visade att det inte var så enkelt, utan att frågan innebär en djupare problematik. Därför valde jag att ställa interpellationen.

Den statistik som vi fick och som byggde på kronofogdens statistik visade att nästan hälften av de avhysningar av barn som gjordes handlade om det kommunala bostadsbeståndet. Men sedan fick vi svar från roteln som angav att det bara var i ett av dessa fall som barn var inblandade. Det är såklart svårt för mig att veta vem som har rätt – är det roteln i Stadshuset eller är det Kronofogdemyndigheten som har rätt? Där blir man lite grann svaret skyldig.

För dem som drabbas av en avhysning eller en vräkning spelar det mindre roll om hyresvärden är privat eller kommunal. Det är lika illa för den som drabbas. Vi vet att flera av dem som blir vräkta har en hyresskuld på mindre än 10 000 kronor. Det är alltså inte någon större katastrof, utan man borde kunna reda ut det på något sätt genom skuldrådgivning och annat. Det känns som att en vräkning är det absolut sista tänkbara man ska ta till. När det är så pass låga hyresskulder kan man tycka att en vräkning borde kunna undvikas.

Anförande nr 3

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Detta är viktiga frågor. Jag tycker att det är berättigat att ha en hög svansföring när det handlar om barn i en otrygg boendesituation, precis som barnministern Maria Larsson hade i den tidigare regeringen. Hon talade just om en nollvision för vräkning av barn. Det tycker jag var någonting bra. Sedan handlar det om att omsätta denna vision i praktisk handling på olika sätt.

Yttranden 2001-02-19

När det gäller statistiken är inte rotelns uppgifter någonting vi tar ur luften, utan de kommer förstås från bolagen själva. Det är skillnad mellan att ansöka om en avhysning och de facto genomföra en avhysning. Det är måhända där förklaringen till de olika siffrorna i svaret ligger. Faktum är att under 2015 avhystes en barnfamilj inom de kommunala bostadsbolagen. De hade då också en ny lägenhet inom beståndet att flytta till. Jag tycker att våra bostadsbolag tar ett bra ansvar när det gäller de här frågorna. De visar att när man ser att det finns en risk för att en barnfamilj kommer att avhysas tar de frågan på största allvar. Det är vad dessa siffror pekar på.

Sedan behöver vi också jobba mycket med de privata bolag som finns och på olika sätt bygga samarbeten med dem för att stötta inte minst barnfamiljer som lever i en utsatt situation och där det finns en risk för avhysning. Där ser det lite olika ut i olika stadsdelar när det gäller vilka utmaningar man har. Jag var i Hägersten-Liljeholmen, till exempel, för ett tag sedan. Där har man inte så mycket allmännytta, men man har många olika privata bolag att jobba med. Då blir det många olika parter att ha kontakt med, och då kan utmaningarna vara större, men såklart icke desto mindre viktiga.

Det finns alltså flera saker som staden gör. En del som väntar framöver är att vi ska ta fram en särskild handlingsplan när det gäller just boendesituationen för barnfamiljer, där vräkningar är en oerhört viktig fråga. Men en minst lika viktig fråga är alla de barnfamiljer som lever i en otrygg boendesituation överlag men som kanske inte löper risk att vräkas. Det handlar om barnfamiljer som exempelvis aldrig ens har kommit in på bostadsmarknaden. Det finns alltså en exit-problematik i detta, det vill säga barnfamiljer som löper risk att avhysas, men det finns också en ännu större entry-problematik. Det handlar om att vi har barnfamiljer i vår stad som över huvud taget inte ens kommer in på bostadsmarknaden. Vi har barn som i dag växer upp på hotellhem under en stor del av sin uppväxt i vissa fall. De lever i boende som är väldigt dåliga för barn. Där måste vi absolut ha en tydlig vision: Vi ska i framtiden inte ha barn som växer upp på det sättet. Det är också en viktig fråga som jag vill passa på att lyfta i sammanhanget.

Anförande nr 4

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Det är ingen som tycker att det är bra att vräka barn; det tror jag att vi alla är överens om. Ändå händer det att barn vräks. Det händer därför att barn är barn till föräldrar. Ibland verkar det i de här diskussionerna som att det bara handlar om barn som fristående element – fristående från sina föräldrar. Så är det inte. Det är föräldrarna som är försörjningspliktiga, och det är de som ska betala hyran. Detta är föräldrar som har fått uppleva en socialtjänst som har gått på knäna och en allmännytta som har sålts ut på så sätt att hyresrätten snart är så sällsynt att den kanske ska fridlysas. Jag tycker att man missar poängen i debatten. Om man inte satsar på socialtjänsten är det svårt att bedriva ett vräkningsförebyggande arbete. Om man försämrar för de mest utsatta föräldrarna försämrar man också för de allra mest utsatta barnen.

Yttranden 2001-02-19

Med risk för att upprepa det som socialborgarrådet just sade: Detta drabbar också barn som inte syns i kronofogdens statistik, det vill säga barn som inte ens kommer in på den reguljära bostadsmarknaden och vars föräldrar hyr i andra hand och blir vräkta därifrån. Det kan också handla om inneboendekontrakt som man får flytta ifrån med kort varsel. Dessa barn kommer aldrig att synas, och vi måste jobba jättemycket med dem. Det har såklart försvårats när det finns en så liten allmännytta kvar. Det är inte särskilt lätt att komma in på hyresmarknaden när den är så mycket mindre än förr. Detta handlar dessutom oftast inte om familjer som har möjlighet att välja att köpa en bostad.

Det som nu görs i socialnämnden är ett gediget arbete som handlar om att bygga upp socialtjänsten och förbättra socialsekreterarnas arbetssituation. Det kommer såklart också att förbättra möjligheten att jobba vräkningsförebyggande. Min erfarenhet av att ha jobbat på socialtjänsten är verkligen att den gör sitt allra yttersta för att de här barnfamiljerna ska kunna bo kvar. Man har ofta ett bra samarbete med bostadsbolagen. Man försöker gå in när det gäller de skulder som vi talar om och som inte alltid är så höga. Ibland hänger det inte på socialtjänstens arbete utan på att vissa bostadsbolag helt enkelt inte går med på att familjerna bor kvar även om socialtjänsten går in. Då blir det vräkningsförebyggande arbetet så mycket viktigare. Men det handlar även om att socialtjänsten är snabb att gå in när man får uppgifter om att det finns hyresskulder.

Jag är glad och stolt över att kunna säga att vi gör ett gediget arbete med socialsekreterarnas arbetssituation och över att kunna säga att det nu äntligen byggs fler hyresrätter.

Anförande nr 5

Erik S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag tackar för inläggen. Jag är övertygad om att vi är överens om ambitionen att inga barn ska vräkas och att vi över huvud taget ska få ned antalet vräkningar. Det är ju någonting som inte bara drabbar barn utan även slår hårt mot vuxna som blir vräkta.

Jag tycker absolut att vi ska ha en hög svansföring, Åsa Lindhagen. Det var egentligen inte det jag kritiserade. Det gällde alltså inte ambitionen, utan det jag reagerade mot var den tongång man hade om att noll barn ska vräkas nästa år. Det blev ändå 33 barn, vilket var lite mindre än året innan men något fler än två år tidigare. I retoriken fick man det att låta väldigt enkelt: Bara vi vill detta blir det så! Sedan visade det sig att det inte var så enkelt. Min kritik gällde alltså lite mer retoriken än själva ambitionen i sig.

Det är bra att du lyfter de privata bolagen och att vi ska jobba med dem, Åsa Lindhagen. Jag är dock lite mer intresserad av att veta *hur* vi kan jobba med privata hyresvärdar. För den enskilde och för de enskilda barnen spelar det som sagt ingen roll om det är en privat eller en kommunal hyresvärd man blir vräkt ifrån. Det skulle

Yttranden 2001-02-19

därför vara intressant att höra lite mer om hur vi kan jobba med de privata bostadsbolagen.

I interpellationssvaret nämner borgarrådet att man kan få stöd av Stockholms Hotellhem, SHIS. Nu har vi en situation där en del av SHIS bestånd ska gå till en del av de nyanlända som vi ta emot under 2016 och 2017. Det är vi överens om; alla partier har varit överens om den nya lagstiftningen. Vi har också tyckt att det är rätt att en del av SHIS bestånd kan gå till detta. Men det finns också en oro för att en del av dem som bor i Sverige i dag och som är i behov av en sådan här bostad kan drabbas.

Jag undrar bara om borgarrådet har någon reflexion om hur vi ska hantera det faktum att det kan bli svårare att få tag på ett boende inom SHIS för dem som behöver det på grund av den nya bostadslagen.

Anförande nr 6

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag tänker börja med att ta upp den sista tråden. Det handlar om den boendesituation som vi har i Stockholm generellt. Det stora problemet för Stockholm är att vi har den svåraste boendesituationen i hela landet. Det är också därför jag ville lyfta denna entry-problematik. Vi har en fråga om barnfamiljer som ska vräkas, men vi har också en annan fråga som handlar om att man över huvud taget inte kommer in på bostadsmarknaden. Vi måste använda alla till buds stående medel för att försöka ge stöd till de människor som behöver det. Där har vi olika verktyg.

Jag skulle vilja säga att de absolut kraftfullaste verktygen, det som är helt centralt för att kunna jobba med hemlöshetsfrågan och det som också är grunden till att hemlöshetssiffrorna i Stockholm sjunker, är att vi har en allmännytta och att vi kan använda den också för sociala ändamål i vissa fall. Vi har en utmaning i och med att stora delar av allmännyttan har sålts ut. Det kan man ha olika uppfattningar om, och det vet vi också att vi har i den här salen. Men från mitt perspektiv som socialborgarråd ser jag konkret hur detta också gör det svårare att jobba med hemlöshetsfrågan.

Den stora och övergripande frågan när det handlar om att både ta emot människor, nya stockholmare som kommer hit, flyttar hit och berikar vår stad på olika sätt, och att ge stöd till de människor som redan bor här är att bygga, bygga och åter bygga. Och vi måste bygga hyresrätter. Det är en av de absolut viktigaste prioriteringar som den här majoriteten har.

Jag tänkte gå vidare lite när det gäller olika typer av arbete som pågår med barnfamiljer. Jag nämnde den handlingsplan som kommer att tas fram. Vi gör även en översyn under året av budget- och skuldrådgivningen och hur den fungerar runt om i staden också i syfte att säkerställa likställdhet. Det är viktig del i det vräkningsförebyggande arbetet. Vi ser över samverkan inom socialtjänsten. Det handlar till

Yttranden 2001-02-19

exempel om uppsökande verksamhet och budget- och skuldrådgivarna. Hur kan man på olika sätt samverka? Vi har boskola, som är en viktig del i att stötta människor i att kunna hantera sitt boende på ett bra sätt.

Alla dessa delar är viktiga för att kunna jobba med det vräkningsförebyggande arbetet. Men utöver det behöver man också när det gäller de privata vårdarna som Erik nämnde ha en god kontakt med dem för att på samma sätt som när man jobbar med de kommunala bolagen ha en god kapacitet när det kommer signaler om att en barnfamilj i slutändan riskerar att vräkas så att man kan sätta in åtgärder i tid.

Yttranden 2001-02-19

§ 3 Interpellation om Ross Tensta (nr 2016:18)

Anförande nr 7

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 8

J a n J ö n s s o n (L): Jag har skrivit en interpellation för ett bra tag sedan om situationen på Ross Tensta gymnasium. Skolinspektionen hade nämligen uppmärksammat att situationen var allvarlig, och man beslutade om ett vitesföreläggande på 2,5 miljoner kronor – väldigt mycket pengar – eftersom man ansåg att det var en allvarlig situation. Det handlade om ordningsproblem, kaos på lektioner, hot och våld riktat mot både personal och elever och bristfälligt särskilt stöd. Det som Dagens Nyheter skrev den 3 februari i år var att det fanns en känsla av att alla verkade ha gett upp hoppet om verksamheten.

Jag vill tacka borgarrådet för svaret. Här finns en utförlig beskrivning av vad som har gjorts när problematiken uppmärksammades. Jag har ändå några frågor till borgarrådet som jag skulle vilja ha svar på. Hur kan man undvika att en situation hinner gå så här långt innan man börjar vidta mer konkreta åtgärder? Det framgår av svaret att man började planera för åtgärder när problematiken började synas på allvar. Men det var egentligen inte förrän det fanns som ett konkret faktum som man satte in mer konkreta insatser.

Nu blev det tyvärr så att skolan stängdes. Det är förstås väldigt tråkigt för de elever som trots allt ville gå på skolan men också för området som sådant. Jag undrar därför om borgarrådet kan svara på om det fanns någonting som hade kunnat göras annorlunda.

Jag skulle också vilja ha lite utförligare svar när det gäller på synen på vilka ärenden som dras i utbildningsnämnden. Jag sitter själv i utbildningsnämnden, och jag har också suttit länge i stadsdelsnämnd. Motsvarande problematik i en verksamhet i en stadsdelsnämnd skulle definitivt ha kommit upp på ett nämndsammanträde. Man skulle förmodligen ha haft särskilda dragningar av ansvariga chefer på förvaltningen. Här verkar det som att man sköter allting via gruppledarmöten, som enligt min mening inte har någon formell status. Där har säkert också allianspartierna varit dåliga, så det var säkert lika dåligt under vår tid. Men frågan är: Ska vi verkligen ha det på det sättet att utbildningsnämndens ledamöter får läsa om detta huvudsakligen via Dagens Nyheter? Det är mina frågor.

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 9

Borgarrådet B u r e l l (S): Ordförande! Jag tackar Jan Jönsson för interpellationen med de frågor som vi som sagt har besvarat och ytterligare frågor som nu har framställts muntligen i denna sal.

Jag kan börja med att berätta vad som har hänt sedan omtaget, som vi kallar det, och inte nedläggningen. Tensta gymnasium heter det nu och inte Ross Tensta gymnasium. Det är inte nedlagt, utan verksamheten är kraftigt omstrukturerad. Där finns språkintröduktion. Man hade i alla fall nyligen totalt 176 elever på skolan, varav 123 gick i årskurs 1, 25 i årskurs 2 och 28 i årskurs 3. De elever som gick nationella program har fått nya placeringar. De går på S:t Eriks gymnasium, Bromma gymnasium och Kungsholmens västra gymnasium i enlighet med de program som de hade gått på i Ross Tensta gymnasium.

Det finns mycket att säga om bakgrunden till den uppkomna situationen, och jag är övertygad om att Jan Jönsson och hans partikamrater, som hade ansvaret under många år för att lägga grunden för god utbildning där precis som i övriga Stockholm, har saker som ni kan bidra med i utvärderingen av just det som Jan Jönsson tog upp: Hur kan det gå så långt att man kommer i en situation med stora ordningsproblem och en starkt sviktande attraktivitet hos denna utbildning? I slutet var det 0,2 sökande per plats. Det betyder i praktiken att de allra flesta som gick på skolan inte hade valt den i vare sig första, andra eller tredje hand.

Hur ser planerna ut för framtiden? Det är en fråga som Jan Jönsson också kunde ha ställt och som vi gärna svarar på oavsett om han gjorde det eller inte. Tensta gymnasium är en fantastisk byggnad med fin arkitektur för läromiljöer. Det pågår ett intensivt samarbete mellan utbildningsförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen och vissa andra aktörer runt omkring för att man när byggnaden har renoverats och ventilationen är tipptopp igen kunna fylla hela byggnaden med bra utbildningsverksamhet. Jag kommer att kunna återkomma lite längre fram med detaljer. Detta känns lovande och hoppfullt. Det är viktigt för Tensta, och det är viktigt för hela Järvaområdet, att byggnaden verkligen fylls med bra utbildningsverksamhet. Det kommer den att göra.

Jan Jönsson kom också in på vad som dras på utbildningsnämnden och inte. Vi har som sagt gruppleddarmöten. Hur relationen och informationen mellan Lotta Edholm och Jan Jönsson ser ut har jag ingen inblick i, och det är kanske där Jan Jönsson borde börja gräva.

Anförande nr 10

J a n J ö n s s o n (L): Det var bra att få en liten redogörelse för framtiden. Den frågan hade jag tänkt ställa nu, men då behöver jag inte göra det.

Yttranden 2001-02-19

Däremot fick jag inte så mycket svar på om det fanns olika saker som hade kunnat göras annorlunda. Det är ändå så, vilket också framgår av svaret, att de stora ordningsproblemen uppträder under 2015. Vi ser ett vikande underlag vad gäller elever som söker till skolan redan från hösten 2013, men ordningsproblemen blir uppseendeväckande från 2015. Det dröjer nästan hela året innan de konkreta åtgärderna blir insatta; det är egentligen inte förrän Skolinspektionen kommer dragande med sitt enorma vite som man kan se att saker och ting sker. Jag tycker att det är viktigt att få lite svar på vad som hade kunnat göras annorlunda för att fånga upp situationen tidigare. Då hade man inte behövt göra denna omstart. Jag menar att eftersom det nu bara är språkintroduktion kvar innebär det att det inte är ett gymnasium på samma sätt som det var tidigare.

Vad gäller utbildningsnämnden har jag haft vissa diskussioner, Lotta, också om detta. Det handlar om vilken information som ska komma därifrån och från gruppleadmötet. Jag är dock fortfarande intresserad av att veta vad synen är på vilka ärenden som bör föredras i utbildningsnämnden. Det är trots allt nämnden som har huvudmannansvaret, och inte gruppleadargruppen. Att det blir ett vitesföreläggande på två och en halv miljon är ändå en ganska exceptionell åtgärd, och jag tycker att vi bör ha sådana former att det förtjänar en dragning i själva nämnden så att alla ledamöter verkligen är insatta i det som sker.

Min huvudfråga är ändå: Går det att tänka vad som hade kunnat göras annorlunda så att man inte hade behövt göra detta omtag? Då hade en fullvärdig gymnasieutbildning med nationella program kunnat finnas kvar på skolan. Det tycker i alla fall vi är väldigt angeläget, och vi tycker att det är olyckligt att skolan nu är stängd vad gäller de nationella programmen såsom det ser ut just nu.

Anförande nr 11

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Om vi fortsätter att diskutera vad som tas upp på gruppleadmötet och i utbildningsnämnden är det precis som Jan Jönsson vet: Vi hanterar i stort sett bara viktiga och tunga ärenden i utbildningsnämnden. Det är sedan länge en etablerad ordning att vi på gruppleadmötet har med ledningsgruppen så att gruppleadarna kan ställa frågor och begära särskilda föredragningar på nämnden. Uppenbarligen har ledamoten Jönssons egen gruppleadare inte bedömt att det var befogat i detta fall.

Jag vill framhålla, så att ni alla vet det, att hotet om vite på två och en halv miljon nu är undanröjt och att Skolinspektionen har lagt ned ärendet. Därmed ser jag det som bekräftat att de anser att de åtgärder som vi vidtog var de korrekta. Huruvida man hade kunnat rädda Ross Tensta i dess gamla utformning eller inte är inte jag man att svara på. Detta behöver man forska i och analysera ganska djupt, skulle jag vilja säga. Jag tror personligen dock att den gymnasieregion som vi befinner oss i och med den viktiga och omfattande valfrihet som våra elever har i Stockholm, hela Stockholms län plus Bålsta, eller Håbo som det heter, gör att eleverna söker sig till skolor

Yttranden 2001-02-19

som ligger praktiskt till när det gäller att kunna ta sig dit och hem utan att förlora för mycket tid varje skoldag. Det finns olika mönster som tyder på att det har att göra med skolors eller stadsdelars allmänna status och så vidare. Så ser det ut i dag. Detta gör att vissa skolor har det tufft redan från början därför att de inte ligger på ställen som allmänt betraktas som attraktiva i den meningen att man vill hänga där på fritiden och att det skulle ge hög status. Det här är jättesvårt att kämpa emot.

Men jag är övertygad om att vi med gemensamma ansträngningar från alla förvaltningar, näringsliv och andra aktörer kommer att kunna göra hela Tensta ännu mer attraktivt utifrån de fina grundkvaliteter som finns där. Byggnaden är som sagt en av dessa grundkvaliteter, och vi kommer att fylla den med fin utbildningsverksamhet.

Vi måste dock ha ögonen på alla gymnasier som inte ligger i innerstaden i något av våra vackra skolpalats eller som inte ligger nära en knutpunkt till kollektivtrafiken och ge dem extra stöd och extra insatser. Det är det som görs nu till exempel i Kärrtorp så att det inte ska hända någonting där. Förvaltningen säger själv att det finns saker som man utvecklar i att upptäcka hotande problem mycket tidigare för att kunna sätta in åtgärder. Jan Jönsson och jag är helt överens om vikten av det.

Anförande nr 12

J a n J ö n s s o n (L): Ordförande! Tack så mycket för beskedet! Jag personligen tror att man till exempel från både borgarrådets och förvaltningens sida borde ha reagerat mycket tidigare på de kränkingsrapporter som rektor rimligtvis enligt lagen måste ha skickat in till utbildningsförvaltningen. Om det inte har blivit gjort är det i sig en allvarlig punkt att verkligen fånga upp för hela gymnasieskolan. Andra saker som man förstås hade behövt göra är att mycket tidigare koppla in stadsdelsnämnd, alltså socialtjänst, och polis i denna situation. Det tog ganska lång tid innan de fick detta stöd eller så togs inte detta initiativ; det vet jag inte. Man skulle givetvis också ha gjort någon mer snabb analys än att låta det gå nästan ett helt år med de här orosproblemen.

Jag personligen är inte riktigt tillfredsställd med att Skolinspektionen lägger ned sitt ärende därför att man i princip avskaffar hela utbildningen. Det vore hemskt om vi gör det till något slags praxis att så fort som Skolinspektionen dömer ut vite stänger vi verksamheterna. Förhoppningsvis kommer det inte att ske så många gånger igen, men jag tror inte att det är ett särskilt bra sätt att jobba på.

Jag tror att borgarrådet mycket väl kan ge en del konkreta svar på vad som skulle ha kunnat göras annorlunda. Därför tar jag chansen att ställa frågan en tredje och sista gång: Finns det någonting konkret som man kunde ha gjort från nämndens sida? Oavsett vilken tidsperiod det skulle handla om vore det intressant att ta del av detta.

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 13

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Det är väl en majoritetsföreträdarens öde att alltid när åtgärder vidtas som kan anses rimliga åtminstone kunna säga: Varför gjordes inte det här för länge sedan? Det är väl också det som man alltid kan förebrå sig och rannsaka sig själv för. Den rannsakan förekommer både hos mig personligen och hos förvaltningen. Av det kan man lära sig ganska mycket.

Jag vill ändå påstå att förvaltningen har vidtagit ett antal åtgärder under resans gång, men det blev en situation som var ohållbar trots alla dessa insatser och goda ambitioner att försöka rädda situationen. Det kan man säkert också lära sig av.

Jag vill inbjuda Jan Jönsson till den fortsatta utvärderingen av ärendet och för att se vad vi kan lära oss för framtiden. Jag tycker, fru ordförande, alltid att det är charmigt att få bevis för att man som liberal ofta tänker att man kan ersätta vilken befattningshavare som helst i organisationen och göra ett bättre jobb. Desto mer ser vi fram emot att få ta del av Jan Jönssons input.

Yttranden 2001-02-19

§ 5 Interpellation om barn som far illa (nr 2016:21)

Anförande nr 14

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande! Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 15

J a n J ö n s s o n (L): Fru ordförande! Tack till borgarrådet för ett fantastiskt bra svar! Jag måste säga att detta nog är ett av de bästa interpellationssvar jag hittills har läst. Det är sakligt och tydligt, och det svarar på ett föredömligt sätt på i princip alla frågor som jag ställde.

Jag håller med om att mycket av det som skrivs är bra åtgärder att vidta. Det som jag ser som problematiskt, eftersom jag själv sitter i en stadsdelsnämnd och har mycket kontakter runt om med andra ledamöter i olika stadsdelsnämnder, är att jag inte ser i nämnderna och förvaltningarna att man tar denna fråga som en prioriterad fråga. I Skärholmen var det vi från Liberalerna som lade fram ett förslag om att vi snarast måste återuppta denna regelbundna uppföljning av samverkansöverenskommelserna om barn som far illa. I många andra nämnder är det likadant: Det är oppositionen som har lagt fram förslagen, och de har inte kommit från majoriteten. Det har sedan inte heller prioriterats i verksamhetsplaner och annat.

Även om jag tycker att borgarrådet har helt rätt syn här undrar jag: Hur är din tanke när det gäller att få dina partikamrater runt om i stadsdelsnämnderna att se hur viktig frågan är? Om man inte regelbundet underhåller sådan här samverkan och sådana här överenskommelser faller samarbetet ihop. När man då inte samarbetar om dessa barn leder det till att de fortsätter att fara illa och att de kan ramla mellan stolarna på ett olyckligt vis.

För er som inte riktigt vet vad interpellationen handlar om kan jag berätta att det gäller samverkan mellan socialtjänst, skola och andra myndigheter. Jag skulle gärna vilja ha svar på detta från borgarrådet.

Anförande nr 16

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Tack, Jan, för dina vänliga ord som jag skickar lite grann vidare till mina duktiga medarbetare! Tack också för att du lyfter en viktig fråga! Det har varit en av de stora utmaningarna när skolan har centraliserats att få till denna samverkan. Vi ser att det ändå går framåt. När man gör en stor omorganisation tappar man ofta lite under en period och behöver arbeta upp det. Det är såklart otroligt viktigt att samverkan fungerar. Du lyfter alltså en viktig fråga.

Yttranden 2001-02-19

En del i detta är att det finns en konkret verksamhet som heter just samverkan mellan skola och socialtjänst och som den förra majoriteten tog initiativ till. Den är viktig och bra, och vi har sagt att vi ska implementera den som en del i att fånga upp barn i skolan som behöver insatser både från skolans och socialtjänstens håll. I denna verksamhet ökar man också samverkansytorna.

Vi har också Skolsam, som är en viktig verksamhet för familjehemsplacerade barn. När det gäller barn som lever i utsatthet på olika sätt är skolan en av de absolut viktigaste delarna att jobba med. Vi ser att den är en av de största skyddsfaktorer som finns för ett barn som har utmaningar i livet på olika sätt. Om vi får åtminstone skolan att fungera rustar vi detta barn mycket bättre för det framtida livet och också för det liv man lever här och nu. Därför är det så oerhört centralt att jobba med de här frågorna.

Detta är en högt prioriterad fråga för majoriteten. Det faktum att vi exempelvis nu implementerar samverkanspilotprojektet för samverkan mellan skola och socialtjänst är en del i detta. Vi har en tydlig riktning mot att utveckla Skolsam så att det ska nå alla barn som är familjehemsplacerade före denna mandatperiods slut. Det är en annan del i detta. När det gäller samverkan generellt har vi också den konkreta uppföljningsmodellen som Jan lyfter. Den ses nu över av socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen för att se om vi kan hitta en bättre modell där vi verkligen säkerställer att samverkan fungerar. Där behöver modellen helt enkelt ses över.

En av de viktigaste frågorna i detta är socialtjänstens arbetssituation. Den behöver stärkas. Det kan jag gärna återkomma till om det blir tillfälle.

Anförande nr 17

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Detta är såklart en jätteviktig interpellation. Frågan om barn som far illa och samverkan kring dessa barn är enormt viktig både när det gäller skolan och socialtjänsten och även andra aktörer. Ändå är det just här som det oftast fallerar. Det beror förstås inte på att folk inte tycker att det här är viktigt. Det handlar inte om oviljan eller kompetensen hos personer, utan det är oftast tiden.

Jag tycker att Åsa Lindhagen har redogjort jättebra för det arbete som pågår. Detta är verkligen en fråga som den rödgröna majoriteten tar på allvar och jobbar intensivt med. Jag skulle vilja passa på att lyfta fram en av årets budgetsatsningar som jag tycker främjar samarbetet kring de här barnen. Det är just budgetsatsningen på kompetenshöjning och utbildning när det handlar om hedersrelaterat våld och att denna kompetenshöjning nu kommer att ligga i skolan för att också lärare, kuratorer och andra elever ska kunna se och reagera när man har elever i skolan som utsätts för våld i namn av heder. Där handlar en inte obetydlig del om hur man tar emot information, vem man för den vidare till och hur man samverkar. Det är fullständigt nödvändigt för att man ska kunna uppmärksamma de här barnen och ge dem rätt

Yttranden 2001-02-19

hjälp. Det är alltså någonting som är på gång utöver de saker som Åsa redan har redogjort för.

Anförande nr 18

J a n J ö n s s o n (L): Fru ordförande! Tack, borgarrådet, för de förtydliganden vi fick! Jag personligen skulle gärna se att socialnämnden – eller om det ska ske på något mer informellt sätt, det vet jag inte – följer upp stadsrevisionsrapporten. Den kom i slutet på 2015, och nu är vi i slutet på 2016. Det jag skulle vilja att man följer upp är just hur många stadsdelsnämnder, och det gäller även utbildningsnämnden, som har tagit tag i sina samverkansöverenskommelser. Jag råkar veta på informell väg att det inte är alla stadsdelsförvaltningar som har återupptagit sitt arbete.

Det skulle vara bra om det kom ut lite press på förvaltningarna att återupprätta sin samverkan, gå igenom sina överenskommelser och se till att hjulen börjar snurra igen. Jag är som sagt inte oenig med borgarrådet i frågan, utan det är mer en oro för att det sedan ute lokalt inte riktigt prioriteras på samma sätt som i borgarrådets ambition. Där är det lätt hänt från majoritetens sida att det blir andra frågor, som jag personligen inte tycker är lika viktiga, som tar överhanden. Det blir sådana frågor som förvaltningen ägnar sin energi åt. För att markera hur viktigt det är att just denna samverkan sköts tycker jag att en snar uppföljning av revisionsrapporten vore väldigt angelägen. Man ska helt enkelt ställa frågan till alla förvaltningar: Hur har ni kommit igång med översynen, och hur kommer samverkansstrukturerna att se ut framöver? Det är mitt förslag.

Anförande nr 19

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Vi delar absolut denna ambition. Det är också därför det är viktigt att se över utbildningsmodellen. Det är klart att den ska användas, och den ses över just för att se till att detta ska fungera bättre.

När jag är ute och träffar socialtjänsten på olika håll lyfts inte sällan skolan fram. Det finns också från socialsekreterarnas sida en önskan om att detta ska fungera bra, och vi vet att skolan tillsammans med polisen är de två aktörer som lämnar flest orosanmälningar när det gäller exempelvis barn som far illa. Det är viktigt att samarbetet fungerar.

Som jag lyfter fram i interpellationssvaret är det viktigt att generellt stärka socialtjänsten. Det är en fråga vi har talat om tidigare här i kommunfullmäktige och som vi kommer att tala om många gånger framöver. Det är den absolut viktigaste övergripande frågan för mig som socialborgarråd och såklart för alla som på olika sätt är berörda av socialtjänsten i den här staden: Vi måste se till att få en socialtjänst som har bättre villkor och att socialsekreterarna har en bättre arbetssituation och kan bedriva sitt viktiga arbete. Det handlar både om resursfrågan, det vill säga att det behövs mer resurser eftersom antalet anmälningar har ökat så oerhört mycket och

Yttranden 2001-02-19

antalet utredningar ännu mer, och att vi har samtidigt inte skjutit till tillräckligt med resurser. Det är en tydlig punkt där vi från majoriteten har sagt att vi måste se till att stärka socialtjänsten. Det gör vi också i varenda budget vi har lagt fram hittills. Det blir en tredje nu 2017.

Vi behöver också generellt jobba med arbetssituationen. Den handlingsplan som beslutades om tidigare i år är central för detta. Delarna hänger ihop; när det gäller samverkan mellan skola och socialtjänst måste vi från socialtjänstens sida se till att ge socialsekreterarna bättre möjligheter att öka förutsättningarna att jobba mer förebyggande just i samverkan med skolan. Det är en central del för att få ett starkt förebyggande arbete som fångar upp barn och unga i behov av stöd och hjälp så tidigt som det bara är möjligt.

Anförande nr 20

J a n J ö n s s o n (L): Fru ordförande! Jag tackar igen för svaren från borgarrådet. Det är inte tjänstemännens vilja som jag är orolig för. Socialsekreterare och skolpersonal är i allmänhet oerhört angelägna om att samverkan fungerar. Jag är dock inte riktigt lika övertygad om att politikerna lokalt förstår vikten av sin roll när det gäller att följa upp detta.

Mitt önskemål är att det i varje verksamhetsplan ute i stadsdelsnämnderna, och för övrigt även i utbildningsnämnden, bör framgå att förvaltningen regelbundet ska följa upp överenskommelserna, för så ser det faktiskt inte ut i de verksamhetsplaner som gäller nu. I bland annat Skärholmen har formuleringarna inte varit särskilt tydliga vad gäller att följa upp de samverkansöverenskommelser som finns. Det behöver förtydligas, och det borde framgå i varje verksamhetsplan. Tjänstemännen är alltså angelägna om detta, men om politikerna inte följer upp och inte sätter press på tjänstemännen på chefsnivå att ständigt jobba med frågan kommer ingenting att ske.

Jag räknar med att det nu kommer att komma skarpa order från borgarrådets sida ut till alla nämnder att detta ska komma med i verksamhetsplanerna eftersom de snart är klara här någon gång i december.

Yttranden 2001-02-19

*§ 6 Interpellation om samhällsinformation till ensamkommande barn och ungdomar
(nr 2016:22)*

Anförande nr 21

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 22

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Även jag vill inleda med att tacka Lindhagen för väldigt bra svar. Det är inte ofta vi i oppositionen berömmar borgarråden för bra interpellationssvar, utan många gånger inleder vi med att tala om bristen på svar på de frågor vi ställer. Men här har jag fått svar på alla frågor, och inte bara svar utan också utförliga svar. Det vill jag tacka särskilt mycket för. Jag har dessutom inte bara fått svar utan också svar som jag har gillat. Jag gillar faktiskt att få svar som jag gillar; det behöver inte alltid vara så konfrontativt mellan partierna.

Den interpellation jag ställde handlar om samhällsinformation till ensamkommande flyktingbarn och ungdomar. Den ställde jag med anledning av ett tv-inslag i SVT Stockholm som visade på brister i detta. Reportaget var från februari, om jag minns rätt. Där vittnade de ensamkommande själva om brist på eller till och med helt utebliven samhällsinformation och att de själva var bekymrade över detta. Detta kan få allvarliga följder när de här barnen och ungdomarna ska bli en integrerad del av det svenska samhället.

Ofta talar vi mycket om vikten av språk, arbete och utbildning när vi talar om integration. Det är självklart viktigt. Men om man inte får lära sig de värderingar som vårt svenska samhälle vilar på eller de normer och de sociala koder som gäller i vårt samhälle kommer det att bli problem att få det där jobbet. Då blir det problem att förstå språket, och då blir det problem att få svenska kompisar och bekanta. Det blir helt enkelt ett problem att integreras i det svenska samhället.

I Stockholm har vi förstått det här. I Stockholm erbjuder vi vuxna nyanlända 72 timmars samhällsorientering i stället för 60 timmar. Det är bra. Nu får vi i och med interpellationssvaret också veta att staden har höga ambitioner vad gäller hvb-hem och familjehemsplaceringar för ensamkommande barn och ungdomar. Det ska vara en tydlig vägledning in i det svenska samhället och den värdegrund som vårt svenska samhälle vilar på. Det är väldigt bra.

Trots detta vet vi dock, enligt uppgift från bland andra ordföranden för Sveriges Ensamkommandes Förening, att det här inte fungerar. Trots det gedigna svar som jag har fått från borgarrådet är jag fortfarande orolig för att det inte riktigt fungerar överallt. Även om en del hem och inrättningar berättar att de driver en verksamhet undrar jag ibland: På vilket sätt görs detta?

Yttranden 2001-02-19

Jag får återkomma i ett andra och mer utförligt inlägg.

Anförande nr 23

R a n a C a r l s t e d t (S): Det är viktigt att de ensamkommande barnen får en så bra start som möjligt här i Stockholm för att kunna integreras och lära sig det vi andra får med oss genom vårt liv här i Stockholm. Här i Stockholm är ensamkommande barn inget nytt fenomen, utan vi har lång erfarenhet av introduktionsutbildningar och samhällsinformation på våra egna boenden. Vi ställer också tydliga krav på utbildningar i våra upphandlingsunderlag för upphandlade verksamheter. Samtidigt har staden genom socialtjänsten möjlighet att individuellt pröva och bedöma om man behöver utökat stöd. Jag tycker att vi har tydliga och bra ambitioner, men det är en väldigt viktig fråga som vi absolut följer upp och utvärderar. Tack för frågan!

Anförande nr 24

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Erik Slottnér lyfter fram vikten av att alla ensamkommande barn får kännedom om mänskliga rättigheter och jämställdhet. Att ge en god introduktion om vars och ens rättigheter är oerhört viktigt, och borgarrådet har i sitt svar redogjort för hur detta ska gå till.

Det som oroar mig är att Erik Slottnér i sin interpellation går över från att tala om mänskliga rättigheter och jämställdhet till att i sin frågeställning tala om svenska normer och värderingar. Det är att göra frågan om mänskliga rättigheter och jämställdhet till en fråga om nationalitet när vi mycket väl vet hur stora skillnader det finns i dessa frågor bland den svenska befolkningen, inte minst mellan partier som finns representerade här i Rådsalen. Här har vi alltifrån svenska abortmotståndare och rasister till invandrade queerfeminister.

Jag skulle därför vilja ställa frågan till Erik Slottnér: Menar han på allvar att jämställdhet handlar om svenskhet och inte om universella mänskliga rättigheter?

Anförande nr 25

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Jag delar inte interpellantens åsikt att svaret är så jättebra. Jag tycker att svaret har en hel del brister. Många av de ensamkommande som kommer till Sverige kommer från kulturer som har helt andra normer och värderingar som inte överensstämmer med de normer och värderingar som vi har i Sverige. Det blir självklart problematiskt. Det blir helt enkelt en kulturkrock som vi ser resultera i bland annat ett ökat antal sexualbrott.

Jag skulle vilja ställa en fråga till Åsa Lindhagen, som ska upp i talarstolen efter mig. I ditt svar säger du bland annat att det ska vara en samhällsintroduktion som jourhemmet eller kontaktpersonen ska hålla i. Det framgår inte av ditt svar, men går ni ut tydligt till jourhemmen och kontaktpersonerna och ber dem att informera om att

Yttranden 2001-02-19

vi i Sverige har jämställdhet mellan kvinnor och män och att i Sverige har till exempel homosexuella samma rättigheter och skyldigheter som andra?

Anförande nr 26

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Så kom det då – de svenska värderingarna. Handlar det om att man ska slänga ut människor som har det svårt från vårt land när det finns helvetesplatser på jorden eller om att misstänkliggöra människor för brott på grund av att de kommer från ett visst land eller något annat? Det är inte svenska värderingar för mig.

Detta handlar om att de barn som kommer hit ska ha rätt till kunskap precis som de barn som växer upp här. Vi har exempelvis sex och samlevnad som en del i vårt utbildningssystem. Det ska även de här barnen få ta del av. Det handlar om rättigheter för de här barnen. Det handlar om att ge dem goda möjligheter att välkomnas in i det svenska samhället och att ge dem en bra start på sitt nya liv. Vi har väldigt lång erfarenhet på de boenden som staden driver när det gäller att ge denna typ av samhällsintroduktion. Vi måste se till att alla barn får detta. Därför tycker jag att det är bra att den utbildning som jourhemsfamiljer får ta del av också numera är särskilt anpassad för just ensamkommande barn och deras behov av stöd och hjälp.

Vi behöver också se till att i de upphandlingar vi gör av hvb-hem – vi gjorde en för inte så länge sedan – ställa krav på just detta att ge barnen goda möjligheter att ta del av samhällsintroduktion. Det ska vara en uppgift för de aktörer som staden använder sig av.

Anförande nr 27

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Rana Carlstedt säger att det inte är någon ny företeelse med ensamkommande flyktingbarn till Sverige. Nej, det är det inte. Men det är en ny företeelse med den mängd ensamkommande flyktingbarn som har kommit under de senaste två tre åren. Det ställer naturligtvis Stockholm och många andra kommuner inför stora utmaningar. Vi vet att Stockholm är en av de kommuner i Sverige som tar det absolut största ansvaret vad gäller mottagandet av ensamkommande. Det är klart att det ställer oss inför nya prövningar; det kan man inte ducka inför.

Det var det som reportaget i SVT Stockholm visade tydligt. De ensamkommandes förening säger ju själva att det är problem att det brister med samhällsorientering där barnen blir placerade. Det är ingenting jag säger, utan det var ordföranden för Sveriges Ensamkommandes Förening som själv sade detta. Man frågade ett antal ungdomar om de hade fått någon undervisning i samhällsorientering och svenska värderingar. Då sade väldigt många: Nej, vi har inte fått det, men vi skulle hemskt gärna vilja. Jag ställde då interpellationen för att få veta hur det egentligen står till i Stockholm. Vilka åtgärder vidtar vi när våra boenden inte tar detta ansvar?

Yttranden 2001-02-19

Sissela Nordling Blanco talar om rättigheter. Självklart ska vi undervisa om rättigheter. Men du glömmer helt att tala om skyldigheter. Man kan inte bara leva på rättigheter; vi har också skyldigheter gentemot varandra och gentemot medmänniskor och vår omgivning. Självklart måste vi tala om både rättigheter och skyldigheter. Annars får vi ett väldigt egoistiskt samhälle.

Däremot ger jag Sissela Nordling Blanco rätt när det gäller svenska värderingar. Det var nästan ett år sedan jag skrev interpellationen, och när jag nu läste den inför debatten blev jag förvånad över att jag använde det uttrycket. Jag tycker inte att vi ska använda uttrycket svenska värderingar, utan vi ska använda de värderingar och den värdegrund som vårt svenska samhälle vilar på. De är inte typiskt svenska, utan de finns i hela västvärlden.

Det är rätt att tala om universella rättigheter. Det stämmer: De mänskliga rättigheterna är universella. Det är en del av värdegrunden att människovärdet är universellt. Men det innebär inte att värderingarna gäller överallt i världen. Vi kan rada upp länder där det bryts mot de mänskliga rättigheterna otroligt frekvent. Att mänskliga rättigheter är universella betyder inte att de gäller överallt. Jag tycker möjligen att det är naivt att tro att ens kulturella bakgrund och den kulturella kontext som man har vuxit upp med inte har någon som helst betydelse när man kommer till ett nytt land. Vi vet att det kommer många barn från djupt patriarkala kulturer och länder, och det är klart att det påverkar.

Anförande nr 28

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): I Sverige har vi jämställdhet, säger Martin Westmont. När fick vi det? undrar jag. All statistik från SCB pekar på motsatsen. Det är befängt att koppla frågan till nationalitet när vi vet att så inte är fallet.

Det vi måste trycka på är att alla, både de som är födda i Sverige och de som kommer nya till landet, ska få kunskap om sina och andras rättigheter. Det är på det sättet man får kännedom om sina skyldigheter, som Erik Slottnér talar om. Jag är glad att vi i alla fall är överens om att frågan inte handlar om svenska normer och värderingar utan om mänskliga rättigheter.

Anförande nr 29

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Jag tycker absolut att vi ska tala om svenska värderingar, för det handlar ändå mycket om det. Vi måste slå vakt om våra svenska värderingar.

Åsa Lindhagen! Det handlar inte om att vi ska slänga ut människor. Det handlar om att människor som kommer till Sverige ska anpassa sig efter vår jämställdhet och efter våra värderingar. Konstigare än så är det inte. Jag tycker att det är självklart. Vad är problematiken? Det är väl självklart att svenska värderingar och svensk

Yttranden 2001-02-19

jämställdhet ska ingå i introduktionen. Det är ju en förutsättning för att de ensamkommande som kommer till Sverige och till Stockholm ska kunna bli en del av det svenska samhället.

Anförande nr 30

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag tror bara att vi har väldigt olika syn på vad svenska värderingar är. När det gäller värderingar överlag tror jag att vi skiljer oss mycket åt om vi skulle ta en diskussion om det.

Jag tror att det är oerhört viktigt att tala om rättigheter. Vi talar också om skyldigheter, som Erik lyfte fram. För mig hänger det väldigt mycket ihop. Om vi talar om rättigheter talar vi om vad varje människa har för individuellt knutna rättigheter och också om vad den människa som står bredvid mig, framför mig eller runt omkring mig har för rättigheter och vad jag måste göra för att respektera dem som finns runt omkring mig. Det är såklart oerhört viktigt att tala om dessa frågor, och det är också så vi bygger ett solidariskt samhälle där vi visar respekt för varandra och där vi tar hand om varandra när det behövs.

Jag skulle vilja lyfta fram den i vissa fall snudd på demonisering som har förekommit när det gäller den grupp av barn som har kommit utan någon vuxen med sig till vårt land. Jag har upplevt den som väldigt problematisk under våren som gick. Det gäller exempelvis hur man talade om barn som hade flytt till vårt land för att få trygghet och skydd och hur en hel grupp i vissa fall utmålades på ett väldigt sorgligt sätt. Vi har barn i vår stad som inte vågar besöka stadens badhus för att de tror att de kanske inte är välkomna där. De här barnen läser också tidningarna. Jag tycker att det här är väldigt sorgligt.

Vi måste stå upp för de här barnen. De har kommit hit, och vi har ett ansvar för dem. Vi har ett ansvar för att se till att de får all den kunskap och introduktion som de behöver för att kunna starta ett nytt liv i Sverige och att så fort som möjligt kunna gå ut i självständighet och vara med och berika Stockholm på olika sätt. Vi måste göra allt vi kan från stadens sida för att välkomna dem. Där ingår såklart den viktiga fråga som interpellationen handlar om, nämligen introduktionen. Vad möter vi barnen med, och vad ger vi dem för möjligheter att så snabbt som möjligt orientera sig i det svenska samhället och få kunskaper som de kanske inte har fått men som varje barn har rätt till? Det ingår i det introduktionsprogram som finns på våra boenden och som varje barn som kommer till vår stad behöver ta del av.

Anförande nr 31

S t i n a B e n g t s s o n (C): Ordförande! Jag hade inte tänkt gå upp i debatten, men nu blev det en diskussion om svenska värderingar och vad det är. Det är en diskussion som jag tycker får ta alldeles för mycket plats. För vad är en värdering? Det är väldigt individuellt och inte nationellt.

Yttranden 2001-02-19

Jag tycker att det är enkelt: I Sverige gäller svensk lag, och det är den vi alla ska följa. Allting annat är mer eller mindre valfritt på olika sätt. Det är där jag tycker att vi ska hålla oss.

Anförande nr 32

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag håller verkligen med Åsa Lindhagen i hennes senaste inlägg. Vi ska stå upp för de ensamkommande barnen, som vi har tagit ett ansvar för. De har rätt att vara här, och de ska bli en del av vår stad och våra svenska samhällen. Det är bland annat av omsorg av dessa barn som jag vill lyfta fram frågan, för jag tycker att samhällsorientering är viktig både för vuxna och för barn när man kommer som nyanländ till Stockholm.

När man kommer hit som 15- eller 16-åring från ett land som kanske ser helt annorlunda än det svenska är det klart att man lätt kan bli vilsen när man inte vet vad som gäller i den här staden. Hur ska jag bete mig? Hur ser relationen mellan yngre och äldre och mellan män och kvinnor ut? Hur ser familjebildning ut i det här landet? Hur ser ett demokratiskt styrelseskick ut? Vad har kungen för makt? Vad har statsministern för makt? Vad har fullmäktige för roll i Stockholm? Det handlar exempelvis om sådana frågor. Det är oerhört viktigt att veta detta. Det är alltså av omsorg om de ensamkommande barnen jag vill lyfta frågan.

Jag tycker att det är viktigt att boendena verkligen genomför samhällsorientering systematiskt så att det inte är någonting man gör lite vid sidan om. Jag säger inte att det är så, men jag får känslan av att det ibland kan vara så att detta inte är någonting man sätter i främsta rummet. Vi vet att det i en del av de länder som många ensamkommande barn kommer ifrån råder djupt patriarkala strukturer där jämställdhet mellan kvinnor och män inte ens är någonting man talar om. Det är någonting man inte vill ha, och mannen är oerhört överordnad kvinnan. En hbt-person kan över huvud taget inte visa detta i det offentliga rummet, och det kan till och med vara dödsstraff på samkönad kärlek. Det är klart att om man kommer från denna kontext och från dessa kulturella och sociala koder – från det normsystemet – behöver man vägledning in i det svenska samhället. Det handlar om hur kvinnor och män förhåller sig till varandra och att det är okej att älska den man vill och att gifta sig med någon av samma kön. Detta är så självklart i det svenska samhället att man måste få veta det. Det måste man också få lära sig att leva med, och därför är samhällsorienteringen otroligt viktig.

Yttranden 2001-02-19

§ 10 Muntlig frågestund

Fråga nr 1. Socialdemokraternas svek mot Stockholms förskolor och skolor

Anförande nr 33

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Jag vet inte hur finansborgarrådet började sin dag i dag, men jag började i alla fall min dag i morse med att joura på sonens förskola. Han går på ett föräldrakooperativ, och jour ingår som bekant i konceptet. Det märks att det har blivit betydligt tuffare både när det gäller att hitta personal för att ersätta personal som har slutat och när det gäller att hitta vikarier. Att behöva kalla in jourer och vikarier i form av föräldrar och anställda har blivit allt vanligare i Stockholms stads förskolor i och med att sjukskrivningarna ökar. Många, däribland facket, varnar nu för Socialdemokraternas förslag om heltid på förskolan för barn till föräldralediga därför att man anser att arbetsbelastningen kommer att öka och att satsningarna på förskolan nu är betydligt mindre jämfört med under Alliansens tid.

Min fråga till Karin Wanngård blir: Hur ska ni kunna realisera förslaget om heltid i ett läge där det är fler förskollärare som lämnar Stockholms stad än som anställs där?

Anförande nr 34

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Välkommen tillbaka efter föräldraledigheten, Anna! Min morgon började med ett tidigt morgonmöte, så jag är fullständigt beroende av att förskolan har god tillgång till personal, bra öppettider och en tillgänglighet som gör att familjerna har möjlighet att själva välja hur man vill ha sina barn på förskolan.

När det handlar om rätten till heltid handlar det just om att vi är övertygade om att förskolan är väldigt bra för barnen. Vi är också övertygade om föräldrarnas rätt att välja och planera sin egen familjesituation. Då är det inte rimligt att vissa barn väljs bort från förskolan. Jag ska inte gå händelserna i förväg inför nästa veckas budgetdebatt, där väl denna fråga väl kommer att diskuteras ännu mer. Men då kommer ni också att se att vi lägger pengar på förskolan. Om man jämför hur mycket vi har lagt på förskolan under två år med hur mycket Alliansen lade under två år när de styrde Stockholm ser man att vi har dubblerat i pengar det som läggs på förskolan. Vi kommer också att lägga ytterligare miljontals kronor när det handlar om att utbilda sig till barnskötare och när det handlar om rätten att som barnskötare få utbilda sig till förskollärare. Vi lägger investeringsmiljarder på att bygga fler förskolor i Stockholm.

Yttranden 2001-02-19

Vi tror på förskolan, och vi vet att vi behöver anställa fler barnskötare och förskollärare. Detta har jag engagerat mig i sedan dag ett: förskola åt alla och rätten för familjerna att planera sin familjesituation.

Anförande nr 35

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Vi är helt ense om att förskolan är oerhört viktig. Jag kommer att komma tillbaka till just budgetförslaget. Men det är inte bara jag som är orolig för detta förslag, utan också näst intill samtliga remissinstanser när man frågar vad de tycker. Förskolepersonal och tjänstemän varnar för högre arbetsbelastning, större barngrupper, negativ påverkan på kvalitet och större svårighet att rekrytera personal i ett redan trängt läge.

I Stockholm är det nog snart bara finansborgarrådet själv som tycker att förslaget är bra. De allra flesta remissinstanser är alltså kritiska – från stadens egna förvaltningar till fristående verksamheter till lärarfacket. De säger att arbetsbelastningen kommer att öka om inte ytterligare resurser tillförs. Då kommer det att leda till sämre kvalitet i förskolan. Jag utgår ifrån att finansborgarrådet har tagit till sig och läst remissinstansernas svar.

Jag vill fortsätta att fråga: Tycker finansborgarrådet fortfarande att detta är ett prioriterat och bra förslag?

Anförande nr 36

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Oron är inte på något sätt ny. Oron för hur vi ska kunna rekrytera fler förskollärare och fler barnskötare fanns från dag ett när jag tog över finansborgarrådskapet i Stockholm. Det är därför vi lägger så mycket extra resurser på just förskola, grundskola och gymnasieskola; vi delar denna oro. Men bara för att man ser en problematik, delar oron och anser att förskolan ska utvecklas ser inte jag ditt förslag, Anna König Jerlmyr, att dra ned på förskolan, spara pengar och sänka skatterna som en lösning. Det är din politik, och den får du stå för.

Jag står för att vi ska satsa mer, och då handlar det om att barnfamiljerna ska kunna planera sin tid och rätten att själv få välja tillgång till förskolan. Det är ett Stockholm för alla.

Anförande nr 37

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Vi ser nu de minsta satsningarna på skolan på tolv år från Socialdemokraterna, medan Moderaterna visar att man kan både sänka skatten och satsa mer på både skola och förskola. Vi höjer förskoleschablonen med 50 procent jämfört med majoriteten. Vi gör det därför att vi kan prioritera i vår budget jämfört med de rödgrönrosa.

Yttranden 2001-02-19

Jag håller med om att förskolan är en viktig pedagogisk verksamhet. Men om man ser till hur förskolan är utformad nu är den huvudsakliga delen av det pedagogiska arbetet förlagd till mellan klockan 9 på morgonen och klockan 3 på eftermiddagen. Dessa barn omfattas alltså redan i dag huvudsakligen av det som läroplanen säger att man ska få ta del av. Det nya förslaget är verkligen ett förslag som slår mot kvaliteten i förskolan eftersom man vill satsa på kvantitet.

Jag beklagar att Karin Wanngård inte backar upp förskolan, som Moderaterna gör. Men jag hoppas att hon kan backa från det kritiserade förslaget.

Anförande nr 38

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det skiljer oerhört mycket mellan det du säger i opposition och vad som händer när Moderaterna styr i Stockholm. När ni styrde under åtta år hade ni vårdnadsbidrag i staden. Ni vet att vårdnadsbidrag missgynnar barn som är i stort behov av förskolans verksamhet. Nu får vi också ett tydligt besked från Moderaterna: Ni tror inte på förskola för alla barn. Ni vill exkludera barn från möjligheten till heltid i förskolan. Jag tycker att det är oerhört allvarligt.

Jag står upp för en förskola för alla med fler barnskötare, fler förskollärare och fler förskolehus så att ännu fler barn får ta del av förskolan. Vi kommer att följa detta noga. Jag ser inga problem: Om det blir en massiv tillströmning till förskolan kommer vi att skjuta till ännu mer medel.

Fråga nr 2. Ungdomsgårdar

Anförande nr 39

J a n J ö n s s o n (L): Herr ordförande! Min fråga gäller det som har rapporterats under de senaste dagarna om arrangerade slagsmål på Rinkebys Ungdomens hus. Det är bland andra Rädda Barnen som har uppmärksammat detta.

Jag undrar: När fick stadsdelsnämnden kännedom om detta? Vilka åtgärder vidtogs då? Vad kommer att göras nu dels, förstås, för att detta inte ska fortsätta, dels när det gäller att jobba med värderingar och annat på denna viktiga ungdomsgårdsverksamhet?

Anförande nr 40

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Detta har uppmärksamrats en del i medierna. Såvitt man kan se än så länge är det helt oacceptabelt om det som sägs har hänt har hänt. Det är fruktansvärt.

Det staden har gjort hittills är dels att initiera en intern utredning för att reda ut vad som de facto har hänt och klargöra det så långt det är möjligt. Sedan kommer man

Yttranden 2001-02-19

sannolikt också att låta någon extern part se på detta och ta reda på vad som har hänt så att vi kan klargöra det innan vi gör en åtgärdsplan. Men om detta stämmer måste vi naturligtvis se till att denna typ av verksamhet kommer bort från ungdomsgården.

Anförande nr 41

J a n J ö n s s o n (L): Jag tänker på att majoritetspartierna ofta lyfter fram vikten av normkritiskt och normkreativt tänkande och även andra viktiga värderingar kring mänskliga rättigheter och sådant. Ser du att man skulle behöva jobba mer aktivt kring dessa frågor i denna verksamhet, och vilka kontakter har du med stadsdelsnämnden när det gäller att jobba med sådana frågor?

Det är ganska tydligt i det som Rädda Barnen rapporterar att det verkar finnas mer djupgående brister i värdegrunden i verksamheten och även i ledningen för verksamheten. Jag tycker att det framgår av den senaste stora DN-artikeln.

Anförande nr 42

Borgarrådet M o g e r t (S): Återigen: Om detta stämmer – för vi ska gå till botten med det här och inte kasta några stenar innan vi har fått klart för oss vad som har hänt – är det naturligtvis i stort ett värderingsproblem att det här kan fortgå. Man ska inte behöva utsättas för, och vi ska inte acceptera, våld i våra verksamheter. Det är för mig en självklarhet. Sedan får man utifrån vad både den interna och externa utredningen visar vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa detta. Det är så långt man kan svara på detta. Jag tror att vi är helt överens om att vi inte vill ha våld i våra verksamheter.

Anförande nr 43

J a n J ö n s s o n (L): Jag tycker att det låter mycket bra att man gör dessa grundläggande utredningar. Min sista fråga är: Kommer du att träffa, eller har du redan träffat, Rädda Barnen som ju har ganska mycket material i frågan? Förutom den film som har visats har de i sin egen ungdomsverksamhet Killforum uppmärksammat på problematiken. De har från flera olika ungdomar oberoende av varandra fått dessa allvarliga signaler. Är det något som du kanske skulle vara villig att lyssna till, om du inte redan har gjort det?

Anförande nr 44

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Jag hade läslov med mina barn i förra veckan, så jag har inte hunnit tala med Rädda Barnen. Jag har förstått att stadsdelen har tagit del av en del av de filmer som Rädda Barnen har reagerat på, så staden i sig är påkopplad och arbetar med detta från första dagen. Sedan träffar jag naturligtvis gärna Rädda Barnen och diskuterar med dem hur man kan komma vidare och hur man kan se till att denna typ av händelser inte sker.

Yttranden 2001-02-19

Fråga nr 3. Media har rapporterat om den svåra arbetssituationen som åligger socialtjänsten. Hur ligger det till i Stockholm?

Anförande nr 45

P e r O s s m e r (SD): Ordförande! Vi har sedan förra hösten sett reportage i tv och läst i andra medier om den svåra arbetssituationen på socialkontoren ute i landet. Problemen har accentuerats och accelererat i och med den stora flyktingströmmen förra hösten. Sedan finns det andra ökande problem när det gäller placering av barn hos andra vårdgivare än föräldrar, hvb-hemmen och annat.

De anställda socialsekreterarna slutar och övergår till att bli så kallade stafettsociologer eller väljer andra typer av jobb. Om man ska tro vad som sägs i medierna är situationen på många håll smått kaotisk.

Min fråga till borgarrådet Lindhagen är därför: Hur ligger det till i Stockholm på den fronten?

Anförande nr 46

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Vi kan säga så här: Antalet anmälningar ökade med 60 procent mellan 2011 och 2014, och antalet utredningar mer än fördubblades. Om vi ser på de senaste två mandatperioderna har de resurser som har skjutits till barn- och ungdomsvården, som är det område som har det allra tuffast, inte ens täckt pris- och löneökningar samtidigt som antalet utredningar har fördubblats på bara fyra år. Det säger någonting om hur situationen i socialtjänsten ser ut.

Detta är en av de största utmaningar vi har, och den är också oerhört högt prioriterad av majoriteten. Det handlar om att vi behöver skjuta till resurser, för inte minst barn- och ungdomsvården har farit illa av detta. Det är otroligt allvarligt, för det handlar om de mest utsatta barnen i vår stad. De ska ha det stöd som de har rätt till, och det får de inte om vi inte har en socialtjänst som har möjlighet att driva ett gott arbete. Detta känner jag oerhört starkt för, och att spara just på det område som handlar om de barn som har det allra svårast är en prioritering jag har svårt att förstå.

Vi behöver öka resurserna. Där har vi också levererat från majoritetens sida. På två år har vi skjutit till lika mycket som den förra majoriteten gjorde på åtta år. Vi behöver också jobba med arbetssituationen för socialsekreterarna överlag, utöver att skjuta till resurser. Det är också det som den handlingsplan som vi tog tidigare i år handlar om. Det är ett verktyg för att driva förändringsarbetet framåt. Vi måste se till att leverera för att de socialsekreterare som varje dag sliter och kämpar i sitt arbete med att ge stöd till de mest utsatta i vår stad får de förutsättningar de behöver för att göra det jobb som de brinner för och, inte minst, för att vi ska leverera för de barn som behöver vårt stöd och vår hjälp. Det finns få frågor som är viktigare och få frågor som jag känner starkare för.

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 47

P e r O s s m e r (SD): Jag har full respekt för borgarrådets känslor i sammanhanget, men jag hade kanske tänkt mig lite mer konkreta svar. Jag har en fråga: Anställer Stockholm så kallade stafettsocionomer, och vad kostar det i så fall? Hur går upphandlingarna till?

Vi har också ett annat problem. Jag utgår ifrån att det är i Stockholm som i alla andra större städer: Socialsekreterarna slutar. Hur får vi kvalitativ behandling långsiktigt? En klient träffar inte samma socialsekreterare bara en gång; man bör i alla fall träffa samma flera gånger. Hur går det när det gäller att få råd, vägledning och åtgärder från erfarna handläggare? Vad gör man i så fall för att hindra en utveckling åt fel håll?

Anförande nr 48

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag tycker att jag var oerhört konkret. Jag lyfte fram två delar: resurserna och handlingsplanen. Jag går jättegärna in på handlingsplanens olika delar, för där finns det flera saker som vi gör. En del är att stötta stadsdelarna, som har stora utmaningar med konsultkostnader som en del i hur situationen för socialtjänsten ser ut. De måste göra sitt jobb, och vi behöver se till att minska antalet konsulter. De är för många nu. Vi har ett särskilt team på socialförvaltningen som kan gå in och stötta stadsdelarna på olika sätt med erfarna socialsekreterare som man kan ta in och få stöd och hjälp av. Det är en del av detta: att jobba med att minska konsultanvändandet.

Vi har också ett centraliserat rekryteringsstöd. Vi vet att chefer behöver lägga mycket tid på att rekrytera, och det beror på att vi har en hög personalomsättning. Vi behöver frigöra tid för cheferna, och där får de rekryteringsstöd. Det är oerhört bra. Vi trycker särskilt mycket på administrativt stöd för att avlasta socialsekreterare och även chefer för att de ska ha tid att vara just chefer.

Anförande nr 49

P e r O s s m e r (SD): Jag fick delvis svar när det gäller min fråga om ordet konsulter och konsultkostnader. Man använder sig alltså av stafettsocionomer. Det var bra att få ett sådant svar. Då kan man fundera över stafettläkarsystemet. Det är en landstingsfråga, men det har lett till negativa konsekvenser på många sätt. Dessa konsekvenser ökar också. Jag vill nog säga att risken när det gäller stafettsocionomer, alltså det som kallas konsulter här, är att det lätt blir en nedåtgående spiral vad gäller kvalitet på många håll. De som hyrs in är i och för sig duktiga, men de löser inte frågan. Framför allt blir det uppåtående kostnader.

Jag skulle vilja säga att detta är lite av en utpressningssituation. Socialtjänstlagen ställer krav. Jag vill ändå säga till Åsa Lindhagen att det gäller att ha is i magen och säga nej till stafettsocionomer. Om man fortsätter den vägen och inte säger nej blir utvecklingen ännu sämre.

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 50

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Precis! Man kan ju göra många saker. Man kan också säga till socialtjänsten att sluta ha en dålig arbetssituation – så har man löst den frågan.

För att komma runt frågan behöver vi jobba med att stärka situationen för socialsekreterarna. Där är en tydlig prioritering att få ned användandet av konsulter. Jag delar det du säger om att det är viktigt, Per. Det handlar både om kostnader och om att vi måste bygga kontinuitet i de personalgrupper som jobbar med att ge stöd. Vi måste få ned personalomsättningen, som är väldigt hög. Men då måste vi se till att skapa en arbetssituation där socialsekreterarna känner att de vill stanna, och då behöver vi jobba med flera olika insatser på samma gång. Det är just det som handlingsplanen ringar in. Varje stadsdel har i uppdrag att konkretisera handlingsplanen utifrån vad det är för områden i planen som vars och ens stadsdel har störst utmaningar på. Där finns såklart konsultanvändandet med som en viktig del, och det ser olika ut i olika stadsdelar när det gäller hur mycket man använder sig av konsulter. Men det är en viktig del.

Fråga nr 4. Night Mayor

Anförande nr 51

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill ställa en fråga till borgarrådet Mogert om inrättandet av en Night Mayor. Senast i april i år hade vi ärendet uppe i fullmäktigesalen. Då var du positivt till inrättandet av detta, och Centerpartiet är självklart också positiva till idén. Därför måste vi driva på frågan.

Centerpartiet har sedan dess drivit på med andra kreativa idéer för att utveckla Stockholm som en stad som har öppet dygnet runt. Vi har lagt fram förslag på grillar och bar trucks i våra parker, och vi har föreslagit att man ska utveckla Uggleviksreservoaren mer kreativt. Det är få som säger att vi inte skulle ha många kreativa idéer, men man kanske inte håller med oss om dem.

Frågan är: Hur har arbetet fortlöpt med att inrätta en sådan här mayor? Senast hänvisade du till att branschen behöver samlas. Hur har det gått med det? Kommer du att hinna inrätta en Night Mayor under mandatperioden?

Anförande nr 52

Borgarrådet M o g e r t (S): Tack så mycket för frågan! Jag är fortfarande väldigt positiv till förslaget. Jag träffade personer från London för ett tag sedan precis när de sjösatte sin Night Tsar, som jag tror att de kallade det. Det fick inte heta mayor för deras nya mayor, förstod jag. Han ville inte ha någon som har en coolare titel än han själv.

Yttranden 2001-02-19

Problemet är fortfarande att vi söker samma modell som både Amsterdam och London, det vill säga att kommunen står för halva finansieringen och branschen för den andra halvan. Jag tycker att det finns en viktig poäng med att det är en person som inte är en kommunal tjänsteman utan att det är någon som har en fot i varje del och blir en brobyggare. Det gör att vi är beroende av att branschen samlar ihop sig och hittar en form som står för den andra halvan. Det har man inte riktigt gjort än, och därför har vi inte kommit vidare med detta. Ett alternativ vore att göra det till en kommunal tjänst, men jag tycker att det vore ett misstag. Jag vill nog ge branschen lite mer tid och låta dem samla sig och hoppas att få till samma typ av lösning som Amsterdam och London har.

Anförande nr 53

J o n a s N a d d e b o (C): Tack Roger! Det är jättebra att du är fortsatt positiv till att göra detta. Men när man lyssnar lite mellan orden här känner man att det inte har hänt så mycket alls. Jag vet att det mal sakta i staden kvarnar, men frågan är om det ens har börjat hända någonting. Jag kan ställa upp på det faktum att det är bra med en brobyggarfunktion och att det är bra med en finansiering av dessa delar. Men vi måste också göra det vi kan göra som stad, och här tycker jag att man skulle kunna ta lite större initiativ.

I nästa vecka, när vi alla här sitter inlåsta och debatterar budget, inbjuder Handelskammaren till vickning för att bana väg för 24-timmarsstaden och tala om vad som behöver göras för att Stockholm ska bli en mer attraktiv stad både på dagen och på natten. Jag tror att de också kommer att kunna landa i det faktum som vi har landat i: Vi behöver en Night Mayor.

Hur ska vi få detta till stånd? Hur ska vi få branschen att samla sig, Roger?

Anförande nr 54

Borgarrådet M o g e r t (S): Låt mig börja med att säga att staden är redo. Vi har pratat ihop oss internt, och det finns utrymme för att lösa detta inom ram när det gäller den del som är stadens ansvar. Staden är redo, och det är inte så att man väntar på staden här. Vi väntar på branschen. Hittills har vi valt att låta branschen vara branschen, så att säga, så att vi inte från stadens sida går in och strukturerar upp näringen. Tills vidare vill jag låta dem försöka sköta detta själva. Jag tycker att det har ett egenvärde. Det finns ett stort intresse hos många bra aktörer, och jag tror att de har förmågan att lösa detta utan att vi lägger oss i. Jag tror att det blir en bättre lösning.

Om vi om ett halvår fortfarande skulle vara kvar i den situationen är det kanske aktuellt att gå in från staden och försöka att styra upp, men jag tycker att det har ett egenvärde om branschen själv kan lösa detta.

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 55

J o n a s N a d d e b o (C): Tack Roger! För er som lyssnar på de här inläggen kan det verka lite konstigt att vi nästan står och håller med varandra. Det är faktiskt inte så ovanligt inom politiken. Ofta ligger vi rätt nära varandra när det gäller vad vi vill och hur vi vill att staden ska arbeta. Men lika ofta har vi olika syn på hur vi ska ta oss till de här idéerna och hur lång tid saker och ting får ta.

Jag hade gärna sett att Roger hade kunnat redovisa lite mer resultat i frågan. Jag känner mig inte heller riktigt trygg i att detta verkligen är en prioriterad satsning från er i majoriteten. Det faktum att ni inte nämner detta i budgeten – jag har försökt läsa så noggrant jag kan – skvallrar lite om att frågan inte är så högt prioriterad av er i majoriteten. Motbevisa mig gärna, Roger!

Anförande nr 56

Borgarrådet M o g e r t (S): Det nämns inte därför att vi är beredda att lösa det redan i år, under innevarande budget och med nuvarande budgetutrymme. Det behöver därför inte skjutas till några extra pengar till detta. Det är egentligen inte konstigare än så. Sedan är det också en ganska liten del. Vi har en budget som spänner över 40–45 miljarder, så denna peng är en ganska liten del i detta.

Fråga nr 5. Borgarrådens närvaro under kommunfullmäktiges frågestund

Anförande nr 57

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Det här var ingen fråga som jag alls hade planerat att ställa på något sätt, men när jag funderade på vilken fråga jag ville ställa – jag började tänka på det i förra veckan – kom jag på en fråga att ställa till Daniel Helldén. Då fick jag reda på att han var frånvarande. Frågan hade lite av ett miljötema, så jag tänkte då ställa den till hans partikollega Katarina Luhr. Då fick jag reda på att hon var frånvarande. Då började jag fundera om, och på förmiddagen tänkte jag: Då ställer jag en fråga till äldreborgarrådet om en äldrefråga. Hon är ju ändå vice ordförande i den nämnden, och jag hade en fråga som jag skulle vilja ställa. Då fick jag information om att borgarrådet Lindblom är borta. Någon bostadsfråga gick inte heller att ställa eftersom borgarrådet Livh är borta under frågestunden.

Jag ska ge en eloge till just Karin Wanngård eftersom dina samtliga partikamrater är samlade. Jag vill ändå bara ha en kommentar från dig som finansborgarråd om hur du ser på att nästan hälften av borgarråden är borta under fullmäktiges frågestund.

Anförande nr 58

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Tack så mycket, Erik Slottnér, för frågan! Detta är någonting som jag har uppmärksammat sedan tidigare. Jag har självklart haft enskilda samtal med en del borgarråd som har en sämre närvaro än

Yttranden 2001-02-19

övriga. Med det sagt finns det såklart ibland godtagbara skäl att inte vara här om man förrättar någonting i tjänsten. Men om man själv kan styra sin kalender är det självklart att borgarråden i första hand ska vara närvarande under fullmäktiges sammanträden. Det har jag varit oerhört tydlig med, och jag förväntar mig en bättring.

Anförande nr 59

Erik Slottnér (KD): Ordförande! Tack för svaret, Karin! Det är bra att den inställningen råder. Jag får ibland lite grann känslan av att det är ärendelistan som avgör: Man kan ana att det är fler borgarråd frånvarande när vi har en tunnare ärendelista. Det kan man ha förståelse för, men det är inte på något sätt en ursäkt. Just frågestunden är det tillfälle då vi fullmäktigeledamöter kan ställa den fråga som vi vill ha svar på. Då är regeln att samtliga borgarråd är på plats, framför allt under frågestunden. Det gäller i övrigt också, men särskilt under frågestunden.

Jag tycker inte heller att det är bra som det har varit i det här fallet, där flera interpellationer som skulle ha kunnat behandlas under dagen inte blev behandlade på grund av att nämnda borgarråd har varit borta. Jag tycker att det är illa, men det är bra att du har tagit tag i detta och för samtal om det. Det är en viktig demokratisk fråga att detta fungerar.

Anförande nr 60

Borgarrådet Wängård (S): Självklart! Det är mycket riktigt så som Erik Slottnér tar upp: Frågestunden och interpellationsdebatten är ett ypperligt tillfälle att ställa frågor och förhoppningsvis få en del svar av ansvarigt borgarråd. Då är det självklart att man ska närvara. Jag anser att man har en stor skyldighet att närvara även om det naturligtvis ibland finns komplikationer som gör att man inte är här. Jag kommer nogsamt att följa detta, och jag vet att det finns en del borgarråd som måste ha en bättre närvaro. Detta följs nogsamt.

Anförande nr 61

Erik Slottnér (KD): Jag tackar för det svaret, ordförande, och nöjer mig med det så länge. Sedan har vi en uppföljning av hur detta kommer att gå framöver, för det är inte acceptabelt att hälften av borgarråden är frånvarande.

Anförande nr 62

Borgarrådet Wängård (S): Det är bara olyckligt att det ser ut som det gör i kväll. Så ska det naturligtvis inte vara. Frågestunden är just oppositionens möjlighet att ställa dagsaktuella frågor. Det är klart att vi som är närvarande försöker täcka upp i möjligaste mån. Men som sakborgarråd har man oftast den sakkompetens som frågeställaren är ute efter. Tack för frågan!

Yttranden 2001-02-19

Fråga 6. Socialdemokraternas inställning till boendeparkeringar

Anförande nr 63

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande, fullmäktige! Det har inte undgått någon att majoriteten har gjort ganska omfattande förändringar av parkeringspolitiken i den här staden som har lett till att det har blivit dyrare och krångligare att parkera. När det gäller boendeparkeringarna har man höjt priset och infört boendeparkeringar i delar av staden där det tidigare inte har funnits.

Dessutom, och det är det som föranleder frågan, har trafikborgarrådet – ett av de borgarråd som inte är närvarande i dag – vid flera tillfällen uttalat som något slags långsiktig ambition att helt avskaffa boendeparkeringarna i innerstaden. Då blir naturligtvis vi, och sådär några hundra tusen stockholmare till, rätt oroliga.

Vad anser majoritetens största parti om detta? Tycker ni att man på sikt ska avskaffa boendeparkeringen i innerstaden?

Anförande nr 64

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Tack så mycket för frågan, borgarrådet Brinck! Vi fastställde nyligen, före sommaren, en parkeringsplan som ska gälla i Stockholm. Jag ser det som självklart att vi har boendeparkering och att den kommer att finnas kvar i Stockholm. Däremot måste vi hela tiden titta på områden för att se om detta är lämpligt att införa på olika ställen när det byggs nya områden. Ett ypperligt exempel på det är Norra Djurgårdsstaden, där staden är med och finansierar ett stort parkeringsgarage och där det finns alternativ i form av tomtmarksparkering i stället för gatuparkering. När det finns godtagbara alternativ till tomträttsparkeringar, eller jag menar tomtmarksparkeringar – jag märker att det var länge sedan jag höll på med gatu- och fastighetsfrågorna – ska det naturligtvis vara detta alternativ man väljer, och då kanske det inte finns behov av boendeparkering.

Vi tycker att boendeparkeringen fungerar utmärkt, och vi har genomfört parkeringsplanen för att den ska fungera ännu bättre. Vi utvidgar till och med boendeparkeringen. Vi ser inte alls att det finns möjlighet att avveckla den i dagsläget, men vi måste hela tiden följa upp vad som är mest lämpligt utifrån miljöhänsyn men också ur framkomlighetssynpunkt. Det är en begränsad yta vi har att gemensamt ansvara för i Stockholm, och jag hoppas och tror att omställningen till ett alternativt leverne där privatbilismen kanske få stå tillbaka är någonting som kommer att ske.

Anförande nr 65

Borgarrådet B r i n c k (M): Så där, nu kröp det i alla fall fram på slutet vad detta egentligen handlar om på lite längre sikt. Sedan får vi väl anta att det där med tomträttsparkering var något slags freudiansk felsägning med tanke på vad som kommer senare på föredragningslistan.

Yttranden 2001-02-19

Nu var det inte riktigt det jag frågade om. Jag vet att vi – eller ni, för vi var emot stora delar av den – har infört en ny parkeringspolitik. Det som är bekymret här är att i den budget som ni fyra partier gemensamt har lagt fram och som fullmäktige har antagit finns ett utredningsuppdrag till trafikkontoret att titta på möjligheten att avskaffa boendeparkeringarna. Det har ni gått med på. Då får jag väl utgå ifrån att när trafikborgarrådet uttalar sig offentligt i frågan har han något slags förankring i den majoritet han trots allt representerar.

Om det inte är så är det naturligtvis någonting som vi tacksamt tar emot. Men då måste jag undra: Varför i all världen har ni gått med på utredningsuppdraget?

Anförande nr 66

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Att Moderaterna är emot är inte något större nyhet. Det är ni i de flesta frågor. Men när det gäller boendeparkering och att man hela tiden ska kunna se över att det finns ett system är inte jag främmande för denna tanke över huvud taget. Men boendeparkering kommer att finnas kvar i Stockholm. Det finns ingen annan uppfattning i frågan.

Med detta sagt: Vi är en stad som växer. Vi är snart en miljon invånare. Vi måste se till hur vi prioriterar gång-, cykel- och kollektivtrafik, hur tillgängligheten ser ut och att vi verkligen kommer till våra jobb och till våra utbildningsplatser. Och det är en begränsad yta. Parkeringspolitiken är viktig i detta. Det finns boendeparkering, och den kommer att finnas kvar över tid. Men det finns samtidigt en begränsad yta, och då måste man våga titta på saker och ting. Jag är inte främmande för det, även om boendeparkeringen kommer att finnas kvar.

Anförande nr 67

Borgarrådet B r i n c k (M): Nej, Karin Wanngård, vi är inte alls emot allting. Vi är till exempel för framkomlighetsstrategin. Den är vi överens om. Vi är överens om att prioriterade trafikslag är kapacitetsstarka trafikslag och prioriterad trafik är rörlig trafik som prioriteras framför stillastående trafik. Där är vi helt överens. Det finns ingen motsättning i detta.

Jag måste säga att jag tycker att du började så bra i ditt första inlägg när du sa: Nej, boendeparkeringen kommer att finnas kvar! Men sedan svävar du betänkligt på målet ju längre debatten rör sig. Man måste se över boendeparkeringen, men den kommer att finnas kvar och man måste se över befintliga system, säger du.

Frågan kvarstår. Det ligger ett utredningsuppdrag som finns i er budget till trafikkontoret där man ska titta på konsekvenserna av avskaffad boendeparkering i innerstaden. Varför har ni gått med på det om ni inte på sikt tycker att det är rimligt att avskaffa boendeparkeringarna i innerstaden?

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 68

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Där hör jag klart och tydligt från borgarrådet Brinck om konservatism och stagnering i utvecklingen: Man måste alltid göra som man alltid har gjort. Jag tror inte att det är en framkomlig väg. Vi vill blicka in i framtiden och se hur Stockholm kan växa. Om alla de människor som vill söka sig till Stockholm ska kunna bosätta sig där måste man kunna se olika alternativ.

Boendeparkeringen kommer att finnas kvar under rimlig tid. Men om jag står här som finansborgarråd om 30 år tror jag att verkligheten kommer att se helt annorlunda ut. Det är den utvecklingen och hela detta att man vågar utveckla och gå vidare som jag hela tiden ser på med nyfikna ögon. Och då tror jag att man måste se kollektivtrafik, gång och cykel.

Fråga nr 7. Storkyrkobadet

Anförande nr 69

R i c h a r d B e n g t s s o n (L): Ordförande! Jag har en fråga till skolborgarrådet Olle Burell som är ordförande inte bara i utbildningsnämnden utan också i Sisab. Nu har det kommit till vår kännedom att Storkyrkobadet i Gamla stan har fått sin hyra mångdubblad, vad jag har förstått med flera hundra procent. Det verkar vara ganska lite pengar för staden men naturligtvis en hel del pengar för den ideella förening som driver Storkyrkobadet. Konsekvensen tycks bli att badet kommer att få lägga ned; det är åtminstone så det beskrivs från föreningens sida, i medieuppgifter och så vidare.

Det tycker jag verkar olyckligt. Det drabbar simundervisningen. Vi har en stor brist på simhallar. I Storkyrkobadet har det bedrivits simundervisning, badet har funnits där och det har ett stort kulturhistoriskt värde.

Jag undrar helt enkelt: Vad tycker du, Olle Burell, om att de bolag och förvaltningar som du ansvarar för agerar på det sätt att Storkyrkobadet kommer att få lägga ned, som det verkar just nu?

Anförande nr 70

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Jag vill tacka Richard Bengtsson för frågan. Jag tycker naturligtvis att det är bra att Sisab vet varför bolaget finns till, nämligen för att förse Stockholms stads verksamhet med ändamålsenliga undervisningslokaler för att där kunna bedriva förskole- och skolverksamhet. Sisab vill på alla sätt försöka medverka till att hitta lösningar också på denna situation.

Storkyrkobadet är en av många älskad institution – en kulturföreteelse. Det finns ett stort ideellt engagemang i det här för att man under flera år har kunnat upprätthålla verksamheten trots att den har svårigheter rent ekonomiskt. Nu är det så att de egentliga kostnaderna är i paritet med den nya hyra som meddelats. Att subventionera

Yttranden 2001-02-19

vuxenverksamhet, som det framför allt handlar om eftersom förvaltningen bedömer att man kan bedriva simundervisning för våra elever på andra ställen, är inte i längden förenligt med Sisabs syfte. Utbildningsförvaltningen kan inte heller gå in och subventionera vuxenverksamhet eller verksamhet för andra än de elever vars skolpeng bekostar sådan här övergripande kostnader.

Som fastighetsägare – jag går tillbaka till den roll som nämndes här, som ordförande i Sisab – kan jag naturligtvis meddela att om det skulle visa sig finnas intresse hos aktörer runt omkring som är beredda att kliva in och betala vad det kostar för att kunna bedriva verksamhet här framdeles är vi självklart beredda att försöka medverka till det. Men det är inte lätt. Det är en stor ekonomisk kostnad både för det som finns nu och, framför allt, om man skulle rusta upp badet, vilket behövs. Då blir det en ännu större kostnad.

Anförande nr 71

R i c h a r d B e n g t s s o n (L): Tack så mycket för svaret! Det låter i och för sig betryggande att Sisab och även utbildningsförvaltningen fokuserar på det man uppfattar som sitt kärnuppdrag. Det beskriver du väl. Jag tycker ändå att det är olyckligt att stadens olika bolag och förvaltningar agerar på det här sättet. Det skulle mycket väl kunna vara så att någon annan del av staden skulle ha i uppdrag att säkra att badet kan få fortleva, även om jag förstår att det inte skulle kunna betraktas som Sisabs kärnuppgift. Men det är olyckligt att staden inte förmår att samordna sig bättre och att ni inte lyckas prata ihop er, du och dina kollegor, i sådana fall. Man får intrycket av att du och därmed majoriteten som helhet inte tycker att det spelar så stor roll om Storkyrkobadet får fortleva eller inte.

Dessutom tycker jag att det är en lite konstig slutsats att dra med tanke på den stora simhallsbrist som finns. Varje kvadratmeter simbassäng som staden förfogar över borde kunna användas för simundervisning.

Anförande nr 72

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Jag tror att inte bara jag utan säkert såväl finansborgarråd som idrottsborgarråd och kulturborgarråd skulle älska att få svinga svärdet likt S:t Göran och döda den drake som heter ekonomiska realiteter. Men detta är en kostsam historia, och badet i sig ligger i den byggnad där Storkyrkoskolan och Estniska skolan har sin verksamhet. Det är alltså helt klart en Sisabbyggnad. Vi kan som sagt inte på vilket sätt som helst bara gå in och bekosta stora upprustningar.

Jag upprepar det jag sade alldeles nyss: Om det finns andra aktörer som är beredda att gå in med de ekonomiska medel som krävs för att rädda badet på kort sikt men framför allt – och det är det som är den stora utmaningen – för att kunna betala den hyra som blir aktuell efter den nödvändiga upprustningen ska Sisab självklart försöka

Yttranden 2001-02-19

medverka till det. Men ett sådant intresse behöver visas väldigt snart för att det ska vara möjligt.

Anförande nr 73

R i c h a r d B e n g t s s o n (L): Jag tolkar det som att majoriteten inte tycker att det finns någonting som staden kan göra för säkra att Storkyrkobadet kommer att få fortleva. Därmed kommer badet med stor sannolikhet att tvingas lägga ned. Det tycker jag är beklagligt, och jag tycker att det är ett ganska förvånansvärt agerande från er sida att på så kort tid försätta verksamheten i den här situationen. Det rör sig om stora summor för att rusta upp badet, men hyreshöjningen handlar om ett par hundra tusen kronor om året eller någonting sådant. I det stora hela framstår det inte som särskilt stora pengar.

Anförande nr 74

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Det tillhör oppositionens privilegium att tycka att saker är enkla att lösa och att förvånas och häpna och i största allmänhet tycka att majoriteten inte anstränger sig. Men jag kan lova att vi anstränger oss i alla lägen, inklusive detta, för att försöka hitta konstruktiva lösningar. Men jag tror att också Richard Bengtsson om han skulle komma i beslutande ställning skulle förstå hur svårt det är att med upprätthållande av viktiga grundläggande principer om vem som ska betala vad lösa detta på ett enkelt sätt.

Jag upprepar för andra gången att det finns några månader där andra aktörer och intressenter kan kliva in. Då kan vi diskutera vilka ekonomiska realiteter det handlar om som man måste klara av. Jag hoppas verkligen att denna kulturinstitution liksom många andra kulturinstitutioner kan fortleva.

Yttranden 2001-02-19

§ 15 Stockholms stads program för evenemang (Utl. 2016:157)

Anförande nr 75

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Stockholm ska vara en ledande och hållbar evenemangsstad. Det här är ett ärende för att ta fram ett program för evenemang i Stockholm så att vi kan bli ännu bättre när det gäller att samarbeta mellan stadens olika organisationer, förvaltningar och bolag men också när det gäller tydliggöra hur viktigt det är att vi står upp för att vi vill ha många evenemang till Stockholm.

Vi vill ha många evenemang till Stockholm som verkligen är positiva för varumärket Stockholms stad, evenemang som visar stadens mångfald, evenemang som visar idrott av olika slag men också evenemang som står för så mycket mer, exempelvis Pridefestivalen som är ett ypperligt exempel på vad verkligen Stockholm står för i alla dess delar.

Vi har i år haft ett fantastiskt stort evenemang, Eurovision Song Contest, som tack vare stadens fantastiska medarbetare och tjänstemän blev till så stor belåtenhet. Inte bara hela fancluben höjde Stockholm till skyarna utan också alla de besökare som kom hit och vistades i staden tack vare ett så stort och väl genomfört evenemang.

Väldigt stora evenemang bygger på samarbete, och är det någonting vi är bra på så är det just samarbete: att kunna samarbeta med olika aktörer och med arrangörerna. Arrangörerna är ju lika måna som vi om att det blir bra evenemang, och det är också därför det görs reklam. Att tydliggöra ett arrangemang ligger just på arrangörerna så att de själva lyfter fram positiva delar och bilder av ett evenemang i Stockholm.

Exempelvis Eurovision Song Contest inbringade väldigt många trevliga miljontals kronor tack vare besöksnäringen, hotellövernattningar, restaurangbesök med mera. Men vi ska inte glömma att det var 200 miljoner tittare som såg sändningarna från Stockholm och som förhoppningsvis lockas hit vid andra tillfällen för att uppleva allt det positiva som vi visade upp staden.

Jag vill naturligtvis gå vidare med fler stora evenemang. Samtidigt ska vi inte glömma de mindre evenemangen som också är av stor betydelse för staden. Med detta, fullmäktige, önskar jag bifalla kommunstyrelsens förslag för Stockholms stads program för evenemang!

Anförande nr 76

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag välkomnar att Stockholms stad nu och sedan tidigare också arbetar med en tydlig evenemangsstrategi, eftersom turistnäringen blir allt viktigare, precis som finansborgarrådet också var inne på för Stockholm. En turist spenderar i dag 44 procent mer i Stockholm än 2003, och vi ser hur

Yttranden 2001-02-19

turister strömmar till Stockholm, oavsett om det är från andra delar av landet eller från utlandet.

Vi har just den här bredden av evenemang. Vi har allt ifrån Stockholm Tech Day, som snart äger rum här i Stockholm, till evenemang som Music and Arts, så det är alltså både stora och små evenemang. Detta visar också på vikten av en tydlig strategi, där vi också är medvetna om våra styrkor och tillgångar för att lyckas som evenemangsstad.

Det krävs nämligen en hel del för att vara framgångsrik på evenemangssidan. Det gäller att logistiken för boende fungerar, att transporter fungerar och inte minst att man känner sig säker. Det är viktigt för våra besökare att de känner sig säkra på evenemang men också att föräldrar som ska skicka barn till Stockholms stads olika evenemang känner sig trygga i detta. Då krävs det att vi samarbetar över bolags- och förvaltningsgränserna.

Det här ställer krav på mer än stadens egna insatser, och vi behöver vara tydliga med varför staden ibland stöder vissa evenemang och vid andra tillfällen inte stöder andra evenemang så att det inte skapar grund för olika tolkningar. Det finns evenemang som skapar goda intäkter för staden, samtidigt som vi har andra evenemang som mer stärker Stockholm som varumärke. Dessa är också viktiga.

Alla evenemang i Stockholm ska dela samma grundläggande värderingar om staden. Vi tycker att de fyra kärnvärden som presenteras i evenemangsstrategin är bra, men vi säger också att de behöver kompletteras med ledord av en mer etisk natur. Detta beror på att stadens varumärkesvärden också bör samspela med det som Svenska institutet har tagit fram som ska prägla Sverige som land, det vill säga ledorden öppenhet, äkthet, omtänksamhet och nytänkande. Detta hade vi gärna sett hade inkluderats i strategin.

Det är också viktigt att hushålla med ekonomin inför evenemang, och vi är positiva till de förbättringar som har skett av Stockholm Business Region, SBR, gällande utbetalning av stöd och avtal med arrangörer. Detta vill vi ska integreras i den nya strategin, för det saknas i dag.

Till sist ska jag säga att vi står upp för och delar mycket av det som finansborgarrådet har sagt. Stockholm ska ha många bra evenemang, och vi tycker att vi bör ha en tydlig och bra evenemangsstrategi. Vi hade dock gärna kompletterat det här dokumentet med uppföljningsbara indikatorer och en vassare målbild. Mot den bakgrunden vill jag yrka bifall till Alliansens gemensamma reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 77

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Centerpartiet anser att stadens program för evenemang är ett viktigt verktyg för att Stockholm ska bli en

Yttranden 2001-02-19

evenemangsstad i världsklass. För oss i Centerpartiet är det viktigt med öppenhet och kreativitet och att vi välkomnar alla evenemang, stora som små, i vår stad. Vår ambition är att underlätta och förenkla stadens processer för att få fler evenemang i Stockholm och att staden ska locka fler stora internationella evenemang.

En viktig ledstjärna för arbetet med fler och bättre evenemang i Stockholm är, som det skrivs på programmets sista sida, enkelhet. Tyvärr föregås denna självklarhet av en lång uppräkningslista av bedömningskriterier av vilka evenemang som ska stödjas, där alla rödgrönrosa partier i den styrande majoriteten har fått sin del av kakan. Det är bland annat krav på jämlikhet, sociala hållbarhetsparametrar i programutbudet och krav på arrangörers anställningsformer. Här anser vi att den politiska klåfingrigheten går alldeles för långt och gör bedömningsgrunderna onödigt komplicerade för den som genomföra evenemang. Alla inser att detta tar oss långt bort från ambitionen om enkelhet.

Jag måste också avslutande konstatera att det är smått imponerande att den styrande majoriteten klarar av att skriva ett program för evenemang utan att lyfta upp frågan om hur staden ska samarbeta med näringsliv, sponsorer och evenemangsindustrin. Det finns många fina ord om samhällsekonomiska värden och gästnätter men inte ett enda ord om hur staden ska samarbeta med näringen för att göra Stockholm till en bättre evenemangsstad. Här skiner den styrande majoritetens ointresse för näringslivets frågor igenom.

Jag vill därmed yrka bifall till vårt ersätтарыttrande i kommunstyrelsen, det gemensamma alliansyttrandet.

Anförande nr 78

M a g d a R a s m u s s o n (MP): Det här är helt enkelt ett nytt program som gäller våra evenemang och är tänkt att ersätta den evenemangsstrategi som vi har haft sedan 2012. Då kan man undra vad det egentligen är som är nytt, och det rymmer flera delar som jag tänker komma tillbaka till. Jag vill dock lyfta fram en liten del särskilt mycket, och det gäller miljö- och hållbarhetsfrågorna.

Jag skulle säga att det här programmet gör att vi flyttar fram våra positioner rätt så rejält när det kommer till evenemang och hur de hänger samman med hållbarhets- och miljöfrågorna. Vi slutar behandla miljö och hållbarhet som ett särintresse och ser det i stället som ett allmänintresse: Det vi gör här i vår stad måste hålla sig inom de ramar som miljön sätter upp för oss, och det måste märkas i alla delarna av vår verksamhet.

Jag roade mig lite med att kolla på den tidigare strategin – vad säger den egentligen om miljö och hållbarhet? Man kan väl säga så här att när den tar upp miljö handlar det mest om den miljö vi befinner oss i och inte om olika miljökrav som vi ska ställa. Hållbarhet nämndes faktiskt inte en enda gång.

Yttranden 2001-02-19

I det program som vi nu lägger fram är vi väldigt tydliga med att om man får ta del av stadens stöd till evenemang ska vi också ställa stora krav på att man efterlever de miljökrav vi vill se i vår stad. Dessutom innebär det beslut som jag hoppas att vi fattar här i kväll också att staden ska ta fram övergripande riktlinjer för hur vi ser till att stärka den ekologiska hållbarheten i våra evenemang.

Man kan väl säga att två saker har hänt sedan senast. Det ena är att det är ett nytt styre, ett rödgrönrosa styre, och det tror jag märks. Men jag tror också att det handlar om en större samhällsförändring där de flesta faktiskt tycker att det är helt självklart att vi ska ta ansvar för den miljö som vi rör över. Jag tycker att ett bra exempel var miljöförvaltningens remissvar, där de sade att de journalister som de pratade med under Eurovision Song Contest undrade och ställde sig frågande till varför det inte var mer fokus just på hållbarhet. De tyckte att andra städer hade lyckats bättre med detta. Jag tror alltså att även den människa som inte är allra mest miljöintresserad reagerar på när andra människor utanför Stockholm ser att vi inte riktigt lever upp till omvärldens krav. Man vill vara stolt över Stockholm, och man tycker att Stockholm ska gå före när det gäller miljöarbetet.

Jag tänkte kort nämna tre saker till. Det första gäller mångfalden. Vi ska ha en mångfald när det gäller evenemang, oavsett vilket intresse man har. Det gäller också enkelhet för företag och organisationer för företag och organisationer att starta evenemang, där trafikförvaltningen gör ett bra jobb med att det ska vara en väg in. Det gäller även tryggheten: Alla ska vara trygga på våra evenemang, och det är inte minst viktigt ur en jämställdhetssynpunkt. Med detta önskar jag också yrka bifall kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 79

R i c h a r d B e n g t s s o n (L): Jag vill också yrka bifall till Alliansens gemensamma reservation i kommunstyrelsen, som ju går ut på att vi delvis vill godkänna det här förslaget men tycker att det finns ett antal områden att anmärka på i dokumentet.

Jag behöver inte upprepa det som mina vänner Anna och Jonas tidigare har nämnt, men med tanke på det sista inlägget här får jag intrycket av att man säkert kan läsa in mer i evenemangsstrategin och vad som kännetecknar den, vad som har föregått det arbetet och vad det betyder om man har varit mer delaktig i det arbetet än när man bara läser dokumentet. Mitt intryck är nämligen att dokumentet som helhet hade varit en chans att ytterligare flytta fram positionerna för Stockholm som evenemangsstad, jämfört med den strategi som antogs 2012 under Alliansens styre, men att det här dokumentet i allt väsentligt är, åtminstone som jag läser det, något luddigare och mer diffust.

Det handlar till exempel om det som lyftes upp tidigare om *hur* staden ska jobba för att säkra trygghet och säkerhet i samband med arrangemang och större evenemang.

Yttranden 2001-02-19

Det handlar om målbilden totalt sett för staden som evenemangsarrangör och inte minst vilka kärnvärden och vilket varumärke vi vill att Stockholm ska kännetecknas av i Sverige, i Stockholm och runt om i världen. Där hade man kunnat passa på att ytterligare trycka på Stockholm som en progressiv stad enligt Svenska institutets arbete med city branding med mera.

Ytterligare en sak som vi lyfter fram och som jag tycker är väl värt att nämna är att idrottsnämnden i sitt remissvar pekar på att ska man från idrottsnämndens sida kunna leva upp till evenemangsstrategin så kräver det att man ser över det uppdrag som idrottsnämnden har i dag. Det är också en aspekt som evenemangsstrategin hade kunnat belysa på ett tydligare sätt för att inte äventyra det viktiga arbete som idrottsnämnden har när det gäller att stärka bredd och ungdomsidrotten. Med detta vill jag alltså yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 80

M i k a e l V a l i e r (KD): Ordförande, ledamöter, åhörare! Jag ska inte heller gå igenom alla saker som redan har sagts, men vi såg framför oss ett betydligt vassare program för evenemang. Här ser vi tyvärr en samling goda intentioner i stället för de tydliga besked som vi tycker att staden hade förtjänat. Det var dags att uppdatera programmet, men det blev inte alls så bra som vi hade hoppats, och i den reservation som jag strax ska yrka bifall till finns det ett antal förslag som avsevärt hade kunnat förbättra programmet.

Jag hoppas att majoriteten tar till sig dessa förslag, oavsett vad vi röstar fram i dag, för en hel del av de förslag som finns där är ganska konkreta och borde kunna finna en plats i programmet ändå. Jag yrkar bifall till den samlade Alliansens gemensamma reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 81

M a l i n E r i c s o n (FI): Nu ska vi besluta om ett nytt program för evenemang i Stockholm, och det finns några punkter som jag tycker känns särskilt viktiga, nämligen att staden ska prioritera att stödja eller genomföra evenemang som stärker visionen om ett Stockholm för alla, att programmet tar upp att evenemang kan vara av många olika slag, både lokala och centrala, både breddidrott och elitävlingar, att programmet tar upp vikten av att alla Stockholms invånare ska kunna känna sig välkomna på de evenemang som staden anordnar eller stöder och att ju större evenemangen är och ju större stödet från staden är, desto högre ska kraven vara på arrangören att värden som jämställdhet, jämlikhet, mänskliga rättigheter och miljö tas till vara.

Som vi rödgrönrosa säger i vårt särskilda yttrande i kulturnämnden är det mycket viktigt att staden både tar till vara och stöder det som händer i ytterstaden så att det här inte blir ännu en produkt som riktas bara mot innerstadens evenemang. Det

Yttranden 2001-02-19

händer så mycket saker i förorten som visar vilken rik stad Stockholm är, med lokala, ofta ideella, krafter som lyfter kulturen och samhörighetskänslan i sina stadsdelar.

Evenemang som lockar hit människor utifrån vill vi förstås ha av flera olika skäl, men det som händer och sker i olika delar av staden som ordnas av våra invånare och för våra invånare är det som gör Stockholm till en riktigt bra evenemangsstad.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 82

J u l i a n a G r i s t e l l i (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Stockholms stads program för evenemang grundar sig i vår vision om ett Stockholm som håller samman. Bland dess viktiga kärnvärden är att programmet slår fast att evenemang i Stockholm ska vara tillgängliga för alla. Det betyder å ena sidan att omfördelning av stöd i form av infrastruktur och i form av ekonomi ska följa tydliga etiska principer för att främja yttrandefrihet, konstnärlig frihet. Det är viktigt att hela staden främjas av evenemangsprogrammet.

Ytterstaden, som Malin har nämnt här förut, och ytterstadens kreativitet och initiativ bör stödjas. Det är ju inte bara i city som det ska levas. När skattemedel omfördelas i form av stöd för evenemang bör de omfördelas jämlikt och jämställt. Det är logiskt. Artister, arrangörer och andra initiativtagare ska kunna yttra en mångfald av röster som ska få höras och få plats i vår stad, oavsett kön, bostadsadress, etnisk bakgrund och funktionsvariation.

Dessutom ska det finnas bra stöd och struktur både för artister och arrangörer som vill organisera event som är mindre eller mellanstora och som kan vara en bra plattform för en professionalisering. Ansökningarna om stöd ska förenklas, och det ska ta mindre tid att få svar.

Å andra sidan är det bra att det nya programförslaget för evenemang slår fast att staden ska främja evenemang som är trygga och öppna för alla oavsett kön, klass, etnicitet eller funktionsvariation och som dessutom tar hänsyn till miljön och har sjysta arbetsvillkor för medarbetarna. Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 83

S t i n a B e n g t s s o n (C): Ordförande! Jag tittade på det här programmet och noterade att en ganska viktig del av evenemangsplaneringen saknas, Karin Wanngård. Jag tänkte därför bara höra lite grann om det har funnits med i tankarna eller om ni helt har missat det. Det gäller det här med mat och dryck i samband med evenemang.

I Stockholm har vi till exempel ganska långa handläggningstider vad gäller serveringstillstånd och liknande. Det måste ju inräknas i hur man planerar ett evene-

Yttranden 2001-02-19

mang. Därför funderar jag på om det ligger och gömmer sig under rubriken ”Enklare handläggning” när vi pratar om en väg in? I så fall är det bra, men då vore det kanske bra att förtydliga det. Är det i stället så att ni helt har missat det tycker jag att det är besvärande, och jag skulle gärna vilja veta hur majoriteten har tänkt kring just frågan om mat och dryck i samband med evenemang.

Anförande nr 84

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Det var en rak fråga om vi har tänkt på saken eller inte. Ja – vi har tänkt på det, och helt riktigt är det så att vi vill ha kortare handläggningstider, och det är också därför som vi också under flertalet år har drivit en väg in till staden, vilket nu också slås fast i detta program för evenemang i Stockholm.

Mat och dryck är väldigt trevligt, och det är självklart så att det för många arrangörer också är en viktig del av själva evenemanget, inte minst Smaka på Stockholm. Det är självklart så att det finns med i detta program för evenemang i Stockholm.

Anförande nr 85

S t i n a B e n g t s s o n (C):Tack för svaret, Karin Wanngård, men det står faktiskt ingenting om just mat och dryck, så då är det någonting som borde förtydligas på ett eller annat sätt.

Yttranden 2001-02-19

§ 16 Tomträttsavgälder för flerbostadshus (Utl. 2016:158)

Anförande nr 86

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det här är ett viktigt ärende för Stockholm och för stockholmarna. Vi äger mycket mark i Stockholm, och det har varit strategiskt viktigt för staden att behålla det så för att bygga ut, för utvecklingen i staden och naturligtvis som en viktig del i det bostadsbyggande som nu sker.

Historiskt sett har staden hyrt ut marken till dem som velat bygga bostäder på stadens mark, så kallad tomträtt och tomträttsinstitutet, detta för att möjliggöra ett högt bostadsbyggande och samtidigt garantera intäkterna för stockholmarna. Stockholmarna är markägare.

I dag är det ungefär 5 500 småhus och 3 900 flerbostadshus som är upplåtna med tomträtt. Vanligtvis är tomträttsavtalen tioåriga. Nu var det över tio år sedan som kommunfullmäktige uppdaterade avgäldsnivåerna. Det är därför dags att fatta beslut om avgäldsnivåer. Jag vet att det här kan vara en jobbig fråga, men just nu subventionerar staden dessa och stockholmarna går miste om viktiga intäkter.

För att ta ansvar för stockholmarnas gemensamma tillgångar och stadens långsiktiga ekonomi behöver vi nu uppdatera med detta ärende. Alternativet vore ju att stockholmarnas gemensamma tillgångar, stadens ekonomi och vår möjlighet att bygga ännu fler hyresrätter går om intet.

Exploateringsnämnden tog fram förslag på nya avgälder som har skickats ut på en väldigt bred remiss. Vi har lyssnat på remissinstanserna och gör vissa justeringar från det förslag som exploateringsnämnden skickade ut. Det handlar kortfattat om att vi inför en längre inträppning i det befintliga beståndet – fem år i stället för tre år – detta för att minska eventuella tröskeeffekter. För nyproduktion sänks nivåerna jämfört med det ursprungliga förslaget för att möjliggöra en hög produktionstakt av hyresrätter. I vissa lägen innebär det höjningar, men i andra lägen innebär det sänkningar.

Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag om tomträtter!

Anförande nr 87

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Ordförande, fullmäktige! Jag håller med Karin Wanngård om att det förslag till justeringar av tomträttsavgälderna som nu föreläggs är klokt, lugnt och välbalanserat. Jag yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag.

Yttranden 2001-02-19

Tomträttsinstitutet är över 100 år gammalt och har präglat Stockholms utbyggnad i väldigt hög grad. Det gav oss möjligheten att planera stadens utbyggnad på egen mark och gjorde det möjligt för arbetarhushåll att bygga egnahem och för de kommunala bostadsbolagen att bygga i attraktiva lägen till rimliga kostnader.

Utan tomträtten hade Stockholm, vågar jag lova, varit mer exploaterat, mer segregerat och mindre välplanerat. Tomträttsinstitutet har varit Stockholmspolitikernas egentligen främsta vapen mot ett rent marknadsdrivet bostadsbyggande, och det har tjänat oss väl.

Men systemet har också ett slags kostnadssida, för ju större skillnaden är mellan tomträttsavgäldernas nivå och marknadens värdering av tomterna desto mer lockande och lönsamt blir det också för staden att i stället avyttra tomter och så att säga realisera hela marknadspriset. Därför är det nödvändigt att då och då justera avgälderna till utvecklingen på marknaden. Detta medför att hyresrätter på tomträtt förblir ekonomiskt försvarbara, inte bara för de boende utan även kommunalekonomiskt för staden. Det medför även att staden får ökade intäkter som kommer alla invånare till del.

Däremot är det väldigt viktigt att justeringarna är just kloka och välavvägda och sker i lugn takt. En ren marknadsanpassning tar ju bort alla de bostadssociala fördelarna med tomträttsinstitutet och driver i stället upp hyror och avgifter, ökar segregationen och försvårar nyproduktion av hyresrätter. Å andra sidan är det riskabelt att inta en alltför försiktig hållning, för då minskar stadens intäkter och undergräver själva det ekonomiska fundamentet för ett stort kommunalt markäggande med alla de fördelar som kommer med det.

Därför tycker vi att det här är ett välbalanserat förslag, och vi är särskilt nöjda vad gäller avgälden för nyproduktion som fortsätter att vara förmånlig och gör att vi kan bygga mycket hyresrätter till rimliga hyror. Förslaget slår alltså vakt om något som faktiskt är alldeles unikt för Stockholm: att vi äger en stor del av den exploateringsbara marken själva och därmed kan bygga ett Stockholm för alla!

Anförande nr 88

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Eftersom vi har ett återremissyrkande att ta hänsyn till i dag riskerar vi väl att få ta debatten vid två olika tillfällen, men jag ska åtminstone försöka hålla mig kort.

Jag ska börja med att säga att jag i grunden har stor förståelse för att vi som stad behöver justera tomträttsavgälderna till att bli något mer marknadspassade till sin storlek. Men det måste finnas bättre sätt att hantera detta än att i ett slag göra så stora förändringar. Det går inte att bortse från att det här får stor påverkan på människors privatekonomi, och med ett annat angreppssätt tror jag att det skulle gå att få en större förståelse och en större acceptans för dessa förändringar.

Yttranden 2001-02-19

Att ärendet också sammanfaller med den akuta bostadssituationen och riskerar att öka kostnaderna och minska byggtakten är väldigt oroande. Detta gör alltså majoriteten samtidigt som man nästan varje vecka får höra att byggtakten är fantastiskt hög och man skryter med hur man bygger staden. Min fråga blir då: Är man inte det minsta rädd för att detta kommer att kunna påverka byggtakten negativt?

Konstigt är också att man den här gången inte alls har lyssnat till sina kompisar i Hyresgästföreningen eller på studenterna som alla varnar för höjda kostnader för de boende. Att Vänsterpartiet struntar i fastighetsägarna är jag inte ett dugg förvånad över, men är inte ni som hela tiden värnar hyresrätten så högt och de låga hyrorna som ska komma i nyproduktionen oroliga för den här situationen? Med ökade kostnader just för nyproduktionen måste det ju bli ännu svårare att nå just de billiga hyrorna som ni alltid pratar om.

När vi kommer till själva återremissyrkandet är det bekymmersamt att man inte har hanterat den här frågan på ett korrekt sätt, vilket gör att man riskerar att få överklaganden av beslutet på grund av att man inte riktigt har följt kommunallagen. Det här är en alltför viktig fråga som påverkar många människors privatekonomi, och den förtjänar att vi hanterar det på ett korrekt sätt. Därför vill jag yrka bifall till Alliansens gemensamma återremissyrkande i kommunstyrelsen.

Anförande nr 89

J a n V a l e s k o g (S): Först vill jag säga att det är trist att höra att Jonas Naddebo och Centern inte har läst ärendet ordentligt, inte ens exempel Fastighetsägarnas remissvar. När det gäller höjda boendekostnader, som Naddebo påstår, är det så när det gäller hyresbostäder att vi har ett system för hyressättning som inte innebär att de som bor i hyresfastigheter på tomträtt har lägre hyror i dag. De har samma hyror. Bruksvärdessystemet innebär nämligen att man beroende på läge och standard får ta ut en viss hyra, och den hyran tar de också ut som har tomträtt. Det innebär att de som skär emellan är fastighetsägarna – på skattebetalarnas bekostnad. Detta innebär att marginalerna blir mindre, vilket framgår av Fastighetsägarnas remissvar. Att det skulle drabba hyresgästerna är alltså ett fullständigt missförstånd.

Det andra är att vi ju till och med sänker avgäldsrentan på nyproduktionen från 4 ½ procent till 4 procent, vilket innebär en sänkning för stora delar av staden. Inte i innerstaden och närförort, men i övriga staden. Det är inga problem att få byggherrar att bygga hyresrätter, det kan jag intyga!

Anförande nr 90

J o n a s N a d d e b o (C): Det är helt klart att vi har olika bild av vad det egentligen står i de olika remissvar som har kommit in, men någonstans är det så att om man höjer kostnaderna så kommer det till syvende och sist och slutligen att drabba dem som ska betala för det här, och de säger ju att detta kommer att leda till

Yttranden 2001-02-19

ökade kostnader, vilket skulle kunna riskera att man slår av på byggtakten. Det är i alla fall det som jag har tagit del av i ärendet.

Anförande nr 91

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Jag vill poängtera att Vänsterpartiet är måna om att även privata fastighetsägare och byggherrar kan bygga i Stockholm. Vi vill behålla stadens kontroll och de otroliga fördelar som kommer av att vi faktiskt äger marken och processen och kan planera och liksom motverka markspekulation som gör att byggen inte blir av och så vidare. Men visst är det viktigt att även privata aktörer är med och bygger.

Vad gäller Jonas Naddebos oro för nyproduktion är Jan Valeskog inne lite grann på det, men det är ju inte bara så att det blir höjningar rakt över hela linjen. Det blir faktiskt även konkreta sänkningar i många områden där det för övrigt nästan inte byggdes någonting under era år vid makten, till exempel i Skärholmen, Farsta och Rågsved. Där blir det billigare att bygga hyresrätter i framtiden. I andra områden blir det en inträppning som gör att man har flera år på sig.

Anförande nr 92

J o n a s N a d d e b o (C): Då hamnar vi återigen i den diskussion som vi hade för någon gång sedan att vi ska fortsätta att bygga fler hyresrätter i ytterstaden och inte bostadsrätter. Det handlar ju om att det behöver finnas även hyresrätter i innerstaden, men de kommer att bli dyrare.

Därför tycker jag att det ändå hade varit bra om Vänsterpartiet förstod den oro som faktiskt finns bland dem som svarat på remissen över att detta riskerar att sänka byggtakten och höja kostnaden för den som ska bo i dessa billiga hyresrätter som Vänsterpartiet vill skapa.

Anförande nr 93

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Inför valet 2014 ställde Villaägarnas Riksförbund frågor till de politiska partierna i Stockholm om tomträtterna, frågor som är lika viktiga för hyresrätter och bostadsrätter i flerbostadshus som är belägna på mark som hyrs ut av Stockholms stad. En av frågorna löd: Anser ditt parti att Stockholms stad bör ändra sina regler om tomträttsavgifter under kommande mandatperiod, och om så är fallet, i vilken riktning?

Socialdemokraternas svar: Vi anser att reglerna för tomträttsavgifter ska vara långsiktiga och förutsägbara. Vi avser inte att ändra nuvarande regler under nästa mandatperiod.

Vänsterpartiets svar: Vänsterpartiet i Stockholms stad har inte för avsikt att ändra reglerna vad gäller tomträttsavgiften under nästkommande mandatperiod.

Yttranden 2001-02-19

Miljöpartiets svar: Miljöpartiet i Stockholm anser inte att Stockholms stad bör ändra sina nuvarande regler.

Argumentet som Jan Valeskog använder, att tomträttsavgifterna blir lägre i Stockholm än i andra kommuner, tycker jag är ett dåligt argument. Bostaden kostar ju mångdubbelt mer i inköp i Stockholm än ute i landet, och marginalerna för hushållen är redan ansträngda bara efter ett inköp av bostaden. Storstadsborna måste också kunna bo, och bostadsbristen är som värst här. Finns någon marginal i hushållens budget efter själva bostadsinköpet handlar det om att kunna klara av en räntehöjning som kan komma.

Nu tar ni det här lilla reservutrymmet i hushållsbudgeten i anspråk genom en stor höjning av tomträttsavgiften, och om man inte måste flytta på grund av höjningen av tomträttsavgifterna riskerar man att få flytta vid nästa räntehöjning. Jag tror nämligen att det är många som inte klarar av både tomträttshöjning och räntehöjning i sin budget. De boende måste kunna kräva att stadshusmajoriteten håller sina vallöften.

Det går knappast att föreställa sig ett mer flagrant löftesbrott, ett löftesbrott utan någon som helst bostadssocial hänsyn. Det här förslaget om höjning tycker jag känns som ett hån mot alla drabbade, framför allt mot bakgrund av era vallöften. Jag tycker att ni borde skämmas, hela bunten, och yrkar på återremiss i enlighet med det moderata förslaget!

Anförande nr 94

J a n V a l e s k o g (S): Regelsystemet är i princip detsamma nu och i framtiden; det är nivåerna som ändras, och det ligger i avtalen som varenda fastighetsägare, småhus och flerbostadshus har med Stockholms stad där det står att det ska ändras vart tionde eller vart tjugonde år. Det står svart på vitt. Ska man inte följa avtal? Vad är Moderaternas alternativ? Ska vi ha nivåer där man betalar avgäld till exempel i Stockholms innerstad på under 15 procent av vad fastigheten är värd? Vem är det som skär emellan? Det är såklart fastighetsägaren! Det är hela tiden fastighetsägarna som kan höja hyrorna och ta in mellanskillnaden i egen vinst och driva upp priserna på marknaden i Stockholm.

Vad är ert system? Vad vill ni göra? Ska ni fortsätta subventionera fastighetsägarna? Ni vill ta ut marknadshyror av hyresgästerna, och ni vill tydligen också fortsätta att subventionera fastighetsägarna!

Anförande nr 95

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Det jag kan svara på det här är att Moderaterna gradvis har velat kunna höja under en längre tid, men inte på det här sättet. Det var ju det Centerpartiet påtalade alldeles nyss: att det är sättet ni gör det på som är helt fel. Det rycker undan mattan i hushållsekonomin för dem som bor, och så kan vi inte ha det. Bostadssocial hänsyn talade jag om, och det gör jag nu också. Man

Yttranden 2001-02-19

måste titta på detta. Det är klart att marken ökar i värde i Stockholm och att man måste ha det här på sikt, men att göra det så här snabbt och hafsigt tycker jag är under all kritik.

Anförande nr 96

Elin Olsson (MP): Om vi börjar med frågan om löftesbrott avslutar Fernell-Ingelström ju repliken till Jan Valeskog med att er sida också är för att justera tomträttsavgälderna. Är det ett löftesbrott från vår sida är det även ett löftesbrott från er sida i sådana fall.

Jag tror att vi alla som svarade på den här frågan tolkade Villaägarna som att det handlade om ifall man vill ändra regelverket för tomträttsavgälden, och där har vi samtliga svarat nej. Frågan var inte om man lovade att inte justera den här nivån.

Jag delar dock den oro som hon lyfter fram kring småhus och även för flerbostadshus, och det är också därför vi har sett till att ha en intrappning för småhusägarna. Detta är jätteviktigt för att hushållen ska kunna säkerställa ekonomin till de nya förutsättningar som kommer att råda.

Anförande nr 97

Yvonne Fernell-Ingelström (M): Vad som händer nu är att ni kopplar tomträttsavgifterna till den här automatiska uppräkningsen, det vill säga vad man betalar för markpriser just nu, och eftersom det har varit bostadsbrist, som jag försökte säga nyss, och vi har ett ränteläge som är jättelågt så driver det på priserna. Det kan inte ha undgått någon i den här salen att vi har ett boprisrally och vad det innebär. Det har blivit en automatisk uppräkning. Jag ser ju själv där jag bor hur priserna har landat de två senaste åren, och det ska då bli en automatisk uppräkning av tomträttsavgälderna som en följd, alltså bostadsbrist och låga räntor. Det menar jag är helt fel!

Anförande nr 98

Jan Valeskog (S): Stockholms stad är en stor fastighetsägare som hyr ut lokaler, lägenheter och mark. Hyror, arrenden och tomträttsavgälder har i alla tider regelbundet följt den allmänna prisutvecklingen, och det är naturligt. Hyror på bostäder och lokaler har höjts så gott som varje år, medan tomträttsavgälderna för marken har höjts ungefär vart tionde år. Syftet har varit att hålla nere kostnaderna för bostadsbyggande men också att använda intäkterna från markhyran till att investera i helt nya bostäder i Stockholm, framför allt hyresbostäder.

Stockholm äger 70 procent av marken, men enbart ca 10–12 procent av allt mark i staden är upplåten med tomträtt till bostäder och kommersiella fastigheter. Det här förslaget innebär att de fastighetsägare som har tomträtt får betala en avgiftsränta med en periodisk avgift som fastställs av domstol och inte av oss. I dag är den räntan

Yttranden 2001-02-19

3,25 procent. De flesta kommuner, moderatstyrda för övrigt, som har tomträtt i Stockholms län har 100 procent av markvärdet, betydligt högre nivåer än vad vi har. Vi har alltså satt det till 30 procent av markvärdet, och det är lika för småhus och flerbostadshus. Vi har 40 procent av marktaxeringsvärdet, och omräknat motsvarar det 30 procent av markvärdet.

Som sagt handlar det om fem års intrappning med ett tak på höjningen på 18 000 kronor. Dessutom är avgälden för småhusägarna avdragsgill i deklarationen. Möjlighet till friköp finns, ca 100 procent av marktaxeringsvärdet för flerbostadshus och 50 procent för småhus, vilket är mycket förmånligt.

För nyproduktionen kommer avgäldsnivån att sänkas kraftigt på många platser i Stockholm. där marken är som dyrast, som i Stockholms innerstad och närförort, blir det en mindre höjning men fortfarande mycket förmånligt. Väldigt många kommer att vilja bygga hyresbostäder i Stockholm, vilket också är syftet med förslaget.

Sammanfattningsvis tar det här förslaget ansvar för stockholmarnas tillgångar. Fastighetsägare, framför allt i innerstaden, har hittills kunnat göra stora vinster på billig markhyra och höga hyror enligt bruksvärdessystemet. Det kommer man inte att kunna göra på samma sätt nu. Fastighetsägare i förorter och andra delar får däremot små höjningar eller rent av sänkta markhyror.

Rika bostadsrättsföreningar i innerstaden kommer också att få betala en skälig tomträttsavgäld. Ofta i dag betalar de alltså i dag en avgäld på mark som ligger under 15 procent av markvärdet, vilket det är obegripligt att de borgerliga försvarar. Det kommer nu i stället att bli 30 procent av markvärdet.

Slutligen blir det en årlig indexuppräkning på 2 procent av avgäldsunderlaget, vilket innebär en lägre markvärdesökning per år än vad som har varit under historisk tid i alla fall. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 99

A b i t D u n d a r (L): Jag blir lite bekymrad när Jan Valeskog inte lyssnar på vad koncernen skriver i sitt remissyttrande. Jag ska ta två punkter som visar vad vår kritik går ut på. Man skriver följande: För nyproduktion innebär förslaget höga inflyttningshyror i centrala lägen och i närförort, vilket eventuellt kan försvåra genomförandet av vissa projekt. Det vill säga, det kommer att hämma utvecklingen. Det är det ena. Det andra, säger man, är att till exempel i innerstaden och Norra Djurgårdsstaden bedöms hyresnivåerna behöva höjas ungefär 100 kronor per kvadratmeter, vilket innebär att det kommer på hyresavin.

Det här handlar om vanliga människor med vanliga inkomster som ska bo i de hyresrätter som ska byggas. Å andra sidan säger ni att avgifter behövs för att bygga hyresrätter. Min fråga är: Bekymrar det inte Jan Valeskog, de här konsekvenserna som koncernen visar på?

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 100

J a n V a l e s k o g (S): Om vi håller oss till nyproduktionen ligger avgifterna på 5 procent. Förslaget sänktes till 4 ½ procent. Detta gick ut på remiss, och vi har slutligen gjort en justering till 4 procent. Tittar man på vad det kostar att bygga hyresrätter per kvadratmeter så är det *sänkta* nivåer på de flesta ställen i Stockholm, utom i innerstaden och närförort.

Som ordförande i exploateringsnämnden kan jag lova att det inte är några som helst problem att få privata aktörer eller allmännyttan att bygga hyresrätter. Kön med dem som vill bygga hyreslägenheter i Stockholm är lång, och de här nivåerna kommer till och med att göra det billigare på väldigt många ställen.

Anförande nr 101

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Fullmäktige! Vi ska fatta beslut i dag om tomträttsavgälderna, så kallade markhyror. Kutom är att reglerna för markpriserna justeras vart tionde år. Nu har det gått tolv år sedan sist, så vi släpar lite efter här.

Detta är något som alla som har eller sitter på en tomträtt egentligen vet om, så det är ingenting nytt. Detta är en förutsägbarhet. Anledningen till att vi höjer är ganska enkel: Markpriserna har stigit, och med det måste vi också justera tomträttsavgälderna så att de följer med. Detta skapar legitimitet i systemet.

Det är också så att vi får in intäkter på det här som behövs när Stockholm expanderar och vi hela tiden behöver lägga pengar på infrastruktur och andra saker, så det är viktigt.

Det är stockholmarnas mark och tillgångar som vi pratar om här, det ska vi inte glömma, och de är intresserade av att vi bygger på bästa och mest lämpliga sätt. Under den borgerliga tiden har vi sett att man inte har kunnat bygga i hela staden, men här är en sak som är viktig: Vi har däremot satt igång Fokus Skärholmen och använt oss av generella detaljplaner för att komma till rätta med detta. Nu sänker vi trösklarna ytterligare genom att se till att sänka tomträttsavgälderna i flera av de områden som det handlar om. Vi pratar om Akalla, Husby, Tensta, Rinkeby, Skärholmen, Vårberg, Bredäng, Hagsätra och Rågsved – områden där markhyran alltså kommer att sänkas, vilket kommer att generera att byggherrar blir mer intresserade av att bygga här, och när det görs kommer också investeringar. Samtidigt innebär vårt förslag också att man får in mer pengar i kassan som vi kan lokalisera i investeringar här. På det sättet är det både bra och väldigt rättvist.

Nu kan man ju undra hur de borgerliga har tänkt sig att finansiera sina intäkter, om de nu inte ska göra någonting åt tomträttsavgälden. Historiskt sett har vi kunnat se att man inte har använt tomträttsavgälden så där jättemycket på samma sätt som vi gör. I stället vill man sälja marken, och då gäller det helt enkelt marknadspris. Vad händer

Yttranden 2001-02-19

då? Jo, då bygger man bostadsrätter. Det är så som ni borgerliga har styrt den här staden.

Vi gick dock till val på att bygga hyresrätter, och därför behöver vi ett väl avvägt och fungerande avgäldssystem. Det förslag som nu presenteras beaktar dessutom i hög grad nyproduktion av hyresrätter och föreslår ytterligare infasningar och lägre avgäldsräntor, detta för att stimulera hyresrätter i nyproduktion. År 2023 kommer tomträttsavgälderna att vara införda i Stockholm. Det finns en förutsägbarhet i vår justering. Vi sänkor hyrorna på ställen där investeringar behövs. Det är välavvägt och balanserat, rättvist och välbehövligt. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 102

Borgarrådet L a r s s o n (M): Under Alliansens åtta år vid makten byggdes det drygt 42 procent hyresrätter i den här staden, och det var med en markpolitik som vi också kan stå för i dag.

Jag ska strax gå upp och redogöra för vårt alternativa återremissyrkande i dag, men jag tycker ändå att Sebastian Wiklund och Vänsterpartiet glömmer bort att det finns andra än Moderaterna och allianspartierna som kritiserar det här förslaget. Faktum är att de allra flesta remissinstanser har sågat detta förslag vid fotknölarna, och Sebastian Wiklund, när Hyresgästföreningen, SSSB och andra aktörer som tycker att det ska byggas hyresrätter visar en oro för att kostnadsökningar, om än inte i exakt hela staden och är oroliga, varför är då inte Vänsterpartiet oroliga för detta?

Anförande nr 103

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Exempel: När det gäller innerstaden hade man senast i Hagastaden principiellt beslutat sedan tidigare att man inte skulle använda sig av tomträttsavgälden. Det ändrade vi på. Då skrek man i högan sky att så kunde man minsann inte göra, utan vi måste sälja marken. Samma sak när vi hade Östbergaärendet uppe, då måste man också sälja marken och bygga bostadsrätter.

Vi hanterar stockholmarnas mark och stockholmarnas tillgångar, och där måste vi göra goda avvägningar för att stimulera så att man kan bygga i ytterstaden. Det gör vi mycket mer och även i hela staden såklart. Det är detta som det här förslaget också handlar om.

Anförande nr 104

E l i n O l s s o n (MP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Om man blickar ut i världen på de stora städerna kan man se att marktillgång och att äga rådhögheten över mark är någonting som lyfts fram av många av världens borgmästare, bland annat den tidigare borgmästaren i Bogotá, Peñalosa, just har tydliggjort att det här är en helt avgörande fråga för hållbar stadsutveckling.

Yttranden 2001-02-19

I Stockholms stad är vi lyckligt lottade och äger mycket mark, mycket tack vare tomträttsinstitutet. Det är ett institut som har varit fördelaktigt för oss, och det kommer att vara en fördelaktig lösning för både den som vill bygga hyresrätter, för den som ska förvalta och för den som ska bo, samtidigt som det ger staden en långsiktig rådighet över marken.

Sedan 2004 har det hänt en hel del på bostadsmarknaden. Markvärdet i många delar av staden har gått upp kraftigt, inte minst i innerstad och i närförort. Enligt lag är det meningen att detta markvärde också ska speglas i tomträttsavgälden.

Nu har det framtagna förslaget varit ute på remiss. Vi har, måste jag säga, tagit till oss av remissinstansernas synpunkter och också kommit med justeringar, framför allt kring inträppning och för nyproduktion som vi i dag ska ta beslut om, vilket jag tror hade varit väldigt välgörande om vi hade kunnat ta det redan i dag.

Men vi får också konstatera att bostadsmarknaden är ett komplext system, och vi ser att både lokala och nationella regelverk, finansiering, skatter och andra styrmedel samverkar. Vi är väl medvetna om att världsläget och marknaden snabbt kan förändras, och tomträttsavgälden kan därför behöva förändras mer snabbfotat i framtiden. Vi kan inte utgå från en ständigt stigande markprisutveckling i Stockholm, utan vi behöver i det beslut som vi tar också få möjlighet att på delegation justera nivån i exploateringsnämnden, vilket är en väldigt viktig säkerhetslina för det här förslaget.

Från Miljöpartiets sida är vi väldigt positiva till förutsägbarheten som finns inbyggd i förslaget. Det är viktigt att kunna prognostisera avgälderna för både en långsiktig förvaltning och en ekonomiskt hållbar blick för sin egen fastighet. Vi ser också att nyupplåtelseavgälden har sänkts, och det tycker vi är väldigt viktigt för att kunna borgen för att nyproduktionen av hyresrätter fortsatt ska hålla hög takt.

Allt som allt ser vi att detta är ett väl avvägt förslag, och vi yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 105

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag såg att Jan Valeskog strök sig. Det var ju tråkigt. Jag hade planerat att lyssna på hans anförande här och sedan gå upp i talarstolen och försöka replikera bland annat på detta. Men han kommer väl upp efter detta anförande; det brukar ju vara så.

Fru ordförande! Det är ganska viktigt att försöka titta lite i historiken kring hur det här ärendet har tagits fram. Jag tycker nämligen att det är viktigt att vi får ett system som fungerar för den mark som staden äger. Här skulle vi behöva en djupgående analys av hur detta tomträttsinstitut i praktiken ska fungera.

Yttranden 2001-02-19

Socialdemokraterna är dock i praktiken helt ointresserade av vad oppositionen eller vad remissinstanser tycker i ett sådant här viktigt ärende. Vi varnade redan i april för att det finns ett antal analyser som inte kan göras om man inte redan i exploateringsnämnden återremitterar ärendet, set till att det analyseras, att det remitteras från den nämnd som har ansvar för ärendet som sedan ska upp till kommunstyrelsen. Hänvisningen var att nej, men vi ser till att remittera ut det här från kommunstyrelsen.

I praktiken innebär det att vi hamnar i det läget att vi i dag måste återremittera ärendet i fullmäktige. Gör man inte rätt nu och ser till att exploateringsnämnden yttrar sig i den här frågan och ser till att få svar på ett antal frågor, då kommer man inte ens att leva upp till beredningskravet, vilket vi alltså varnade för redan i april.

Det som vi är kritiska mot när det gäller det här ärendet är bland annat intrapningen. Det har varit en viktig diskussion att analysera utifrån remissinstansernas olika synpunkter som har inkommit. Man måste faktiskt titta på konsekvensen för de aktuella hushållen, konsekvensen för hushåll som i praktiken har haft väldigt stora pålagor från både statliga skatteökningar och från kommunala avgifter och skatteökningar.

Vad får det för konsekvenser för bostadsmarknaden? Får det de konsekvenser som vissa remissinstanser har pekat på, nämligen att det här kan påverka prisutvecklingen? Det kanske kommer att innebära sänkningar av priser på vissa delar av bostadsmarknaden. Är det så att det här får konsekvenser för nyproduktionen, vilket vissa aktörer hävdar men som Jan Valeskog och andra säger att det inte kommer att få? Är det så att vi i praktiken inte får en bra nyproduktion i de delar där det är dyrt och bara får hyresrättsboende där det är billigt? Är det detta som blir konsekvensen?

Det finns alla skäl att återremittera ärendet i dag, fru ordförande, vilket jag yrkar på!

Anförande nr 106

J a n V a l e s k o g (S): Jag måste säga att jag sällan har sett ett så ynkligt agerande av en opposition i någon fråga, oavsett vilken, som detta tomträttsavgäldsärende. Ni hade varit för detta i era remisser från början och tyckte att det var bra, men ni ville ha en längre intrapning. Det har vi åstadkommit med det här förslaget. Sedan blev det på slutet en fråga om formalia, att det är det som är problemet.

Ni har inte en enda gång presenterat ert förslag, vad ni tycker är alternativet, vad som är rimliga nivåer och hur lång intrapning det ska vara, utan det är ett bludder om formalia, att fler borde få tycka och att vi ska skicka ut det ännu en gång till samma remissinstanser. Det har väl aldrig hänt i stadens historia att man har skickat två gånger och frågat om vi har gjort rätt nu. Här är marginella skillnader, till det bättre, eftersom vi har lyssnat på en del remissinstanser. Men ni vill gynna fastighetsägarna, som jag beskrev, och det intressanta är att det inte bara är hyresfastighetsägarna som

Yttranden 2001-02-19

ni vill gynna utan även bostadsrättsinnehavare. Staden sålde bostadsrättsfastigheter billigt med tomträtt, vilket var ett skäl till att det var något billigare. Nu vill ni inte höja tomträttsavgälderna.

Anförande nr 107

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jan Valeskog tycker att oppositionen betar sig ynkligt. Det är väl ändå så att det är den som är i majoritet som ska bjuda in till diskussioner kring hur det här förslaget ändå ska nå den enighet som vi nu står och pratar om. I praktiken har man inte ens låtit oss få en återremiss i exploateringsnämnden. Det är det jag säger: Nu kommer ärendet att förvisas tillbaka till exploateringsnämnden. Det var väl lite onödigt i sammanhanget.

Ni är immuna mot alla tänkbara synvinklar som kommer från remissinstanserna. Det är tragiskt, därför att en del av dem öppnade faktiskt en del ögon och en del dörrar som du inte hade tänkt på innan, om du hade gått igenom remissvaren ordentligt.

Det finns helt uppenbart konsekvenser för nyproduktionen. Det finns konsekvenser för befintliga hushålls ekonomi. Man börjar prata om att den samlade delen kan vara en månadsinkomst för ett hushåll i praktiken, i slutändan när man räknar era pålagor på hushållen.

Anförande nr 108

E l i n O l s s o n (MP): Jag var en av mottagarna av ert flygblad för några veckor eller månader sedan med ren skrämselfpropaganda kring vad det här förslaget skulle kunna innebära för hushållen som har fastigheter på tomträtt. Jag instämmer i att det finns all önskan från vår sida att det här skulle ha gjorts som ett blocköverskridande förslag. Det är inte någon lustfylld process att reglera tomträttsavgälderna, och naturligtvis borde vi ha kunnat komma överens om det här. Vi har dock uppfattat att den dörren har varit stängd och att ni har velat göra tydlig oppositionspolitik av det här – ren skrämselfpropaganda.

Anförande nr 109

Borgarrådet L a r s s o n (M): Om du tittar på remissinstanserna som har yttrat sig från kommunstyrelseremissen kan du se att i stort sett alla, egentligen bara med ett undantag, är mycket oroliga för vad det här förslaget kommer att innebära, och det är inte bara de rika fastighetsägare som Jan Valeskog talar om. Det är inte bara de som har ombildat eller någonting annat, utan det är vanliga människor av kött och blod som representeras av diverse olika föreningar, bland annat Hyresgästföreningen. Villaägarna och andra finns också med, och alla sågar detta förslag.

Ni tar inte åt er det över huvud taget. Det gör ni inte, därför att om man tittar på de marginella förändringarna, för att citera Jan Valeskog, som nu är gjorda anser ni att ni inte ens behöver remittera om det här någonstans, för det är så marginella

Yttranden 2001-02-19

förändringar. Men det är svårt att både ha marginella ändringar och påstå att någonting inte är färdigt för remittering!

Anförande nr 110

Malin Ericson (FI): Ordförande, ledamöter, åhörare! Tolv år är en lång tid att ha oförändrade tomträttsavgälder när markvärdena i Stockholm har ökat så mycket. Därför är det bra att vi nu tar beslut om höjda tomträttsavgälder, kan man hoppas.

Genom de justerade tomträttsavgälderna kan vi markanvisa en större andel hyreslägenheter i stadsutvecklingsprojekten framöver med fortsatt goda kalkyler och stabila kommunala finanser. En stor andel hyresrätter kommer att vara avgörande för att Stockholm ska vara en stad där det är lätt att få bostad både för infödda och inflyttade.

Det är klart att höjda avgälder innebär en ökad kostnad för tomträttsinnehavarna, men med en infasning av de nya nivåerna blir höjningarna rimliga att hantera både för nya projekt och gamla fastighetsägare.

Det som är märkvärdigt med det här ärendet är oppositionens motstånd mot en höjning. Det går knappt ett kommunfullmäktige utan att vi får höra om behovet av en stark kommunal ekonomi, men då handlar det förstås om att sälja mark och allmännyttans lägenheter. Det är svårt att förstå var skon klämmer när de som vurmar för marknadskrafterna plötsligt motsätter sig att staden tar ut en avgift för att hyra ut sin mark. Att oppositionen nu rider ut som hyresrättens försvarare är förstås positivt, men jag önskar att ni hade tänkt på det innan ni sålde ut allmännyttan.

Feministiskt initiativ vill också betona att vi i kommunstyrelsens förslag också markerat att vi i större utsträckning än i dag ska se projektens intäkter som hela stadens intäkter. Vi vill låta ekonomiskt lönsamma projekt komma hela staden till godo. Det är en rättvisefråga och ett sätt att skapa ett socialt hållbart Stockholm. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 111

Abit Dundar (L): Först vill jag yrka bifall till Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen avseende ärende 79–80.

Majoriteten har ändrat det ursprungliga förslaget från exploateringsnämnden. Majoriteten har gjort dessa förändringar utan att återbereda ärendet, och därför, liksom alla andra allianspartier, kräver även Liberalerna att det ska vara återremiss på ärende 79–80.

Till följd av den massiva kritiken har Socialdemokraterna efter remissrundan valt att justera förslaget marginellt. För en så kallad normallägenhet, en trerummare på 77

Yttranden 2001-02-19

kvadratmeter, innebär förslaget en maximal kostnadsökning motsvarande 1 000 kronor per månad. Enligt fastighetsexperterna kan motsvarande lägenhet även få en värdeminskning på över en halv miljon kronor till följd av höjningen. De högsta höjningarna för småhus blir fortsatt 18 000 kronor per år, även i det här förslaget.

Förslaget innebär att det blir dyrare både för den som bor i bostadsrätt och för den som bor i hyresrätt, det vill säga det ökar segregationen framför allt för dem med normala inkomster som bor i bostadsrätter, och då innebär det även att det blir färre hyresrätter i centrala lägen i Stockholm.

Det är en höjning som kommer att slå ojämnt. I vissa delar av staden, till exempel Husby, Rinkeby och Tensta, ska avgiften för flerbostadshus sänkas, men i innerstaden och i närförort handlar det om en fördubbling av avgiften. För enskilda bostadsrättsföreningar slår det hårt.

Hyresgästföreningen ser stor risk för höjda hyror, och i förlängningen varnar de för ökad segregation och trångboddhet. Dessutom tror de att nyproduktion av hyresrätter kan hämmas.

Nätverket för hyresgästernas boendetrygghet kallar förslaget absurt. Kommunala fastighetsbolaget Svenska bostäder tror också att höjningarna kommer att synas på stockholmarnas hyresavier. Familjebostäder menar att det finns en tydlig målkonflikt mellan exploateringsnämndens förslag och stadens målsättning om högt bostadsbyggande med hyresrätter till hyror som fler människor har råd med. Stockholmshem menar att det kan bli svårare att bygga nytt i områden som Norra Djurgården och Södermalm – färre hyresrätter i innerstaden alltså.

Detta är ingen propaganda. Det är kommunala bostadsbolag och experter. Därför är det häpnadsväckande att majoriteten inte tar till sig det.

Anförande nr 112

J a n V a l e s k o g (S): Som sagt, nyproduktionen är inget problem, det ligger på 5 procent i dag och det sänks till 4 procent när det gäller nyupplåtelse, och det är inga som helst problem att bygga. Vi vet att kön är lång.

Sedan får jag lov att repetera att när det gäller bruksvärdessystemet är det här inget som påverkar hyrorna, utan det är fastighetsägarnas marginaler som minskar. De har ett bruksvärdessystem i dag, och de kommer att få mindre marginaler. Som jag berättade förut har hela er sida för några år sedan suttit och sålt ut massor av fastigheter som ombildades till bostadsrätter med tomträtt. De fastigheterna var just tomträtter, och ni sänkte priset extra för att det var tomträtt.

Nu då, när det ska höjas efter tiotalet år, då vill inte ni höja till en sådan rimlig nivå som 30 procent ändå är. Jämför det med Nacka-Orminge där dina partikamrater har

Yttranden 2001-02-19

satt en avgäld på 367 kronor eller Sundbyberg med 300 kronor kvadratmetern – högre än i Stockholms innerstad. Dina partivänner ute i länet har 100 procent.

Anförande nr 113

A b i t D u n d a r (L): Det handlar inte om att det inte kommer att byggas hyresrätter. Vad vi menar är att det kommer att öka kostnaderna, och då kommer man att bygga för dem som har tjockare plånböcker. Det är det vi pratar om: den sociala segregationen.

Vi menar att konsekvenserna av er politik blir att människor med normala inkomster inte kommer att kunna bo kvar. Det är det ena. Det andra är att bolagens kostnader för att bygga hyresrätter kommer att öka. Var ska pengarna tas ifrån? De måste självklart läggas på hyran, och koncernen har skrivit i remissyttrandena att det kommer att innebära 100 kronor per kvadratmeter när man bygger i Djurgårdsstaden och närförort.

För mig är det obegripligt att du som ordförande i exploateringsnämnden inte kan se fakta i sakfrågan. I stället bara viftar du bort det med allmän retorik. Det är väldigt oroande.

Anförande nr 114

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Jag tycker att det återigen är skrämselfpropaganda i hög grad. Det är ju ganska lugna och måttliga hyresökningar, om det över huvud taget blir någon sådan följd av detta. När det gäller värdeminskningar kommer ju marknaden att hinna faktorisera in höjningarna, eftersom det sker stegvis och över ganska lång tid. Därför kommer det inte direkt att kunna bli några värdeminskningar.

Jag vill också säga att jag lyssnar med stigande förvåning på era argument mer allmänt. Ni brukar ju säga att ni är för marknadsanpassningar, och det här förslaget är precis det: Tomträttsavgälderna ska nu föras lite närmare marknadens värdering av stadens mark. Det verkar som om er ideologiska övertygelse om marknadens överlägsenhet inte är så stark när era kärnväljare riskerar att drabbas av en del avgiftshöjningar. Då är ni plötsligt socialister och vill ha bostadssubventioner – förklara gärna det!

Anförande nr 115

A b i t D u n d a r (L): Tack och lov är jag inte socialist, men vi liberaler har sedan april i exploateringsnämnden varit precis emot förslaget. Vi var emot det och påvisar just de här konsekvenserna, vad det kommer att innebära.

Det som är upprörande är att ni inte verkar ha läst de här ärendena där vi hänvisar till koncernledningen, Familjebostäder, Svenska Bostäder, Stockholmshem, Hyresgästföreningen och alla de här organisationerna. Ni kallar i stället deras åsikter för

Yttranden 2001-02-19

skrämselpropaganda. Det tycker jag verkligen är upprörande! Då har ni inte läst det om ni frågar så i sakfrågan.

Det är det ena. Det andra vi menar är att det är oansvarigt att inte ta de konsekvenser som er politik kommer att innebära. Ni pratar mot segregation men ni bidrar själva till att cementera själva segregationen. Det vill säga, ni ska bygga hyresrätter i de mest hyresdominerade områdena. Å andra sidan ska ni bygga för de rika i innerstaden. För mig går det inte ihop. Det kallar jag Bagdad Bob!

Anförande nr 116

P e r O s s m e r (SD): Jag ska fatta mig mycket kort. Sverigedemokraterna inser, som förhoppningsvis alla andra här i salen, att tomträttssystemet med sina avgifter är en av grundpelarna för Stockholms stads ekonomi. Men frågan om de här föreslagna höjningarna är komplexa. De får, som vi har märkt här i rådssalen, stora ekonomiska återverkningar. Vi tycker att de behöver utredas ytterligare, och Sverigedemokraterna ansluter sig därför till Moderaternas och Liberalernas reservation och yrkar bifall till förslaget om återremiss gällande båda ärendena.

Anförande nr 117

E r i k S l o t t n e r (KD): Till att börja med vill jag säga att jag nog inte riktigt hade tänkt dra upp sakdebatten. Eftersom vi har ett återremissyrkande kommer jag nog att återkomma med fler sakpolitiska invändningar i ärendet nästa gång det kommer upp i fullmäktige.

Ändå har det sagts en del som man inte riktigt kan låta bli att kommentera. För det första ska man kommentera att det här ändå är ett ärende som berör många människors ekonomi. Därför är det inte heller ett ärende som man kan hafsa igenom eller införa alltför abrupt, utan det behövs stegvisa intrapningsmodeller med ett nytt indexeringssystem eller nya tomträttsavgäldsnivåer.

Jag tycker att det hade varit önskvärt om man kunde ha ett system med något slags årlig uppräknings i stället för de här plötsliga ökningarna, men jag vet att detta inte är lagtekniskt möjligt. Men jag vill ändå säga att jag tycker att det skulle vara bra, och det tycker jag inom många andra områden också, exempelvis SL-taxan och annat där man ofta höjer vart fjärde år. Det hade varit bättre att höja varje år och i stället betydligt mindre.

Det ska också sägas att det bland remissinstanserna har varit en väldigt kraftfull kritik. Det är ju inte så att remissinstanserna på något sätt har jublat över detta eller att det är några fåtal som har riktat lite kritik emot det. Jag menar, ta Hyresgästföreningen som ändå säger att förslaget riskerar att ytterligare förstärka segregationen och att förslaget om att höja tomträttsavgälden för flerbostadshus kraftigt riskerar att hämma nyproduktionen av bostäder. SSSB oroar sig också för högre hyror på studentbostäder exempelvis. Med kritiken från remissinstanserna är det klart att man

Yttranden 2001-02-19

måste tänka ytterligare ett varv på vad det här får för konsekvenser för hyresrättsproduktionen i vår stad innan vi kan baxa igenom det i fullmäktige.

Vad gäller nyproduktionen är det klart att det finns en risk för att intresset för att bygga hyresrätter kommer att minska. Det här är någonting som bostadsborgarrådet Ann-Margarethe Livh uttryckte, tror jag, för två kommunfullmäktige sedan då hon sade att hon ville att nyproduktionen helt skulle undantas från de höjda tomträttsavgälderna. Med tanke på att nyproduktion många gånger sätts utefter presumtionshyra i stället för bruksvärdeshyra är risken stor att också hyran kommer att öka, och eftersom man också inför olika typer av infasningar måste det ju någonstans finnas ett potentiellt hot för antingen högre hyror eller minskad produktion. Annars skulle man ju kunna införa hela höjningen från dag ett.

Jag vill med detta inlägg också yrka bifall till det återremissyrkande som Alliansen har lagt i kommunstyrelsen för bäge de ärenden som vi diskuterar.

Anförande nr 118

J a n V a l e s k o g (S): Erik Slottnér, precis som flera på den borgerliga sidan, verkar inte ha noterat att det har skett en hel del förändringar, till exempel lägre avgiftsränta i nyproduktion. Vi sänker alltså avgälderna i stora delar av staden och det kommer inte att bli problem med att få folk att bygga hyresbostäder.

Eftersom Erik Slottnér inte har sett det i förslaget måste jag också informera om önskemålet om en indexuppräknings. Det är ju precis det vi föreslår – på 2 procent av avgiftsunderlaget vilket innebär en lägre markvärdesökning per år och som när regleringen sker vart tionde år tar man hänsyn till den 2-procentiga nivån. Det motsvarar Riksbankens långsiktiga inflationsnivå. Det är precis vad Erik Slottnér önskar; det får du i det här förslaget.

Slutligen: Någon gång måste ni tala om vad ni själva tycker. Ni kan ju inte hålla på och ducka så här vecka efter vecka, månad efter månad. Vad tycker ni? Vad är ert förslag?

Anförande nr 119

E r i k S l o t t n é r (KD): Vårt förslag kommer Jan Valeskog att se nästa gång frågan behandlas i kommunfullmäktige, för då kommer vi att ha ett konkret yrkande att ta ställning till. Det kommer att likna det vi har lagt i exploateringsnämnden, så det kommer nog inte att ha några avvikelser från det förslaget.

Jag noterar att ni har gjort vissa förändringar, det vill säga ni har sänkt avgälden och ni har också föreslagit en längre infasningsperiod, och jag tycker att detta är bra. Sedan får vi se om vi tycker att det är tillräckligt. Det kommer vi förmodligen inte att tycka.

Yttranden 2001-02-19

Jag blir inte lugn bara för att Valeskog står och säger att det inte är någon fara för nyproduktionen. Jag hör att han säger det, många gånger. Men i väldigt många remissvar sägs det att detta kan vara en fara för nyproduktionen, och då är frågan: Ska jag lita mest på Valeskog eller ska jag lita på alla dessa remissinstanser? Jag kommer att läsa, och har läst, remissinstanserna noga, och jag känner en viss oro för vad detta kan få för konsekvenser.

Anförande nr 120

Borgarrådet L i v h (V): Jag sade att vi ville se över avgifterna för nyproduktion, och det har vi gjort. Vi sänkte dem från ursprungliga 4,5 procent till 4 procent. Vi har diskuterat med våra kommunala bostadsbolag, och jag kan lova Erik Slottner att det inte finns den minsta oro för att de kommunala bolagen inte ska fortsätta med sin nyproduktion. Han kan vara helt lugn!

Sedan måste jag ändå få säga att det är så rörande att ni nu är så oroliga för att människor med tunna plånböcker inte ska få någonstans att bo. Jag såg inte att ni planerade ens en lekstuga för folk med tunna plånböcker när ni styrde!

Anförande nr 121

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag lovar att gå in och lyssna på webb-tv:n i efterhand så att vi får den verkliga versionen av vad Ann-Margarethe Livh sade för två fullmäktige sedan. Det kan vara så att hon citerar sig själv rätt, men det kan också vara så att minnet sviktar. Därför ska jag in och lyssna, och så återkommer jag vid behov.

Det är väl bra att de kommunala bolagen säger att de inte är oroliga för nyproduktionen, men det finns ju också privata bolag som bygger i den här staden och som jag hoppas ska fortsätta bygga. De behöver också bra förutsättningar för att kunna bygga hyresrätter i nyproduktion framöver.

Vi kommer alltså att återkomma med vårt konkreta förslag. Det jag skulle säga var också att i och med att man har gjort en del förändringar så skulle jag i alla fall vara väldigt nyfiken på att veta om remissinstanserna tycker att dessa förändringar är tillräckliga. Vad säger Fastighetsägarna, Hyresgästföreningen, SSSB och många andra nu? Tycker de att förändringarna är tillräckligt stora för att det inte ska hota nyproduktionen av bostäder? I dag vet vi inte det, och det är därför vi kräver en återremiss.

Anförande nr 122

Borgarrådet M o g e r t (S): Det har varit en lite uppiggande debatt det här, tycker jag. Lite lustigt att Vänsterpartiet hyllar marknaden och Liberalerna blir arga socialister. Det är lite överraskande, även om det hade varit ännu mer överraskande om ni hade varit arga liberaler.

Yttranden 2001-02-19

Denna debatt blir liksom någonting som den inte borde vara, upplever jag. Man kan naturligtvis prata om att det blir en dramatik för att det eventuellt påverkar folks privatekonomi. Men vi pratar ju om tomträtten! Vi pratar om en metod för att man som byggare inte ska behöva köpa mark. Vi sätter en hyresnivå baserad på markvärdet. Det är vad allt det här handlar om, och precis som Jan Valeskog tidigare föredömligt sade bygger ju det här på att man med jämna mellanrum ändrar grunden för beräkningen.

Det är egentligen inte så mycket konstigare än så. Vi kan väl vara ganska överens om att det vore märkligt att basera hyresnivån på 1907 års markvärde, nämligen det år som det här institutet infördes. Det skulle vara väldigt konstigt och ge märkliga effekter. Personligen tycker jag att det vore väldigt märkligt och faktiskt helt orimligt att basera 2023 års markhyror på 2003 års markvärde. Jag tycker att det vore väldigt märkligt.

Nu är det fläckvis ett lägre tonläge från oppositionen, från Erik Slottner med flera. Men utåt står ni, precis som några av er gör här, och skriker att detta är skandal, ett övergrepp på stockholmarna. Om ni även ville frysa hyrorna för de enskilda lägenheterna på 2003 års nivå fram till 2023 kunde jag känna en viss respekt för den retoriken. Men det vill ni ju inte. Där vill ni precis tvärtom låta hyrorna bli mer marknadsanpassade för den enskilde, medan detta är ett problem. Den ekvationen går inte ihop för fem öre.

För oss som har varit med ett tag blir ert agerande närmast tragikomiskt. Förra mandatperioden tog ni inte i frågan alls, och nu står ni här och säger att det här borde ha gjorts mycket tidigare för att inte få den här typen av stora hopp. Senast den borgerliga majoriteten på den tiden fattade beslut i frågan var år 2000. Då fattade ni beslut i fullmäktige att allt skulle bli marknadsanpassat och på helt marknadsmässig nivå när det gäller tomträtten. Sedan reserverade ni er 2003 när vi sade nej till detta och i stället föreslog en uppräkningsnivå. Då reserverade ni er mot 2003 års nivå, för då ville ni ha kvar, jag tror att det var 1994 års markvärdesnivå. Och det är väl ert senaste beslut i den här frågan.

Jag måste därför fråga: När tycker ni att det är dags att ändra beräkningsgrunden? Hur länge ska vi ha 2004 års markvärde som nivå? Är det till 2034, till 2044, till 2054? Hur länge ska den nivån gälla?

Anförande nr 123

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det här med markvärden är intressant, därför att Socialdemokraterna, Vänstern och andra tycker ju att det är väldigt viktigt med marknadsanpassning av hyresnivåer så länge hyresvärden i det här fallet är Stockholms stad. Då är det väldigt viktigt att få ut så mycket som möjligt.

Yttranden 2001-02-19

Det är intressant, för på den andra sidan i den här diskussionen står en högst reglerad marknad när vi pratar om hyresrätterna. I det sammanhanget blir det väldigt konstigt att diskutera detta marknadsmässigt. Jag skulle önska, men det kan jag inte göra i en replik, att vi kunde ha en ännu mer seriös diskussion om den framtida modell som behövs.

Sedan är det faktiskt lite skojigt det här med att Roger Mogert tittar historiskt, för ni tittar ju även historiskt i ert ärende på väldigt märkliga siffror när ni utgår från 2012 års taxeringsvärden. Varför det? Varför inte 2015? De finns ju tillgängliga.

Anförande nr 124

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag tycker att det här är lite typiskt och talande för den här debatten, för det handlar inte om att marknadsanpassa priserna. Med tomträten är det ju precis tvärtom: Det handlar om att *inte* behöva sälja till marknadsmässiga priser. Det är därför vi värnar tomträtsinstitutet, men det bygger på att man med jämna mellanrum ändrar årtalet för beräkningsgrunden. Det är inte så mycket konstigare än så, och jag skulle vilja höra från oppositionen hur länge de tycker att det är rimligt att använda 2004 års markvärden i Stockholm. Är det till 2034, till 2044 eller 2054? Hur länge är den siffran helig och viktig och rimlig för er?

Anförande nr 125

Borgarrådet L a r s s o n (M): Ordförande! Roger Mogerts inlägg här skapade väl möjligen ännu fler frågor i mitt huvud, många frågor som han naturligtvis kan besvara. Man kan fundera på varför ni har så bråttom med det här ärendet att ni faktiskt inte kunde hantera en remissrunda redan i exploateringsnämnden och att ni i praktiken struntar i väldigt mycket av kritiken och beskrivningarna av konsekvenser för bostadsmarknaden, för nyproduktion, för hushållen.

Att ni bara struntar i det tyder på någon form av desperation, och jag har funderat länge på vad det kan bero på. Handlar det i grunden om stadens ekonomi? Då måste ju detta handla om en enda sak, nämligen att ni är livrädda för att inte få den här ökade intäkten om 600 miljoner kronor. Det måste vara det som det huvudsakligen handlar om. I en tid när ni lånar 1 miljard i månaden, i en tid när ni höjer skatten – tydligen inte för nästa år – ser ni till att påbörja ett arbete med att höja andra avgifter. Det kanske är naturligt i ett läge när man faktiskt inte har koll på ekonomin, för ni gör det samtidigt som vi sedan ska diskutera en budget där ni har satsat den lägsta schablonökningen på skolan på tolv år till exempel – den lägsta satsningen på skolan på tolv år samtidigt som ni försöker uttaxera mer och få in mer avgifter till staden. Det är ganska intressant. Ur den aspekten förstår jag också att ni behöver låna 1 miljard i månaden.

I praktiken kommer vi att ha ett läge, om två år när vi har gått till val, med en skuld i den här staden på 65–70 miljarder kronor enligt stadens egna beräkningar. Nu ligger

Yttranden 2001-02-19

de någonstans på 65 miljarder enligt beräkningarna. En ränteökning på 1 procent kommer att innebära att hela den här avgäldsdiskussionen blåses bort, för det är ungefär vad 1 procents ränteökning kommer att sluka i stadens driftsbudget.

De här avgälderna kommer kanske i praktiken att handla om att vi ska betala Karin Wanngårds räntor framöver. Det känns inte riktigt bra. Jag tycker att hushållen har en situation med skatteökningar från staten, från kommunen, taxeökningar, avgiftsökningar som är tillräckliga nu. Vi måste se till att gå till botten med och analysera detta, för hushållen är de som står för hela kalaset – det vill jag lova!

Anförande nr 126

J a n V a l e s k o g (S): Det är så märkligt att vi får höra att staden lånar för mycket, fast det skiljer, tror jag, bara 5 procent mellan våra och era prognoser när det gäller hur mycket vi lånar. Det är inte speciellt stor skillnad.

Men om man inte får de här ökade intäkterna, om vi ska ge de här rabatterna och ha en avgäld på under 15 procent av markvärdet kommer man, om vi ska kunna bygga över huvud taget, att få låna ännu mer. Då är det inte 5 procent som skiljer utan då är det säkert 50 procent. Mycket, mycket mer får ni låna om det är så att inte ni ska höja avgälderna så att vi får de intäkterna, för det är de pengarna vi använder för att kunna bygga hyresbostäder. Ni avstår ju från alla intäkter.

Kristdemokraterna talade om att de kommer att ha ett förslag. Men ni, återigen, vad har ni för förslag? Ni har fortfarande inte sagt vad ert alternativ är. Ni duckar och har gjort det vecka efter vecka. Ni har haft möjlighet att förhandla flera gånger, men ni har tackat nej. Vad är ert förslag?

Anförande nr 127

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det är så intressant. Jag skulle vilja ställa en motfråga, men det här är ju en replik så Jan Valeskog får väl nästan begära ordet med en gång. Han var nämligen uppe och pratade om någon indexuppräknings som vi efterlyser och som är en del av det förslag jag gärna skulle se. Men det kräver betydligt mer arbete än att stå här i talarstolen. Jan Valeskog påstår att det finns en indexuppräknings, vilket inte alls framgår av ärendet. Jag tror att Jan Valeskog genast ska gå ned och läsa vad Karin Wanngård skriver i Mina synpunkter, där det framgår ganska klart att det behövs en lagförändring, vilket är en del av det som behöver göras.

Nej, faktum är att under debatten, Jan Valeskog, har det framkommit ganska klart, särskilt efter din kollega Roger Mogerts inlägg, att det här handlar om en enda sak, och det är att ni inte vill sälja mark. Ni vill inte sälja mark, vilket skulle ge betydligt mer intäkter i praktiken till de investeringar som vi pratar om. Ni vill inte sälja mark, utan ni vill hyra ut mark!

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 128

Elin Olsson (MP): Nu blev det så mycket på en gång, Joakim, så nu måste jag koncentrera mig på vad jag skrev. Jag upplever det som att det är ett otroligt cirkelresonemang som pågår. De intäkter som vi säkrar nu, i det här beslutet, är ju för framtiden. Det är inte någonting som vi sitter och tar del av för att snabbt som ögat kunna lägga in i en valbudget. Det här är för framtiden, och vi är alla gemensamt ansvariga för att säkra den typen av intäkt. Att vi inte vill sälja stora delar av stadens mark utan i stället säkra en långsiktig produktion av hyresrätter är också rätt uppfattat – jättebra att det tydliggörs! Avgäldsunderlaget räknas upp med 2 procent per år.

Jag vill bara poängtera att jag uppfattar det som att framför allt Moderaterna har stängt dörren för ett blocköverskridande arbete kring den här viktiga förutsättningen som rör tomträttsavgälden. Det ligger naturligtvis på båda parter, men vår dörr har hela tiden varit öppen för ett sådant samtal och för att hitta en sådan lösning. Jag upprörs över detta!

Anförande nr 129

Borgarrådet Larsson (M): Jag tycker fortfarande att det är väldigt märkligt att den här öppna dörren som ni talar om ledde till att ni inte ens gick med på en återremiss när vi begärde det. Det är ganska länge sedan nu. Nu begär vi återremiss, och nu blir det så, på grund av Miljöpartiet faktiskt, för det var ni som ändrade kommunallagen så att vi fick möjlighet till minoritetsåterremiss, vad man än kan tycka om det i dagsläget. Men nu är det så att det borde ni ha gjort från början, för det finns ett antal konsekvenser som vi vill varna för och som vi har konstaterat att remissinstanserna har varnat för. Det kan få stora konsekvenser för hela bostadsmarknaden. Vi bör få ett bättre underlag och framför allt en riktig beredning i det här ärendet. Det är inte så konstigt.

Sedan kan vi naturligtvis kivas om framtida nivåer och så vidare, men det är argumentationen från er sida som har handlat om att hela bostadsmarknaden nu håller på att krascha för att staden inte får in 600 miljoner mer per år om fem eller tio år.

Anförande nr 130

Borgarrådet Mogert (S): Ordförande! Det var väl bra att borgarrådet Larsson började med att slå fast att allt var Miljöpartiets fel så att vi lyckas enas på åtminstone en punkt.

Annars tycker jag att borgarrådet Larssons inlägg var ytterligare ett tydligt exempel på att man försöker undvika vad frågan handlar om. Han avslöjar själv i slutet av kontrareplikens att han faktiskt mycket väl förstår: Det här är inte intäkter som kommer nästa år. Det här är intäkter där de första tomträtterna kommer att vara omställda tidigast 2023, och fullt ut kommer de här pengarna runt 2030–2033. Då ska jag komma med ett glädjande besked till er: Det kanske är rödgrönt styre i staden,

Yttranden 2001-02-19

men jag är inte kvar. Det kan ni få glädjas lite åt. Det här är inte pengar som kommer att komma nuvarande styre till del. Detta är en uppräknings för att kvarhålla tomt-rättsinstitutet.

Anförande nr 131

Borgarrådet L a r s s o n (M): Huruvida Roger Mogert är kvar eller inte återstår att se. Jag hörde att finansborgarrådet tidigare i dag hävdade att hon eventuellt var här om 30 år. Jag hoppas att låneutvecklingen har brutits innan dess. Men det är bara trevligt att debattera med Roger Mogert.

En del av det ärende som ligger på bordet i dag får absolut konsekvenser omgående, och det gäller nyproduktionen, vilket har varit en del av vår kritik här i dag och en del av de saker som remissinstanserna har pekat särskilt på. Detta kommer omgående att slå mot nyproduktionen, Roger Mogert. Inte om ett år, två år, fem år eller tio år utan omgående. Det är så roligt att höra er stå här och säga att det i dag är kö på exploateringskontoret med människor som vill bygga hyresrätter. Just det – de gör det. Frågan är om kön blir lika lång efter det här förslaget.

Anförande nr 132

J a n V a l e s k o g (S): De flesta stockholmare förstår skillnaden mellan att äga och att hyra mark, bostäder eller lokaler. Alla förstår skillnaden utom, uppenbarligen, de borgerliga politikerna i den här salen.

Här har vi alltså ett ärende om markhyror som inte har ändrats sedan 2004. Dessa måste självklart, anser vi, justeras och anpassas till den verklighet vi befinner oss i här i dag. Man kan undra om det är en blandning av okunskap, populism och naivitet vi ser här från de borgerligas sida. De säger att de egentligen tycker att man ska justera avgälderna men inte nu, fast det var tolv år sedan sist, och inte på det här sättet utan på något annat sätt – utan att tala om hur. Detta är ren populism. De borgerliga klagar å ena sidan över att staden lånar mer för att vi ska kunna bygga bostäder i den stora omfattning som vi gör i dag. Samtidigt innebär de borgerligas nej till intäkterna från markhyror på 600 miljoner kronor per år i framtiden att stadens möjlighet att exploatera och bygga nya bostadsområden och framför allt hyresrätter effektivt stoppas.

Det omöjliggör också en politik som innebär en omfördelning av resurser från lönsamma projekt i centrala delar av Stockholm till mindre lönsamma projekt i ytterstaden. De borgerligas inställning visar på en otroligt dålig kunskap om hur stadens exploateringsekonomi fungerar. De borgerliga påstår att hyrorna nu kommer att höjas för tusentals boende i Stockholm, men då vet de inte hur hyrorna sätts. Bruksvärdessystemet gör att alla fastighetsägare med tomträtt redan har satt hyrorna utifrån standard och läge, självklart på samma nivå som fastighetsägare har gjort som

Yttranden 2001-02-19

har köpt sin mark. Höjningen av tomträttsavgälderna minskar i praktiken då fastighetsägarnas vinster.

För de rika bostadsrättsföreningarna i Stockholms innerstad innebär höjningen av avgälderna att det blir mer jämförbara kostnader mellan föreningar som å ena sidan hyrt marken och å andra sidan de som har köpt marken. Att inte förstå det tyder på en viss naivitet.

När det gäller den fråga som allra mest påverkar hyresgästernas ekonomi är ni otydliga. Ni vill ha marknadshyror, eller som Moderaterna, Joakim Larsson med flera skrev i Stockholm Direkt den 17 oktober: Dagens reglerade hyror skapar stora skevheter på bostadsmarknaden.

Det är den enda frågan ni är tydliga om i bostadspolitik: att gynna fastighetsägarna till varje pris, inga höjda tomträttsavgälder men införda marknadshyror i stället. Och sedan vill ni stoppa stadens möjligheter att bygga hyresbostäder i framtiden genom att avstå från markintäkter. Det är dålig bostadspolitik, det är uselt ledarskap och det visar att ni inte är mogna att leda den här staden på ett ansvarsfullt sätt!

Anförande nr 133

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag tror att Jan Valeskog måste vara desperationen personifierad, åtminstone här i kväll. Jag har nog aldrig hört så mycket som har innehållit så lite på så kort tid.

Hans huvudsakliga argument var att om vi nu fick bestämma så skulle det inte byggas någonting i den här staden. Jag tror att Valeskog upprepade åtminstone två eller tre gånger att stadens möjligheter att ha hyresrättsproduktion försvinner. Det är ganska märkligt med tanke på att det var över 40 procent hyresrätter som byggdes under våra åtta år. Men allright.

Nu är det en replik, och jag behöver ställa en fråga som jag hoppas att Jan Valeskog kan svara på. Du var uppe i talarstolen och pratade om någon indexuppräknings. Det är ju så att detta ändrades och blev någon form av förtydligande i Mina synpunkter från finansborgarrådet, där det står att det inte är möjligt med någon årlig indexuppräknings. Men Jan Valeskog sade nyligen här att det skulle vara det. Hur ska det vara med det egentligen? Det vore bra att få ett svar.

Anförande nr 134

J a n V a l e s k o g (S): När det gäller att möjliggöra byggande av hyresbostäder, den viktiga frågan som hela tomträttsförslaget handlar om, kommer vi inte att kunna bygga hyresbostäder i den här omfattningen om vi tar vi bort intäkterna från avgälderna. Ni har inte heller varit intresserade av detta. Tidigare sade Joakim Larsson att för er var det viktigast att få ekonomi i att sälja marken. Att sälja marken

Yttranden 2001-02-19

var det viktigaste, och om man säljer marken kommer man inte att kunna bo i de hyresfastigheterna, för då blir det betydligt högre kostnader.

Det är tomträtterna som möjliggör detta, med låga avgälder som vi sänker på flera ställen. Er politik innebär i stället i praktiken att ni inte kommer att kunna bygga några hyresbostäder, men ni är egentligen inte så intresserade av detta heller.

Slutligen och för tredje gången ska jag fråga, och nu hoppas jag verkligen att Joakim Larsson kan svara alla som lyssnar här: Vad är ert alternativ? Hur mycket ska vi höja avgälderna? Vilken inträppning ska det vara? Ska det vara rättvist mellan småhus och flerbostadshus? Vad ska det vara för nyproduktionen? Kan Joakim Larsson svara på det?

Anförande nr 135

A b i t D u n d a r (L): Jag tycker att bostadspolitik är lika viktigt som socialpolitik när det gäller segregation och när det gäller att skapa nya stadsdelar med blandade boendeformer för människor med olika inkomster. Det är ur det perspektivet vi diskuterar, medan de rödgröna lekar bankirer. I och för sig har jag inget emot det, men det vi diskuterar här och de här åsikterna som har kommit i själva remissgången sammanfattar jag, och det har jag gjort tidigare en gång: Det innebär att det blir dyrare för en människa med normal inkomst som bor i bostadsrätt med tomträtt, och det kommer att bli 1 000 kronor dyrare i månaden ungefär, och detta är väldigt mycket. I sin tur leder det till att förutsättningen minskar för att bo kvar för de människor som har sådana inkomster. Experter och våra bostadsbolag har påpekat att det kommer att bli dyrare att bygga hyresrätter. Detta kommer i sin tur naturligtvis att läggas på hyran. Vi har aldrig sagt att ingen kommer att bygga i innerstaden. Man kommer visst att bygga, men det blir dyrare, och det är människor med tjocka plånböcker som blir aktuella i det fallet.

En tredje punkt är sammanfattningsvis att er politik leder till att man kommer att bygga fler hyresrätter i Rinkeby, i Husby och i Tensta. Men där är hyresrätten redan dominerande. Där behöver politiken i stället stimulera byggandet av andra boendeformer, varför inte bostadsrätter. Den blandade stadsdelen skapar man genom den typen av aktiv politik.

Vi liberaler tycker inte att det är orimligt att höja. Vi tycker att man ska höja rimligt och ansvarsfullt utifrån dessa konsekvenser, och då kommer vi med förslag, Jan Valeskog. Efter den här återremissen kommer vi med ett konkret förslag om vad vi liberaler tycker att man ska höja för att stimulera blandade boendeformer och människor med olika social bakgrund och inkomster.

Anförande nr 136

J a n V a l e s k o g (S): Jag tror inte att det är någon nyhet för någon i den här salen, men om man skickar ut det här på en ny remiss får vi ju samma svar igen.

Yttranden 2001-02-19

Fastighetsägare vill inte ha högre kostnader, självklart inte – inte någon. Vi kommer inte att få något annat svar om det skickas ut. Det får ingen som helst effekt att skicka ut det och få samma svar igen.

Återigen: Ni har fått svar. Det står ju vad alla remissinstanserna tycker. Men ni måste ha en uppfattning om vad *ni* tycker. Vad ni *inte* tycker har vi hört, men vad tycker ni? Ni måste ju kunna ha någon uppfattning om avgäldsnivåer, om vad som är en rimlig inträppning och allt det andra.

Anförande nr 137

A b i t D u n d a r (L): Vi kommer självklart med ett konkret förslag. I det här fallet är vårt konkreta förslag en återremiss. Men vi återkommer med exakt och konkret hur mycket vi vill höja. Självklart kommer vi att göra det. Men vi tycker inte att ni har tagit till er det ena och det andra, det jag redan har belyst, den formalia som inte har gått korrekt till. Jag tycker att man måste rätta till det. Jag försäkrar dig, Jan, om att vi liberaler kommer med ett konkret förslag hur nivåerna ska ligga.

Återigen: Ledstjärnan för oss liberaler ska vara blandade stadsdelar och ett blandat Stockholm för alla!

Anförande nr 138

Borgarrådet L a r s s o n (M): Man ska inte gå upp och säga att man inte ska förlänga debatten, för det lär jag göra nu, men jag måste rätta Jan Valeskog som återigen går upp i talarstolen och påstår någonting som är felaktigt.

Vi har aldrig sagt att vi inte tycker att man ska ha tomträttsavgäld för dem som bygger hyresrätter. Det vi har sagt är att man ska sälja mark till dem som bygger bostadsrätter. Det är en princip som vi har haft i många år i den här staden, och jag tycker att det är en korrekt hantering.

Det som vi diskuterar i dag är ju förändringar inom tomträttsavgälden, och förändringarna har enligt vår uppfattning inte utretts fullt ut och inte på ett tillräckligt seriöst sätt.

Vi ska ha tomträttsinstitutet kvar. Det är en modell som har fungerat och som också har sett till att vi har den långa kön utanför Valeskog med hyresrättsaktörer som vill och kan bygga i Stockholm – om de inte blir utkonkurrerade av de kommunala bolagen på någon markplätt här och där, vilket ibland händer enligt dessa aktörer.

Vi vill absolut inte avskaffa detta, men de här förändringarna som i praktiken innebär 600 miljoner om ett antal år i ytterligare intäkter tycker vi att man bör se över. I debatten slås man av att majoriteten anser att konsekvensen av att oppositionen inte tycker att ärendet är berett tillräckligt, alltså konsekvensen av att vi inte följer med er på tåget och säger att de här tomträttsavgälderna nu ska förändras i den här riktning-

Yttranden 2001-02-19

en, är förödande. Men sätt det här i relation till vad det är vi pratar om! Om ni behöver hämta hem 600 miljoner för att få ordning på ekonomin innebär det att du behöver bygga någonstans mellan 250 och 300 bostadsrätter. Lägg på 250–300 bostadsrätter så får ni ihop den där kalkylen, om det nu bara är av ekonomiska skäl som ni ändrar tomträttsavgälden, för det är vad markintäkten i praktiken kommer att leda till.

Det behöver byggas, och vi tror att konsekvensen för nyproduktion av hyresrätter är allvarlig. Vi tror att det här behöver beredas ytterligare. Vi har som sagt gjort en återremiss. För att beskriva storleksordningen på de här 600 miljonerna kan jag bara berätta om att så sent som i torsdags tog ett av våra kommunala bolag ett inriktningsbeslut för kommunala hyresrätter på Södermalm. Investeringen där ligger på 710 miljoner kronor för 153 hyresrätter.

Det är väldigt dyrt att bygga i den här staden. Vi måste förvalta den här staden, men man kan inte göra den här typen av förändringar på det sätt som nu har beskrivits i ärende.

Anförande nr 139

Jan Valeskog (S): Alla som hörde det här kunde konstatera att vi återigen fick höra vad Moderaterna inte vill göra. Men vad ska man göra då? Det har Joakim Larsson fortfarande inte svarat på. Vad är rimliga nivåer? Dina partivänner i Lidingö, Sundbyberg och Nacka har ju högre nivåer än vad vi har. Då är det inga problem.

Vad är rimligt för er? När vi tar beslut om det här, kommer ni att riva upp det sedan? Det kanske också är intressant att få svar på, för det innebär i så fall att ni måste låna upp eller börja sälja mark i en väldig omfattning, som vi hörde här. Vad är ert alternativ? Kommer ni att riva upp förslaget om ni får chansen?

Anförande nr 140

Borgarrådet Larsson (M): Jag tror att det är väldigt viktigt att man får till en lagändring som innebär att man får en tydlighet i form av en indexuppräkningslag. Jag tror att det skulle vara fullt möjligt om vi bestämde oss för det. Jan Valeskog tror att det är ärendet innebär en indexuppräkningslag, för det sade han till Erik Slottner alldeles nyss. Men det innebär inte det. Det innebär inte en indexuppräkningslag, utan effekten blir den här vart tionde år när man går in och gör stora ekonomiska förändringar för aktörerna och för hushållen.

Jan Valeskog är väldigt intresserad av vad vi tycker. Jag skulle gärna vilja att han förklarade den här indexuppräkningslagen. Det har han fortfarande inte gjort. Det är bra att han är intresserad av vad vi tycker. Det är tråkigt att han inte är intresserad av vad remissinstanserna tycker, för då hade han backat betydligt längre i det ärende vi har fått på bordet i dag.

Yttranden 2001-02-19

§ 18 Biblioteksplan för Stockholms bibliotek 2016–2020 (Utl. 2016:160)

Anförande nr 141

Borgarrådet M o g e r t (S): Ordförande, fullmäktige! I dag antar vi en ny biblioteksplan för Stockholms stad. Här är världen större, heter den. Sällan har ett namn varit så passande och så talande. Biblioteket är verkligen en plats där världen öppnar sig, där världen blir större och där världen faktiskt blir din.

Jag kommer fortfarande ihåg numret på mitt första bibliotekskort. Det var 26 75 06. Jag kan det därför att kunde man det kunde man på nåder få låna även om man hade glömt kortet hemma. Det här var nämligen på den tiden när man var mer rädd för bibliotekarier än för tandläkare hemma i Hagsätra.

Jag kommer från en familj där man inte läste. För mig var biblioteket vägen inte bara till litteraturen och kulturen utan också vägen till att förstå mig själv och till att kunna se mig själv i andra. Jag skulle vilja säga att det framför allt var biljetten bort från hemmet, bort från Hagsätra och ut i världen. Det var lite som Paul Theroux skriver i *The tao of travel*: För ung för att resa läste jag om andra platser, fantiserade om min frihet. Böcker var mina vägar.

Fullmäktige! I dag antar vi en plan för hur Stockholms bibliotek ska kunna öppna världen för fler stockholmare för att fler stockholmare ska få tillgång till litteratur och kultur och stimulans till läsning. Det är en plan som tar sin utgångspunkt i att biblioteket måste vara en angelägenhet för alla. Det ska vara en mötesplats, en plats för bildning och en plats för kultur. Det är en plan som tar sin utgångspunkt i att biblioteket är ett bålverk för demokratin och för det fria ordet. Som det står i planen: Ett demokratiskt samhälle förutsätter ett bildat folk. Biblioteket är språkets, den fria litteraturens, bildningens och demokratins bastion. Här kan stockholmaren odla sitt inre, hitta nya stigar och fördjupa sig i miljoner nya världar. Här är världen större.

Ordförande, fullmäktige! Med de orden vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 142

S t i n a B e n g t s s o n (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag konstaterar att Roger Mogert och jag hade samma tanke när vi skrev vi våra anföranden. Jag var elva år, och böckerna var nästan hela min värld. Vad hände om man vände på Paris? Hur levde trälarna i Sverige på 1000-talet? Häxbränningar, Kalle Blomkvist, Peters baby, Kyra och Sjurik, Katitzi, jag slukade böckerna och hade koll på allt. Anledningen var naturligtvis tillgången till flera lysande bibliotek, både på skolan där jag gick och i området där jag bodde. Förutom möjligen Kulla-Gulla och Femböckerna fanns allt på biblioteket.

Yttranden 2001-02-19

Ordförande! Även om jag numera sällan går till ett bibliotek har jag dem att till stor del att tacka för grunden till det som i dag är en hyfsad allmänbildning och kanske också för att jag får lov att stå här. Böckerna jag läste då gav mig en insikt om att världen inte är perfekt och att det är vi som måste göra den bättre. Därför är jag oerhört glad att vi i Stockholm tar våra bibliotek på så stort allvar. Det är också mycket som är bra med biblioteksplanen, men precis som att världen inte är perfekt är inte heller biblioteksplanen det.

Ordförande! Många av bristerna står i den reservation som Alliansen har lagt fram, men jag vill främst trycka på två saker. Den ena är öppettiderna. Ju mer tillgänglighet, desto större möjlighet för fler barn att få chansen att se alla dessa världar som böckerna erbjuder. Det är viktigt inte minst i ytterstadsområdena där många kanske inte har råd att åka bort eller ens köpa en bok. Det är också viktigt att biblioteken står för den yttrandefrihet som vi här inne tar för given. I en värld där den brunskjortade rörelsen breder ut sig mer och mer och där de främlingsfientliga får fler och fler väljare ska vi inte ge efter för deras vilja att inskränka människors möjlighet att få tycka och tänka som de vill. Därför måste vi också vara tydliga med att biblioteken i Stockholm inte censurerar. Den dag då vi som samhälle ger efter och tillåter censur är vi mycket illa ute.

Bifall till Alliansens reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 143

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Det var tur att jag begärde företräde så att jag hann sio din argumentation. Låt mig först säga att det gläder mig att ni till stora delar står bakom det som finns i denna plan. Det resonemang som ni tar upp i er reservation kommer senare i strukturplanen som kommer att tas upp i nämnden under våren. Detta är den strategiska planen för biblioteken. De saker ni tar upp i er reservation är viktiga och bra saker som handlar om öppettider, säkerhet och den typen av frågor, men de kommer senare i vår. Jag har respekt för att ni vill reservera er och markera, men jag upplever att vi i grunden har en samsyn i de här frågorna. Jag hoppas att få komma tillbaka till de frågorna som ni reserverar er mot i det ärende där de här hemma, nämligen i strukturplanen.

Anförande nr 144

S t i n a B e n g t s s o n (C): Du har helt rätt i att vi har en samsyn. Det var också därför som jag formulerade mitt anförande som jag gjorde. Men jag tycker att det borde finnas en tydlighet även i grunddokumentet i de här frågorna. Jag tycker inte att de bara hör hemma i nästa steg, utan de behöver vara tydligare redan nu.

Anförande nr 145

H a n n a G e r d e s (L): I går sade min dotter, som är 15 månader gammal, ett av sina första ord. Ordet var ”Ipad”. Det säger såklart en del om min familj, men det

Yttranden 2001-02-19

säger framför allt någonting om den digitala tidsålder som vi lever i. Dagens små stockholmare föds in i en digital värld. Den tekniska utvecklingen har revolutionerat vårt perspektiv på lärande. I en tid när mer än hälften av Sveriges treåringar använder Internet blir det allt tydligare att digital kompetens är en nödvändighet för demokratisk delaktighet.

Jag vill därför, precis som Stina, börja med att säga att jag är glad över att biblioteksplanen delar denna syn på digital utveckling. Min förhoppning är att det även framöver ska konkretiseras. Liberalerna har tidigare motionerat om att alla bibliotek i Stockholm ska bjuda på en surfvrå för alla små, som vi har formulerat det. Jag hoppas att det kommer att förverkligas. Det är nämligen mycket viktigt att digital kompetens inte blir en plånboksfråga. Jag är också rätt säker på att jag flera gånger har stått i den här talarstolen och pratat just om att barns rättigheter aldrig får bli en plånboksfråga. Därför blev jag lite förvånad under den förra debatten när Ann-Margarethe Livh sade att liberaler aldrig brukar prata om plånboksfrågor. Jag tycker faktiskt att man ska läsa på lite om socialliberalismen i så fall.

För oss liberaler är bibliotek också en otroligt viktig plats för att värna den fria åsiktsbildningen. Vi lever på många sätt i farliga tider. Vi lever i en tid där totalitära krafter vill avgränsa det fria yttrandet och bara höra åsikter som faller dem själva i smaken och i en tid där sociala medier lätt skapar åsiktsbubblor där källkritik lyser med sin frånvaro. Jag är glad att biblioteksplanen lyfter upp flera av de här aspekterna, men vi i Liberalerna hade önskat att frågan om det fria ordet hade getts högre prioritet. Roger sade att det kommer att finnas med i strukturplanerna som kommer senare, men jag tycker att det är en viktig strategisk fråga, och jag tycker att det borde ha framgått mycket tydligare redan i denna biblioteksplan.

Sedan har vi detta med trygghet. Bibliotek har alltid fascinerat mig eftersom det är en mötesplats dit alla är välkomna, och just därför fyller de en viktig funktion och är en trygg plats som måste värnas. Under 2015 blev det väldigt tydligt att det förekommer ordningsproblem på flera bibliotek i ytterstaden. Det handlar inte om besökare som talar högt, utan det handlar om hot, våld och trakasserier. Det gick så långt att vissa bibliotek var tvungna att ändra sina öppettider. Därför är Liberalerna förvånade över att behovet av att värna bibliotek som en trygg plats knappt nämns i biblioteksplanen. Precis som digitalisering och fri åsiktsbildning borde detta vara en starkt prioriterad fråga i biblioteksplanen.

Jag vill yrka bifall till Moderaternas och Liberalernas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 146

M i c k e S e i d (MP): Ordförande, ledamöter, stockholmare och åhörare! Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till biblioteksplan för och med fler. Biblioteken ska finnas till för alla och dessutom särskilt satsa på att komma i kontakt med nya medborgare. Det är en kontakt som sker bäst i samspel med

Yttranden 2001-02-19

invånarna som själva ska kunna ta initiativ. Det kan handla om initiativ som till exempel när tusentals personer i går kväll samlades i Ungdomens hus i Rinkeby för att se och lyssna när Sverigefinalen i tävlingen Ortens bästa poet avgjordes. Av de totalt 75 poeter som deltagit i deltävlingar landet runt korades 20-årige Liban Abdule från Tensta i går till landets bästa förortspoet. Det är stort, och det är välförtjänt.

Vinnarna i tävlingen, som arrangerades av föreningen Förenade förorter i samarbete med Stockholms stad, ABF och Riksteatern, kommer nästa år att turnera landet runt med sin poesi. Och innan de själva vet ordet av kommer kanske deras verk att publiceras och hamna på bibliotek världen över och inspirera andra till eget skapande. Biblioteken är, som en av demokratins grundpelare, betydelsefulla för att värna kunskap och bildning i en hållbar stad för alla, som Stockholm.

Medarbetarna på biblioteken har ett av demokratins viktigaste jobb när de var och en för sig bistår besökare. Att medarbetarna utöver en generell bibliotekskompetens också ska kunna vara specialister är en styrka i en värld som är större. Själva biblioteken ska bestå av en mångfald former och utföranden, allt beroende på var stockholmarna själva befinner sig och behöver. Samtidigt som ett bibliotek ligger tryggt mitt i byn och är ett lokalt nav för samtal och demokratiutveckling kan ett annat bibliotek dyka upp tillfälligt på ett evenemang eller vara ett profilerat digitalt uppdragsbibliotek. Alla behövs, och alla ska finnas.

Varenda medborgare i den här staden ska veta att de alltid är välkomna till det bibliotek som passar dem bäst just då och där. Alla ska veta att de inte bara erbjuds böcker, tidskrifter, färskna intryck, nya kunskaper och möjlighet till mänskliga möten utan så mycket mer som till exempel nya perspektiv, samtal och handledning i modern källkritik.

Anförande nr 147

Hanna Gerdes (L): Du sade att bibliotekarier ska vara specialister, Micke. Jag håller med dig om det. Däremot ska de inte vara väktare. Roger nämnde att han på sin tid var mer rädd för bibliotekarierna än för tandläkaren. Nu är min mamma tandläkare så jag är inte så jätterädd för tandläkare, men jag tycker inte heller att vi ska leva i en tid när bibliotekarier ska vara rädda för besökarna. Därför skulle jag ännu en gång vilja lyfta upp att vi gärna hade sett att man hade skrivit mer om trygghet på bibliotek i den här biblioteksplanen, för den är en otroligt central fråga.

Anförande nr 148

Salarrashid (S): Äta bör man, annars dör man. Samma förutsättning och premiss gäller även för kulturen. Med detta vill jag ha sagt att för att vi ska kunna öka tillgängligheten och tillgången till kultur och kulturskapande måste det alltid finnas ett mål, ett tänk, en teori, som sedan faller ned i praktisk handling och i ett arbete med

Yttranden 2001-02-19

att lägga ut kursen för vad vi vill med våra bibliotek. Det handlar om möjligheten för dem att öka läsfrämjandet, nå fler grupper och bli mer tillgängliga.

Denna biblioteksplan är ett bevis på detta arbete. Biblioteksplanen handlar i grunden om teorin, målbilden och tänket bakom stadens arbete med stockholmarnas egna bibliotek. Därför är det inte heller konstigt att rubriken för detta visionsarbete i biblioteksplanen även blir: I biblioteket tar människan makt över språk, fantasi och kunskap. Här blir världen större.

Eller som Virginia Woolf en gång så fint förkunnade: Språk är som vin på läpparna.

År 2020 kommer staden att bli en miljonkommun. Allt fler barn föds i vår stad, och allt fler flyttar inom Sverige och från andra länder till vår stad. Detta visar att staden är en attraktiv plats att bo på och verka i. Det ska vi vara stolta över. Det är något som vi stockholmarna även bör ta fördel av. Större krav kommer även att ställas på oss folkvalda och alla medarbetare i staden när det gäller samhällets olika funktioner och service. Även behovet av bibliotekens olika tjänster kommer att bli större. Jag tycker att denna biblioteksplan fastslår just den problembilden. Vi måste fortsätta att erbjuda möjligheter till folkbildning i sann folkbildningsanda. Vi måste fortsätta att väcka lust för läsning och det livslånga lärandet. Vi måste våga ge möjligheter till vår befolkning att utmana olika fördomar, normer och fastlagda föreställningar om världen. Som biblioteksplanen så fint förkunnar, och som även Roger Mogert var inne på, förutsätter ett demokratiskt samhälle ett bildat folk.

Jag vill också lyfta upp några särskilda satsningar. Det handlar om att försöka ha ännu mer uppsökande verksamhet, samarbete med förskolor, arbetsplatser, äldreboenden etcetera. Det är så fint att man också använder hållbarhetskommisionens rapporter som påpekar hur vi kan nå fler unga i socialt utsatta områden med biblioteken som en mötesplats.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut! Jag är väldigt glad att den här biblioteksplanen äntligen har kommit.

Anförande nr 149

S o p h i a G r a n s w e d (M): Herr ordförande! Stockholms bibliotek är mycket populära. De är en otrolig tillgång för alla stockholmarna och mycket viktiga i vardagen för kulturen och i utbildningssyfte. De är också en plats för stockholmarna att bara kunna sitta ned, läsa en bok och reflektera en stund på.

Det är bra att den här biblioteksplanen äntligen har kommit. Det är mycket positivt. En sak som vi tycker är positivt i planen och som jag vill trycka extra på är att man satsar på att utveckla digitaliseringen på stadens bibliotek. Hanna nämnde för en stund sedan att det första ordet som hennes barn sade var "Ipad". Jag skulle vilja säga att i dag föds många barn, inte alla, med en läsplatta eller en Ipad i handen. Det är någonting som vi måste förhålla oss till i alla stadens verksamheter.

Yttranden 2001-02-19

Även om det är väldigt trevligt och viktigt med fysiska böcker som man kan läsa vet vi att dagens unga föredrar att läsa i mobilen och på en läsplatta och kolla filmer, lyssna på poddar och så vidare. Intresset för fysiska böcker har minskat, men det betyder inte att de inte fortfarande är viktiga. Vi ska fortsätta att ha fysiska böcker, men vi måste också fortsätta att satsa på att digitalisera fler böcker. Samtidigt är det mycket dyrt att göra det. Varje enskild e-bok som lånas ut är väldigt dyr. Det grundar sig på att de upphovsrättsavtal som vi har är mycket dyra. Därför anser vi att vi borde omförhandla de här avtalen för att få ned kostnaderna och kunna öka e-boksutlåningen.

Under den förra mandatperioden satsade Alliansen på tunnelbanebibliotek för att tillgängliggöra biblioteken för fler. Vi vill ta det ett steg längre och fortsätta att satsa på morgonöppna bibliotek.

Något som vi verkligen saknar, och det är oroväckande i den här planen, är att man inte nämner hur man ska hantera de ordningstörningar som har varit det senaste året på stadens bibliotek. Vissa bibliotek har till och med varit tvungna att stänga. Det är mycket olyckligt, och det påverkar alla på biblioteken. Det påverkar besökarna och framför allt personalen. Vi kan också se att sjukskrivningarna i den här gruppen har ökat väldigt mycket.

Med detta yrkar jag bifall till Moderaternas och Liberalernas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 150

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Ni återkommer till frågan om biblioteksstök. Låt mig börja med att säga att det framför allt har varit problem i Bredäng. Där var det problem första gången 2010, och då var det kanske mer problem. Då stängde man biblioteket en längre tid. Om man efter det tyckte att det hade varit viktigt att skriva in detta i den strategiska planen blir min motfråga: Varför skrev ni inte in det i den strategiska planen 2012 i så fall? Den här typen av frågor om hur man ska jobba med säkerheten finns inte med i den heller. Är det inte en rimlig uppdelning att ha en strategisk plan och sedan ha en strukturplan där man jobbar med de rent strukturella och praktiska frågorna?

Anförande nr 151

S o p h i a G r a n s w e d (M): Herr ordförande! Ordningstörningarna har blivit ännu värre under det senaste året. De fanns redan 2010, som du mycket riktigt nämner, men de har blivit värre. Bredäng är ett exempel, men vi ser ordningstörningar på flera bibliotek, till och med i innerstaden även om det är en annan typ av ordningstörningar där. I och med att vi har sett att ordningstörningarna har ökat och eftersom vi har sett att personalen tar skada av detta och att sjukskrivningarna hos

Yttranden 2001-02-19

personalen på stadens bibliotek ökar anser vi att det är en så viktig fråga att prioritera att den borde finnas med även i biblioteksplanen.

Anförande nr 152

P e r O s s m e r (SD): Herr ordförande! Jag återkommer om en stund med ett lite längre anförande. Jag har inte några andra uppfattningar än talaren på andra sidan här, men jag vill ändå säga några saker om ordningsfrågorna. För att kunna lära sig något behöver man lugn och ro. Man behöver självfallet tystnad och studiero, och det framkommer inte i det här styrdokumentet. Det är egentligen underligt att man ska behöva påtala sådana här principer. Grundprincipen är ju att ledningen för varje bibliotek och varje tjänsteman ska se till att det fungerar. De borgerliga talar i sin reservation om fler ordningsvakter. Det är faktiskt tjänstemännen som ska anordna biblioteken på ett sådant sätt att man inte flyttar in gatan på biblioteket. Sedan måste man också visa lite civildjurage, om jag nu ska komma med lite kritiska synpunkter. Man kan inte ständigt överlåta ansvaret på någon annan och ropa på ordningsvakter.

Anförande nr 153

S o p h i a G r a n s w e d (M): Jag uppfattar inte att det var någon fråga riktad till mig. Jag kan bara säga att i de här fallen har man fått kalla in extra väktare, och så ska det självfallet inte vara. Man måste kunna sköta sig om ska befinna sig på biblioteken. Om man inte sköter sig ska man inte vara där. Det är Moderaternas synpunkt i den frågan.

Anförande nr 154

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande! Tack alla som medverkat till att göra biblioteksplanen för Stockholm 2016–2020 till en inspirerande och utmanande plan som nu ska fyllas! Men först ska vi fatta ett beslut.

Jag vill särskilt ta upp bibliotekens roll som litterära mötesplatser i ytterstaden. Ett samarbete med respektive stadsdelsförvaltning skrivs in som centralt för att lokalt förankra att planen ska omsättas i praktiskt genomförande, till exempel i de 14 stadsdelsnämndernas lokala utvecklingsprogram. I princip alla stadsdelsnämnder är mycket positiva, och speciellt lyfts biblioteket mitt i byn upp och att biblioteket ska vara det lokala navet för samtal och demokratisk utveckling i lokalsamhället. Jag vill särskilt lyfta fram Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd som noterar att här finns det möjligheter att skapa en mötesplats för unga och unga vuxna i samarbete med bland annat bibliotek. Jag tror att de har stora planer. De vittrar lite morgonluft här, och jag önskar dem lycka till i arbetet att kom in till budget sedan. Det är en starkt växande stadsdel, och den har inte något bibliotek i dag.

En annan stadsdel som har haft ett bibliotek är Hammarbyhöjden. Det har den inte längre. Den enda fastighet som staden har egen rådighet över som finns kvar i Hammarbyhöjden i dag är Micasas trygghetsboende. Där finns det fem hus, och det

Yttranden 2001-02-19

finns många utrymmen att utveckla till demokratiska mötesplatser och öppna för generationsmöten mellan äldre och unga tillsammans. Där finns en sådan möjlighet. Äldre är oftast rutinerade bokläsare och kan ge inspiration och berättande kunskap till unga.

Slutligen noterar jag i reservationen från oppositionen att man är positiv till utvecklingen av tunnelbanebibliotek. Jag instämmer i det. En fortsättning med ett tunnelbanebibliotek vid Gullmarsplan borde faktiskt vara möjligt inom rimlig tid nu när vi också bygger mycket runt omkring denna centrala tunnelbanestation, bland annat vid Slakthuset. Det ser jag fram emot.

Med det yrkar jag bifall till planen.

Anförande nr 155

Juliana Gristelli (V): Ordförande, åhörare, fullmäktige! Förslaget till biblioteksplan för Stockholms bibliotek skissar en vision om ett bibliotek som en viktig mötesplats för fantasi, yttrandefrihet, läsfrämjande, dialog, kritisk tanke, kultur och gemenskap. Den kommer senare att konkretiseras genom olika verksamhetsplaner, genom Stockholms stadsbiblioteks strukturplan och utbildningsförvaltningens skolbiblioteksplan.

Bibliotekarierna och andra kulturarbetare har varit spjutspetsar och i praktiken visat vad bibliotekslagens paragrafer betyder eftersom de förra året, när den humanitära flyktingkrisen började, var bland de första att trycka flerspråkig information och affischer som sade: Refugees welcome! All heder åt Stockholms bibliotekarier som på detta sätt främjade en demokratisk tillgång till kultur för dem som flydde och som mest behövde bibliotekens och litteraturens gemenskap.

Biblioteken ska fortsätta att vara öppna, offentliga vardagsrum och en mötesplats för språkutveckling, fantasi och litteratur i en bred mening. De ska erbjuda kulturell gemenskap över alla gränser för alla oavsett ålder, kön, bostadsadress, plånbok, legal status eller funktionalitet. Det är glädjande att förslaget till biblioteksplan betonar att flerspråkighet ska främjas, att stadsbiblioteket ska vara internationellt samt att det ska främja läsarnas delaktighet och utveckla uppsökande verksamhet. Det betyder att vi ska nå fler, till exempel på förskolor, äldreboende, flyktingboende, parker och torg, LSS-boende och i kriminalvården.

Men det allra viktigaste är kanske att biblioteksplanen slår fast att den digitala klyftan och skillnaderna mellan Stockholms olika stadsdelar ska minska. Det finns ett stort behov av att vi fortsätter att satsa på ökade öppettider, ökad bemanning och teknik i ytterstaden. Det kommer vi att fortsätta att arbeta för liksom för att förbättra bibliotekariernas arbetsvillkor.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 156

Kristina Lutz (M): Herr ordförande, ledamöter och åhörare! Det är fantastiskt att se vilket stort engagemang som finns i den här salen för våra bibliotek och framför allt att höra alla historier om hur mycket biblioteken har betytt i våra liv oavsett bakgrund. Jag kanske ska säga någonting om det.

När jag växte upp i en liten stad på landet i Sverige som ett vetgirigt barn kunde jag bara drömma om att en gång i livet ha tillgång till böcker och kunskap på det sätt som jag har i Stockholm. Det fanns ett pyttelitet stadsbibliotek och ett litet bibliotek i skolan, och ofta var det lång kö till de flesta böcker. Om möjligt kunde man ibland skicka efter dem från andra ställen.

Jag är väldigt stolt och otroligt glad att nu bo i en stad som har det utbud som vi har och att vi konstant, kreativt och innovativt arbetar med att utveckla biblioteken så att de inte stannar i sin utveckling. Stadens bibliotek är jättepopulära. Före sommaren fick vi i kulturnämnden siffror på att fler besök än någonsin hade gjorts på vissa ställen staden, och det gällde framför allt unga. Det var mycket glädjande. Biblioteken fyller i bred bemärkelse en viktig funktion för kulturen, i utbildningssyfte och som mötesplats.

Jag håller med om mycket av det som presenteras i den nya biblioteksplanen. Den är ambitiös och framtidsinriktad. I det i sammanhanget vill jag rikta ett stort tack till kulturnämndens ledamöter och alla berörda tjänstemän för alla de kreativa diskussioner om biblioteksplanen som vi hade redan på ett mycket tidigt stadium. Jag saknar dock ett par saker. Jag ska inte ta upp alla, för vissa saker har redan tagits upp av andra personer från mitt parti.

Men jag skulle verkligen ha velat se ett bredare resonemang om yttrandefrihet, demokrati, tillgänglighet och trygghet, och det gäller framför allt yttrandefriheten och demokratin. Biblioteken har genom historien setts som ett hot på många sätt och vis och ett antal gånger censurerats, bränts och stängts på grund av att de ord och de böcker som finns där på olika sätt hotar eller utmanar rådande ideal, principer, världsuppfattningar eller de styrande makthavarna. Det är någonting som fortfarande försiggår överallt i hela världen. Bibliotekens grundläggande uppgift ska vara att värna yttrandefriheten. Utbudet ska inte innebära inskränkningar utifrån ideologiska, politiska eller religiösa synpunkter.

Det har förts en del diskussioner de senaste åren om vilka böcker som ska finnas på biblioteken, vad som är tillåtet och vad som inte är det. Det är ett politiskt verktyg som jag motsätter mig väldigt mycket. Principer om det fria samhällets utgångspunkt, fria människors förmåga och rätt att ha fri tillgång till information och fritt uttrycka sina åsikter är en självklarhet för mig. Det är självklart att biblioteken ska tjäna allmänheten genom fri debatt och fri tillgång till information. Eftersom biblioteken också är en plats för bildning tycker jag inte att vi kan ha det ena eller det andra.

Yttranden 2001-02-19

Dessutom vill jag ta upp tillgängligheten. Här har mycket sagts av dem som har stått här uppe före mig, men jag vill trycka på ett par saker där. Det är utvecklingen av tunnelbanebiblioteken och framför allt öppettiderna.

Anförande nr 157

Torun Boucher (V): Tack för ditt inlägg! Du återupptar en frågeställning som kommer upp ganska många gånger om detta med yttrandefrihet. Jag har läst biblioteksplanen, och jag tycker att det står ganska tydligt att biblioteket tar ställning för demokrati, yttrandefrihet och fri åsiktsbildning. Jag har inte hört hur ni skulle kunna precisera det här närmare. Det är väldigt tydligt för mig. Jag har svårt att se hur vi skulle kunna lägga ett raster på exakt vad vi menar med det utan att vi begår samma misstag.

Anförande nr 158

Kristina Lutz (M): Vi har säkert olika åsikter om det. Jag tycker bland annat inte att politiken ska gå in och styra vilka böcker som finns på biblioteken. De meningar som du just refererade till hoppas jag verkligen att de allra flesta i den här salen tycker är väldigt allmängiltiga för biblioteken och har varit så under mycket lång tid. Men i en tid där yttrandefriheten hotas på många sätt och det pågår en diskussion skulle jag ha velat se ett större resonemang om vad det faktiskt innebär. Jag hoppas att vi i framtagnad av den strukturplan som refererades till tidigare i kulturnämnden kan ha en diskussion om detta.

Anförande nr 159

Peter Ossmer (SD): Herr ordförande! Styrdokumentet är inte upplysande eller vägledande på alla punkter. Eftersom jag råkar vara medlem i Sveriges Författarförbund, dess skönlitterära sektion, tycker jag att jag har en viss anledning att kommentera dokumentet. Det många sköna honnörsord som möter en. Låt mig nämna några: Demokrati, demokratisk utveckling, gynna demokrati, medborgarkontor, uppsökande verksamhet, spontana besök, digitalisering, gemenskap, inkluderande, samarbetspartner.

Men det finns en sak i dokumentet som jag ändå håller med, och det är det som en del redan har sagt står där: Här är världen större. Jag tänker på det Roger Mogert också sade. Jag minns att jag som många barn följde med ubåten Nautilus i Jules Vernes bok *En världsomsegling under havet* eller red på kamel med Sven Hedin under hans upptäcktsfärder i fjärran Asien. Därför håller jag med om att biblioteken kan göra världen större.

Men det finns en viktig sak som saknas eller i alla fall har kommit i skymundan, och det är orden "bildning" och "kunskap". Man hittar inte dem där. Men det ska gå en rak linje från antikens berömda bibliotek i Alexandria över 1800-talets Wilhelm von

Yttranden 2001-02-19

Humboldt med hans idéer om medel för att inhämta kunskap och bedriva fri forskning, och då främst genom universiteten.

Sverigedemokraterna anser, om jag nu ska vara lite högrävande, att biblioteken först och främst ska vara kunskapens högberg. Här ska det råda fria tankar. Just på det planet möter vi biblioteksledningar och tjänstemän som i sin ideologiska nit, i sitt vänstergenusperspektiv, försöker strypa den fria tanken. Det må vara Tintin, Ernst Jünger eller Thomas Mann, Tysklands mest kända författare. Man smusslar undan tidningar som anses olämpliga. Så ska det inte vara. Låt mig vara lite optimistisk och säga: Går det bra för Sverigedemokraterna i nästa val och kommer vi att sitta i kulturutskotten kommer det att råda en annan, mer upplyst, ordning på de punkterna.

Herr ordförande! Avslutningsvis yrkar jag bifall till Moderaternas och Liberalernas reservation och förslaget om delvis bifall till borgarrådets förslag.

Anförande nr 160

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Jag blev lite störd när du började med att räkna upp ord som du tyckte bara var där. De orden var sådana som demokrati, tolerans och fri litteratur. Du sade att du i alla fall kunde hålla med om att de gav en större värld. Jag hoppas att du också håller med om att de ord som du räknade upp är kärnvärden för biblioteken.

Sedan har du grundläggande fel när du påstår att vi inte pratar om bildning i planen. Det står i det citat som jag läste upp i mitt inledningsanförande: Biblioteket är språkets, den fria litteraturens, bildningens och demokratins bastion.

Låt mig sluta med att säga att jag känner ännu större oro när du pratar om en nyordning den dag ni, Gud bevars, skulle komma till makten. När ert systerparti i Frankrike kom till makten var det första de gjorde att rensa ut misshaglig litteratur från biblioteken. Det är en framtid vi inte gärna vill se i Stockholm.

Anförande nr 161

P e r O s s m e r (SD): Jag har inte talat om att rensa ut, utan jag har talat om fylla biblioteken med fria tankar, men nya tankar, med det som leder tankarna till något annat och större än de inskränkta tankarna som vänstergenusperspektivet lämnar. Jag vill inte citera så mycket om du har gjort. Jag vet att det finns olika honnörsord, men jag vill ändå betona kunskap och bildning. Det är det som biblioteken är till för. De är inte några allmänna samlingspunkter.

Anförande nr 162

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ordförande, ledamöter, åhörare! En vän berättade att när hen kom till Stockholm som 14-åring och som flykting på 1980-talet blev just biblioteket en jätteviktig plats i hens liv. Det var på biblioteket som min vän

Yttranden 2001-02-19

lärde sig svenska och lärde sig om det nya landet Sverige. Hen kan än i dag berätta namnet på just den bibliotekarien som hittade den bästa litteraturen. En av de första böcker som min vän lånade var Maria Gripes *Tordyveln flyger i skymningen*, och sedan blev det *Mor gifter sig* av Moa Martinson. Jag tycker att det är en viktig berättelse om varför biblioteken fyller en så enormt viktig funktion i vårt samhälle. Det är till för oss alla.

När jag fick barn för två år sedan kom nästan den första hälsningen vi fick från biblioteket. På BVC fick vi ett kort om att hämta en gratis bok på biblioteket. Att få det välkommandet direkt när man föds säger också någonting om bibliotekens plats i våra liv redan från början.

I dag ska vi fatta beslut om planen för ett av våra viktigaste rum. Det finns få ställen där stadens invånare har den möjlighet som de har på biblioteken där man gemensamt äger och tar del av kunskap. Vi vet att biblioteken har en avgörande roll genom att man gratis kan låna nästan all världens litteratur. Alla får komma in, och alla får låna gratis. På det sättet blir biblioteket den mötesplats som jag, till skillnad från Per Ossmer, verkligen tycker att det ska vara. Där möts vi gemensamt i kärleken till litteraturen, behovet av att skriva ut eller söka information på Internet. Alla får komma in. Även de som kanske inte känner sig välkomna i alla andra av stadens rum kan känna sig välkomna på biblioteket. Det är också någonting att värna.

För att inte tala om att det enormt viktiga som biblioteken gör för att öka läsandet. Det är någonting som vi vet är så viktigt för att alla ska kunna ta plats i demokratiska processerna och i samhället på lika villkor. Biblioteket hjälper oss att dokumentera historien och berätta om det som har varit. För den rödgrönrosa majoriteten är det centralt att biblioteket finns till för alla. De vana biblioteksanvändarna är grundpelarna i verksamheten, men biblioteken ska nu särskilt satsa på att komma i kontakt med nya målgrupper som annars inte söker sig till biblioteken, på att barn ska förstå värdet av böcker och läsande, på att alla får tillgång till det oavsett plånbok och på att ensamkommande barn får tillgång till det svenska språket och till Sverige. Våra bibliotekarier har ett av demokratins viktigaste jobb. Därför är det viktigt att våra medarbetare får bra förutsättningar att göra sitt jobb.

Jag är glad att få yrka bifall till biblioteksplanen i dag.

Anförande nr 163

H a n n a G e r d e s (L): Jag håller med om väldigt mycket av det du säger, Anna, men kanske inte riktigt detta med att biblioteken är en tillgänglig plats för alla. Det är de inte i dag, och då menar jag tillgängliga på det sättet att alla personer, oavsett funktionsvariation, kan komma in. Så ser det inte ut på alla bibliotek i dag. Det är dock något ni lyfter upp i planen, och det är jag glad för. Det är viktigt att biblioteken är tillgängliga så att de möjliggör alla människors funktionsrätt. Det är en prioriterad fråga.

Yttranden 2001-02-19

Men det finns också en annan fråga som gäller tillgänglighet som inte har lyfts upp här i dag, och det är detta att många bibliotek fortfarande stänger under stora delar av sommarlovet. Det är en period då barn som inte har möjlighet till dyra semesterresor behöver det som mest, och det gäller även nyanlända personer och ensamkommande barn. Jag hoppas verkligen, vare sig det sker i strukturplanen eller på annat sätt, att ni börjar titta på det här med sommarlovstider och hur biblioteken stänger när ni pratar tillgänglighet. Det är något som i alla fall oroar mig väldigt mycket.

Anförande nr 164

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag håller med dig om att tillgängligheten är viktig både när det gäller öppettider och när det gäller personer med olika funktionsvariationer. Som du säger lyfts det också upp i den här planen. Men detaljerna kring öppettider och annat kommer ju att behandlas i strukturplanerna och i de mer detaljerade planerna senare. Det kommer vi att få svar på.

Anförande nr 165

P e r O s s m e r (SD): Herr ordförande! Jag ser för mig en inre bild och tänker på Rafaels målning Skola i Aten. Som jag nämnde tänker jag också på biblioteket i Alexandria. Men jag säger nej, Anna. Biblioteken ska inte vara öppna för alla. De ska vara öppna för dem som har en seriös strävan att lära sig någonting och söka den bildning och kunskap som jag talade om. De som kommer dit med ambitionen att störa ordningen har inte där att göra. Biblioteken ska vara till för dem med seriösa intentioner. Det är min uppfattning. Jag tror att det är väldigt många som tycker som jag, och det gör uppenbarligen också personalen.

Anförande nr 166

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Att det finns folk som inte har här att göra och att folk inte är välkomna är ju en generell uppfattning om det mesta. Jag är inte särskilt förvånad över att det även gäller Sverigedemokraternas inställning till biblioteken. Jag vidhåller att jag tycker att biblioteken är en av vår demokratis viktigaste samlingsplatser där människor möts som kanske inte annars hade mötts och där människor kan lära sig nya saker, upptäcka litteraturen och ta del av en ny värld. Jag är väldigt glad för att den rödgrönrosa majoriteten håller det högt i den här biblioteksplanen.

Anförande nr 167

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag vill verkligen tacka för väldigt många bra och inspirerande inlägg från både oppositionen och majoriteten. Jag ångrar nu att jag inte har lagt lite mer kraft och energi på detta anförande för att kunna delge mina egna erfarenheter av bibliotek och litteratur och vad det har betytt för mig.

Yttranden 2001-02-19

Jag kommer att nöja mig med att vara betydligt kortare. Jag tycker att det här är en bra plan. Det tycker jag att de flesta av oss i oppositionen som har varit uppe här också stryker under. Detta är en bra plan, men det finns en del saker som vi tycker saknas i den och en del saker som vi tycker kanske kunde stärkas och förtydligas ännu mer. Det gäller till exempel detta att vi vill ha mer utförliga resonemang om demokrati, yttrandefrihet och åsiktsbildning.

Tunnelbanebiblioteken är ett bra exempel på hur man kan tillgängliggöra biblioteken för en bredare målgrupp. Den satsningen har ni valt att fortsätta, och det är mycket bra. Men öppettiderna är också ett exempel på hur man kan öka tillgängligheten. Där skulle vi vilja ha bredare öppettider på både morgon och kväll. Det kanske innebär att man måste stänga några andra timmar för att få ihop det rent ekonomiskt. Man borde experimentera lite mer kring öppettiderna för att se om det kan locka en bredare publik och fler människor.

Med det sagt vill jag yrka bifall till den reservation som Alliansen har lagt fram i kommunstyrelsen.

Anförande nr 168

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Jag vill bara understryka att jag tycker att detta är viktiga frågor. Det är viktigt i vilka stadsdelar de ligger i och hur de ligger i stadsdelarna. Jag tycker att bibliotek i anslutning till tunnelbanan är en bra idé. Jag har faktiskt själv motionerat om det en gång i tiden med sådan bravur att Högdalsborna trodde att det var min förtjänst när vi invigde Högdalsbiblioteket i tunnelbanan under er tid, vilket jag naturligtvis förnekade.

Det är naturligtvis även ytterligt relevant att diskutera öppettider. Ett stängt bibliotek är inte alls lika bra som ett öppet. Men alla de här sakerna kommer i strukturplanen. Det här är ingenting nytt som vi har hittat på, utan det är en ordning som vi har haft ganska länge i staden. Vi har en biblioteksplan som innehåller det strategiska arbetet och en strukturplan som tar upp var biblioteken ligger och när de har öppet.

Anförande nr 169

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Det låter lugnande, men nog får man säga att en del av strategin ändå måste vara hur vi ska nå ut till en bredare målgrupp. Och det handlar ju om placeringen och öppettiderna. Det fältänkt om biblioteken främst har öppet när människor är på jobbet. Då exkluderar man ju en del av dem som man förhoppningsvis vill nå med biblioteken. Jag ser fram emot att detta kommer att konkretiseras och att en del tankesätt kommer förnyas i de kommande planer som kommer ut av strategin.

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 170

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Jag vill ta upp en sak som Kristina Lutz tog upp. Det handlar om frågan om censur mot det som utmanar makthavarna. Jag reagerade på detta eftersom de exempel som Moderaterna tar upp i sin reservation rör debatterna om Tintinböckerna och Lilla Hjärtat. Jag undrar därför om det är detta som Kristina kallar för ett hot mot yttrandefriheten, det vill säga att antirasistiska debattörer och svenska föräldrar ifrågasätter rasstereotypa skildringar av svarta människor i böcker riktade till barn.

Jag kommer från en familj som har flytt politisk förföljelse och som har upplevt riktig censur i form av bokbål. Det skulle aldrig falla mig in att ifrågasätta vikten av demokrati och yttrandefrihet, men yttrandefriheten måste också gälla dem som ifrågasätter rasistiska skildringar. Nu ser vi en trend att man ropar censur så fort gamla strukturer ifrågasätts. Paradoxalt nog används då argument om yttrandefrihet för att inskränka densamma.

Anförande nr 171

K r i s t i n a L u t z (M): Jag tycker absolut att man ska prata om allt. Jag tycker att man ska diskutera utifrån rådande normer. Jag tycker att man ska ha en öppen diskussion, och det är just därför som jag tar upp detta. Jag ser det här i en mycket bred bemärkelse, men jag tycker inte att det är rätt sätt att gå tillväga att dra tillbaka böcker eller säga att man inte får diskutera vissa saker bara för att man inte håller med om det. Jag vill ha just precis det som du frågar efter på riktigt. Jag vill ha en bred debatt, och biblioteken ska kunna vara en plats där man både ska kunna läsa om saker som man inte håller med och saker som man håller med om och även kunna debattera dem.

Anförande nr 172

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Jag menar att det är viktigt med debatt. De som har kritiserat Tintin och Lilla Hjärtat har ofta fått som svar att de bara vill censurera när de i själva verket försöker lyfta upp just en debatt.

Yttranden 2001-02-19

§ 20 Revidering av taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken, livsmedelslagstiftningen, lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa och strålskyddslagstiftningen (Utl. 2016:162)

Anförande nr 173

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Jag vill bara yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Yttranden 2001-02-19

§ 21 Utbyggnad av cykelbana längs Ulvsundavägen (Utl. 2016:163)

Anförande nr 174

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Trafikborgarrådet är inte här. Han är på tjänsteresa någonstans. Vi tycker att det här är jättebra. Det är ett välkommet projekt. Det är en behövlig utbyggnad. Det är inte det vår reservation handlar om. Den handlar om att kostnaderna sedan inriktningsbeslutet fattades har ökat från 60 miljoner till 90 miljoner. Det har de inte gjort därför att projektet har utvidgats. Det har det nämligen inte, utan det har tvärtom bantats lite grann i förhållande till det som fanns i inriktningsbeslutet.

Hade det bara handlat om detta enda isolerade projekt där kostnaderna har farit i väg på det här sättet hade vi möjligen inte sagt någonting. Problemet är att detta händer varje gång vi bygger. Det händer varje gång vi investerar i cykelbanor. Varje gång vi fattar beslut om att utveckla infrastrukturen ökar kostnaderna kraftigt i förhållande till inriktningsbeslutet. Det finns goda skäl för detta i nästan varje enskilt fall, men det blir rätt problematiskt att å ena sidan upprätthålla något slags budgetdisciplin internt i organisationen och å andra sidan att försvara det vi gör och stå till svars inför väljarna när vi inte ens kan hålla rätt på våra egna pengar. Det är mycket svårt för oss att fatta hållbara budgetbeslut när kostnaderna varje gång kraftigt överskrider dem.

Beror detta på att man lägger glädjebudgetar från början i inriktningsbesluten? Det är möjligt, men då tycker jag att man ska sluta med det och ta höjd för de kostnadsökningar som kommer. I det här fallet beror det bland annat på att man glömde saker i inriktningsbeslutet som måste vara med. Det kan bero på, och det är ett problem som vi delar med väldigt många andra investeringar, att det är svårt att hitta människor som kan göra jobbet. Man kan landa i upphandlingar där man har ett eller två bud varav kanske bara ett är användbart. Det ökar kostnaderna. Det vet alla vi som sysslar med den här typen av saker. Det är problematiskt, men då kanske man får ta höjd för det när man budgeterar. Att gå från 60 till 90 miljoner i kostnad på ett år är för mycket, men vi tycker att det är ett bra projekt.

Därmed vill jag yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 175

J a n V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! Det här ärendet gäller en utbyggnad av cykelbanan längs Ulvsundavägen till en investeringskostnad på 90 miljoner kronor fördelat på två år. Ulvsundavägen är en hårt trafikerad huvudled med omkring 30 000 fordon per dygn. Den är också utpekad som ett pendlingsstråk för cyklister med ca 1 100 cyklister per dygn. I det här ärendet kommer vi att besluta om att anlägga en fem meter bred dubbelriktad gång- och cykelbana längs Ulvsundavägens västra sida mellan Ulvsundaplan och Köpsvängen. En viktig komponent i utformningen att göra gång- och cykelbanor generellt sett trygga är bland annat en

Yttranden 2001-02-19

god ljusmiljö. Trafikytorna ska synas tydligt, och trafikanterna ska synas väl även när det är mörkt. Så kommer det också att bli i det här projektet.

Sammanfattningsvis kommer det att innebära att det blir en ökad framkomlighet, minskad trängsel och säkrare trafikmiljöer för både cyklister och gångtrafikanter. Det kommer att innebära en markant standardhöjning av cykelinfrastrukturen, vilket är mycket positivt.

Tidigare uppskattade beräkningar av kostnaderna gjordes enbart på en systemhandling i tidigt skede. Belysningen skulle inte prioriteras då, men det görs nu. Även en hel del av de andra posterna saknades, till exempel kantstenssättning på en lång sträcka. Dessutom har vi en riskmarginal på 20 procent i det här beloppet. Där har vi en del av förklaringen. Det finns mycket vi kunde diskutera när det gäller hur entreprenadkostnaderna har ökat med 4–5 procent, den överhettade marknaden och bristande konkurrens, men det gäller inte bara det här projektet, som föregående talare var inne på, utan väldigt många av våra projekt. Det är ett allvarligt problem.

I det här ärendet är det mycket glädjande att konstatera att vi i den rödgröna majoriteten kan fortsätta den här historiskt sett mycket omfattande utbyggnaden av infrastrukturen för cykling i Stockholm.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 176

M i k a e l V a l i e r (KD): Herr ordförande, ledamöter, åhörare! Det här är en utmärkt plan. Det här är en av de absolut sämsta platserna att cykla på i dag. Det kommer att bli alldeles fantastiskt mycket bättre. Precis som andra har sagt har vi inga andra synpunkter på hur man ska göra eller inte göra. Det ska vara en bra cykelväg där, och det är det inte i dag.

Men det är återigen ett ärende där kostnaderna rusar i höjden. Om vi kliver ur det här ärendet ser vi att det här sker över hela linjen. Jag har förmånen att sätta mig in i både idrottsfrågor och trafikfrågor. Det är precis samma sak i både dessa förvaltningar. Det drar i väg och kostar en massa pengar. Det är någonting som är snett i hur man får in anbud. Det är någonting som är snett kring hur man budgeterar. Det behöver den nuvarande majoriteten ta på väldigt stort allvar och se till att det förändras så länge ni sitter i majoritet. Jag kan inte svara på om det handlar om kompetens eller om det handlar om någonting annat, men det måste tas på väldigt stort allvar. Prognossäkerheten kan inte vara så här dålig.

Med det ansluter sig Kristdemokraterna till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 177

Malin Ericson (FI): Inga åhörare, nej! Som Mikael Valier sade har cykelstråket längs med Ulvsundavägen varit sällsynt dåligt. I en undersökning av trafiknämnden 2013 visade det sig vara ett av dem med allra sämst framkomlighet. Det har konfliktpunkter med gångtrafikanter, lappad och lagad asfalt, dålig sikt, tvära svängar samt träd, skyltar och busshållplatser i cykelbanan. Med tanke på att det handlar om ett utpekat pendlingsstråk och dessutom ett regionalstråk med över 1 000 pendlare om dagen är det hög tid att det får den standard som cykelplanen anger.

För att det ska bli ett fullvärdigt cykelstråk ska det till åtgärder för att öka trafiksäkerheten längs sträckan och i korsningar samt förbättra framkomligheten och belysningen. Genom den här utbyggnaden höjer vi standarden ordentligt, med en bredd som gör det möjligt att möta säkert och möjliggör att snabbare cyklister kan cykla om långsammare cyklister. Cyklister och gående får företräde vid oreglerade passager, som också kommer att hastighetssäkras. Samtidigt förbättras tillgängligheten och säkerheten för fotgängare och personer med funktionsvariationer genom att gångbanan breddas. Separationen mellan gångbana och cykelbana blir tydligare, och på så sätt blir förhållandena bättre för både fotgängare och cyklister; konfliktpunkter mellan trafikslagen försvinner.

Med de här förbättringarna hoppas vi att ännu fler ska vilja ta cykeln till jobb och skola. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 178

Martin Westmont (SD): Ordförande! Jag ska inte bli långvarig i talarstolen, för mycket har redan sagts. Men jag tycker att man måste ta reda på vad det beror på att man inte håller budgeten, vilket också har efterfrågats här. Är det så att man slänger sig över det anbud som är absolut lägst, och sedan går kostnaderna upp med 50 procent, eller var någonstans är det som det brister? Man måste ändå ta reda på hur man kan få bukt med det här problemet.

Annars är det ett bra förslag. Det behöver göras något åt den här biten. Vi yrkar också bifall till Moderaternas reservation.

Anförande nr 179

Björn Ljung (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Alla blir vi väl oroade när kostnaderna ökar. Den här tendensen kommer vi tyvärr att fortsätta att få uppleva i Stockholm, eftersom vi har en kompetensbrist. Vi har inte brist på duktiga människor, utan snarare har vi för få duktiga människor som kan bygga skolor, vägar, förskolor och i detta fall cykel- och gångbanor.

Det är inte helt lätt att göra sådana här prognoser, inte heller att göra korrekta och kloka upphandlingar. Jag har som ansvarig i de olika bostadsbolagen fått erfara att man ibland inte får något anbud alls och ibland bara ett. Men jobbet måste göras. Det

Yttranden 2001-02-19

här är ett bekymmer, och det kan egentligen bara lösas med hjälp av ökad konkurrens – inte minskad konkurrens, som många talar om.

I det här fallet yrkar vi från Liberalernas sida bifall till kommunstyrelsens förslag, för vi ser som alla ni andra att detta är ett väldigt viktigt och angeläget ärende.

Anförande nr 180

L o r e n t z T o v a t t (MP): Ordförande, ledamöter och åhörare! Det är jättekul att kunna gå fram med ytterligare en sådan här otroligt viktig cykelinvestering. Den rödgrönrosa majoriteten fortsätter att leverera en historisk reformtakt i utbyggnaden av cykelinfrastrukturen, vilket är väldigt kul.

Det här är ett tydligt utpekat pendlingsstråk som är mäktigt, som flera personer har sagt här tidigare, och har 1 100 pendlare per dag. Det är också väldigt tydligt att det här är ett stråk som fungerar mycket illa för cyklister i dagsläget. Därför är det så extra viktigt att vi går fram med detta nu.

Det som tidigare talare inte har nämnt och som jag vill lägga till är att detta är strategiskt viktigt även utifrån det perspektivet att vi bygger väldigt mycket i det här området och i näraliggande områden, vilket förstås innebär att det kommer att bli ökad trafik. Det gäller Annedal, Solvalla och förstås även Bromma flygplats, där vi förhoppningsvis kommer att bygga i framtiden. Det är också extra glädjande att detta följer cykelplanens standard.

Med det yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 181

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! När nu Miljöpartiet slår på sin egen trumma – vilket i och för sig är bra, eftersom ingen annan slår på den – kan jag inte motstå att påpeka att det här projektet faktiskt presenterades under vår majoritet, nämligen ungefär vid månadsskiftet augusti/september 2014. De historiska cykelsatsningarna i den här staden har vi stått för i väldigt mycket större utsträckning än ni.

Sedan är jag lite bekymrad över att ingen av er verkar ett dugg bekymrad över kostnadsökningen. Det beror inte i det här fallet på att det skulle ha varit svårt med entreprenörer. Här beror det på att inriktningsbeslutet saknade delar som borde ha funnits där. Belysningen borde ha funnits där, liksom kantstensläggningen, men det hade man glömt. Det är dessutom som sagt en hel lång sträcka som har utgått jämfört med inriktningsbeslutet. Hela vägen mellan Kvarnbacksvägen och flygplatsinfarten har utgått i det nya beslutet i jämförelse med inriktningsbeslutet. Det tycker jag att man ska komma ihåg.

Yttranden 2001-02-19

Anförande nr 182

L o r e n t z T o v a t t (MP): Lika glad som jag är att vi går fram med det här, lika glad är jag att vi har en bred samsyn i den här salen om att vi ska satsa på cykelinfrastruktur. Det är mycket glädjande att även Moderaterna vill göra detta. Vi har dock en högre reformtakt. Det råder det inget tvivel om. Med oss vid makten fattas många fler beslut för cykelinfrastrukturen än vad som tidigare varit fallet.

Det är absolut beklagligt att kostnaderna skenar. Detta måste vi förstås se över. Men att det sker i det här fallet har sina förklaringar.

Yttranden 2001-02-19

§ 22 08-dagen (Utl. 2016:83)

Anförande nr 183

K a r i n E r n l u n d (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det ordnas många spännande evenemang i Stockholm varje år, både sådana som Stockholms stad själv initierar och driver och sådana som enskilda organisationer och företag driver. Tanken med min motion är inte att 08-dagen ska konkurrera ut eller vara ett alternativ till det som redan görs. Tvärtom är tanken att ännu fler ska både orka och våga testa att arrangera trevliga saker i Stockholm.

Det är väldigt glädjande att läsa alla remissvar på den här motionen. Den har tagits väldigt väl emot, skulle jag säga, hos de flesta remissinstanser. Men jag tror att majoriteten faktiskt avsiktligt missförstår vissa av den här motionens intentioner. Intentionen är inte att konkurrera med det som staden redan gör. Skillnaden mellan å ena sidan konceptet Levande Stockholm och stadens egna festivaler och å andra sidan det förslag som jag har lagt fram om att anordna en 08-dag är att staden enligt mitt förslag inte ska arrangera någonting själv. Det ska i stället vara medborgarna som bestämmer – inte fullmäktige, inte trafiknämnden och inte heller kulturnämnden. Förslaget är alltså inte att staden ska sluta arrangera egna evenemang, såsom We are Stockholm eller Kulturfestivalen. Tanken är inte heller att vi inte ska ha några gågator på sommaren.

Förslaget är att staden under en dag ska kunna göra avsteg från taxor och upplåtelse-regleringar och vara extra generös. På så sätt kan vi få fler som vågar testa att arrangera trevliga saker i staden. Vi kan faktiskt också få ett tillfälle att se vilka regler vi har som möjligen är onödigt rigida och kanske också våga ändra dem. Jag skulle vilja att vi ser det här som ett test. Kanske är det inte så farligt att låta en food truck stå och servera mat i city mitt i natten. Kanske är det inte så krångligt och störande att ha en konsert här ute på Borgargården. Kanske är det inte heller så farligt att låta hela Skeppsbron bli en stor uteservering eller loppmarknad. Kanske skulle Götgatan återigen kunna bli bilfri under en dag. Ibland är det svårt att veta innan man har testat, och det är det som är tanken med det här förslaget.

Bifall till motionen!

Anförande nr 184

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande och ledamöter! Jag hade tänkt gå upp och yrka bifall till den här motionen, som jag har läst. Men nu får jag höra av Karin Ernlund att tanken inte är att 08-dagen ska ersätta We are Stockholm. Det var väl så jag hade föreställt mig det hela. We are Stockholm har vi ju diskuterat tidigare här under hösten. Sverigedemokraterna kom med ett väldigt bra förslag genom Per Ossmer. Lägg ned We are Stockholm! sade han och slog med handen i bordet. Och det är väl det som jag också tycker att man ska göra.

Yttranden 2001-02-19

I borgarrådet Karin Wanngårds synpunkter läser jag – det är längst ned på s. 107 i häftet – att We are Stockholm slog besöksrekord år 2015. Ja, Karin Wanngård, på We are Stockholm har det slagits många rekord i många avseenden, och de utgör definitivt en grund för att lägga ned det arrangemanget och ersätta det med 08-dagen.

Men vi får ta en sak i taget. Vi börjar med att introducera – återintroducera, kanske man ska säga – 08-dagen. Sedan får vi ta itu med We are Stockholm. Trots allt yrkar jag alltså bifall till motionen.

Anförande nr 185

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Tack, Karin Ernlund, för din motion! Vad kul att ha dig tillbaka i debatten!

Vi behandlade tidigare i kväll Stockholms stads program för evenemang, och där tydliggörs lite av det här. Det ska vara enklare att få tillstånd, och det ska vara en väg in till staden. Men det är klart att vi inte diskuterar just taxor och avgifter i det programmet. Det är inte heller riktigt min uppfattning att vi ligger alldeles för högt på taxor och avgifter, även om ni kanske anser det när det gäller just food trucks. Men det som det handlar om är att arrangörerna själva ansöker om evenemang och också får arrangera evenemang så länge de ger en positiv bild av Stockholm i marknadsföringen. Jag vill uppmuntra fler att inkomma med ansökningar om att arrangera olika evenemang i staden.

Sedan vill jag för historieberivningens skull säga att We are Stockholm tidigare hette Ung08. Vi har alltså haft ”08” med i resonemanget, men nu heter det We are Stockholm. Kulturnatt är ett annat exempel; då var det stor fest på Borgargården, och vi hade öppet. Det är inte så att vi inte genomför sådana evenemang.

Det finns nog mycket som är väldigt klokt av det som står i motionen. Det gäller också mycket av det arbete som Stockholm redan gör i dag. Det är kul med mycket evenemang i staden, och det är klart att mycket kan bli ännu mer. Men det måste alltid finnas en arrangör i bakgrunden, och med nya program för evenemang ska det nu också bli lättare att ansöka om alla de tillstånd som krävs.

Anförande nr 186

K a r i n E r n l u n d (C): Ordförande! Tack så mycket, Karin Wanngård! Det låter som att vi är överens om en hel del, men jag uppfattar fortfarande att ni inte riktigt har tagit till er intentionen med förslaget. Motionen handlar inte om att sänka taxor generellt eller om att skapa en ny väg in. Den står heller inte i motsatsställning till den evenemangsstrategi som vi antog i kväll. Motionen handlar om att staden under en dag ska tänja lite extra på gränserna och till exempel vara extra generös med upplåtelser och serveringstillstånd. Motionen står inte i motsatsställning till att göra alla de saker som vi redan gör, utan poängen är att det ska vara ett dygn då stock-

Yttranden 2001-02-19

holmarna har möjlighet att på ett enkelt sätt utforska vad som är möjligt med den här staden.

Rickard Wall! Jag tror att du får skriva din egen motion. Du har nog verkligen missuppfattat vad den här motionen handlar om.

Bifall till min motion!

Yttranden 2001-02-19

§ 23 Värdskap för Tour de France-sträcka i Stockholm (Utl. 2016:84)

Anförande nr 187

R i c h a r d B e n g t s s o n (L): Ordförande och fullmäktige! Ibland har vi en ganska bred samsyn här i salen. I kväll har fullmäktige antagit en evenemangsstrategi, som vi i och för sig hade lite olika synpunkter på från vår sida, men där det i grunden fanns en bred samsyn kring evenemangens betydelse för Stockholm.

Cykling har vi alldeles nyss talat om, och det finns en bred samsyn också kring cyklingens betydelse för Stockholm och stockholmarna. Rasmus Jonlund och jag fick en idé om att vi skulle slå två flugor i en smäll och utreda möjligheterna till att Stockholm skulle kunna stå värd för en delsträcka i världens finaste och mest förnåma cykellopp, nämligen Tour de France, vilket man numera har öppnat för. Vi hade väl i och för sig inte alltför stora förhoppningar om att det här skulle vinna majoritetens gillande – idén är rätt bra, men det är inte alltid vi är så generösa mot varandra. Men jag blir ändå lite förvånad när jag läser svaret och tar del av de argument som används, exempelvis att det här anses strida mot det idrottspolitiska programmet. Trots våra breda ambitioner att öka allmänhetens möjligheter till cykling i Stockholm finns flera rapporter som pekar på att cyklingen minskar bland barn, ungdomar och vuxna. Det finns sådana trender sedan ganska lång tid tillbaka. Till exempel pekar en rapport från Trafikanalys från 2015 på det.

Det här hade alltså varit en ganska bra idé, tycker vi fortsatt. Därför yrkar jag härmed bifall till vår motion och vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 188

P e r O s s m e r (SD): Fru ordförande! För en gångs skull har vi nu en rolig motion bland alla grådaskiga motioner. Visst vore det roligt med Tour de France i Stockholm! Det handlar om professionell tävlingscykling. Det är en av de två stora sporterna – jag ska inte säga idrotterna – på kontinenten. Fotboll är den andra stora sporten. Längdåkning på skidor kommer väl på hundrade plats där nere. Uppvuxen 17 kilometer från Köpenhamn är jag van vid dansk cykelkultur, även tävlingsåkande. Jag har därför en viss fäbless för cykelsporten och följer gärna tv-sändningarna.

Nu är det så att majoritetens reservation bygger på att man vill understödja breddidrotten. Då är det självklart så att Tour de France, den ultimata professionalismen sedan 1905, inte passar in i sammanhanget.

Är då detta realistiskt? Visserligen har Tour de France-etapper genomförts enstaka dagar i England och i Tyskland, exempelvis i Düsseldorf, men Stockholm ligger långt från Paris, även med flyg. Det är en enorm apparat att flytta cyklisterna, assistenterna, utrustningen och bilar. Ett antal flygplan går åt. Sedan vet vi att arrangörerna av det här konceptet vill ha rejält betalt – åtskilliga tiotals miljoner. Nästa fråga är: Är

Yttranden 2001-02-19

näringslivet berett att satsa många miljoner? Det vet vi inte. Får Stockholm som turiststad någon varaktig nytta? Det är också tveksamt.

Det är helt enkelt så att motionen lämnar många stora och viktiga frågor öppna. I den utformning som motionen har kan den därför inte ligga till grund för ett positivt ställningstagande. Därför yrkar Sverigedemokraterna avslag på motionen. Samtidigt vill jag gärna uppmana motionärerna att komma igen när de har mer på fötterna. Det här är nämligen ett intressant förslag.

Anförande nr 189

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Som cykelentusiast kan man lockas av tanken att få arrangera ett världskänt cykellopp i Stockholm. Tydligen har det varit succé när man tidigare gjort det utanför Frankrike, närmare bestämt i Danmark och England, enligt vad som står i ärendet. Dock tror man att det här kan komma att kosta jättemycket, och då är frågan om det ska vara prioriterat. Vi som gillar att cykla, helst året om, vet att när det har varit snöoväder, som i dagarna, är det näst intill omöjligt att cykla på ett säkert och tryggt sätt. Man cyklar faktiskt med livet som insats på grund av att persontransportnormen i den här staden har planerats utifrån bilnormen och inte med tanke på cykeln. Men det pågår arbete med att förbättra detta. Jag tycker att pengarna som man eventuellt skulle lägga på ett arrangemang av Tour de France i Stockholm i stället kan gå till att göra cykelbanorna tryggare och säkrare, så att fler lockas att cykla ännu mer. Om det skulle finnas privata initiativ för att finansiera Tour de France i Stockholm skulle det vara intressant att se. Jag tror inte att staden då skulle ha någonting emot att vara behjälplig.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 190

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Ordförande! Jag tackar så mycket för motionen. Jag håller med dem som har sagt att det är en intressant motion och ett spännande förslag. Jag tycker också att det är extra passande att den här motionen behandlas samma dag som vi har antagit en ny evenemangsstrategi för Stockholm. Stockholm blir allt viktigare som evenemangsstad. Räknar man alla evenemang som genomförs i staden är det hundratals varje vecka. På idrottssidan är det allt från S:t Eriks-Cupen till Eken Cup och riktigt stora världsturneringar och Europamästerskap.

När det specifikt gäller cykling är det någonting som är viktigt för staden som helhet men också viktigt för Stockholm som evenemangsstad. Därför hjälper till exempel idrottsförvaltningen varje år till att genomföra Stockholm Bike, som är en stor tävling där man använder Stockholm som arena för att cykla genom stan. Det är också ett rent breddevenemang, så jag kan rekommendera övriga i fullmäktige att testa detta tillfälle att cykla genom Stockholm en tidig söndagsmorgon. Det är faktiskt en väldigt spännande och speciell upplevelse att göra det.

Yttranden 2001-02-19

Alla evenemang måste trots allt ingå i en prioriteringsordning, både utifrån kostnads-perspektivet och med tanke på hur stora störningar det blir i staden som helhet. Det lät lite i talarstolen som att våra svar på den här motionen är ett hårt nej till tanken att någon gång ha en Tour de France-sträcka i Stockholm, men det är inte så, utan det är en preliminär bedömning; ska man prioritera utifrån ett idrottsperspektiv skulle det här innebära väldigt stora kostnader i jämförelse med den koppling som man kan få till barn- och breddverksamheten, som är ett av argumenten när vi beslutar om att prioritera vissa idrottsevenemang i vår stad. Den preliminära bedömningen är att det skulle kosta ett mångmiljonbelopp att få det här evenemanget till Stockholm och att det skulle innebära extremt stora störningar i staden. Vi kan inte se den direkta vinsten med att lägga resurserna just där. Det finns andra evenemang som på ett bättre sätt kan sätta Stockholm på kartan, lyfta fram Stockholm som evenemangsstad och fortsätta den fantastiska evenemangsupplevelse som vi har just nu.

Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut angående motionen.

Anförande nr 191

R i c h a r d B e n g t s s o n (L): Ordförande! Tack, Emilia! Det känns glädjande att du inte för all framtid stänger dörren för möjligheterna för Stockholm att arrangera en delsträcka i Tour de France. Men jag vill peka på ett problem som vi försökte lyfta fram i samband med att evenemangsstrategin antogs. Vi sade från vår sida att den är alldeles för otydlig och ger alldeles för låg styrning när det handlar om att avgöra vilka typer av arrangemang som ska ges ekonomiskt stöd och på vilka grunder Stockholm ska arbeta med sina olika evenemang. Jag tycker att den diskussion som vi nu för om Tour de France visar att vi hade rätt i vår kritik. Nu påstås det saker från din sida om kostnader, att detta inte skulle vara förenligt med de mål som Stockholm har och så vidare. Det vill jag påstå är sådant som du bedömer utifrån något slags uppfattning som du har av vad det här evenemanget skulle innebära. Men det har inte stöd i evenemangsstrategin. Då hade vi behövt utreda den här frågan vidare, och strategin hade behövt vara tydligare.

Anförande nr 192

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Nu är det här en diskussion om motionen, men jag håller med om att den tydligt angränsar till evenemangsstrategin, så jag ska ändå bemöta detta. Min bild är nog att den typ av detaljstrategi som efterfrågas och som skulle kunna säga exakt vad som ska gälla från evenemang till evenemang inte vore önskvärd; jag tror att verkligheten är så pass föränderlig. Som det också lyftes fram i den här talarstolen alldeles nyss kan det finnas andra intressenter som på olika sätt går in och gör evenemang lättare att genomföra. Jag tror att det är bra att man har tydliga principer för hur man prioriterar och att en tillsatt grupp sedan får göra prioriteringarna. Jag tycker också att det är så vi har gjort i det specifika motions-svaret. Förvaltningen har fått komma med sina expertomdömen. Man pekar på att detta förmodligen skulle innebära mer av kostnader än direkt nytta. Visar det sig

Yttranden 2001-02-19

sedan att det finns andra intressenter och andra verkligheter som gör att det här förändras är vi helt öppna för att pröva det specifika evenemanget på nytt.

Anförande nr 193

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande och ledamöter! Jag yrkar avslag på den här motionen. Att cykla Tour de France är något man ska göra i Frankrike, tycker Vi socialkonservativa helt enkelt. Nu cyklar man tydligen Tour de France i Tyskland också, men det spelar oss ingen roll. Här vill vi gärna cykla någonting annat, kanske Tour de Stockholm. Nu missuppfattade jag tydligen den förra motionen, men min bild är i alla fall att grunden till den här motionen är att man vill slå ett slag för cykling, och då tycker jag att man i så fall får göra det på något annat sätt – möjligtvis genom Tour de Stockholm, som jag sa.

All right – då tar vi och kikar på borgarrådets synpunkter i ärendet! Det står längst ned på s. 122: ”Det vore därför inte ansvarsfullt, varken i förhållande till stadens ekonomi, i förhållande till förutsättningarna för breddidrott eller i förhållande till andra aktiviteter som skulle kunna rymmas inom ramen för stadens evenemangsstrategi, att nu inleda en process för att ansöka om att arrangera en delsträcka i Tour de France.” Det är väl lite grann som det Emilia stod här och sade i talarstolen.

Det som sägs i borgarrådets synpunkter är egentligen: Avslag, punkt slut! Men i förslaget till beslut står det att man anser motionen besvarad. Här kommer vi då in på en principiellt viktig fråga. Det yttersta ledordet för oss socialkonservativa är ”likabehandling”. Beträffande en motion som kommer några snäpp ned på listan är det i grunden samma sak; man säger i texten: Nej, det här går vi inte med på! Men då är kommunstyrelsens förslag avslag, medan den föreliggande motionen ”anses besvarad”. För mig är som sagt likabehandling viktigt. Nu är inte Karin Wanngård, den ytterst ansvariga, närvarande, men jag anser att det är ett problem att besluten inte är likadana för alla motioner. Likabehandling är en rekommendation. Det är bättre än det här tjafset om alla människors lika värde, vilket är innehållslöst trams.

Anförande nr 194

A n d e r s L i n d e l l (MP): Att cykla är en typ av vardagsmotion som berör väldigt många stockholmare. Därmed är det också naturligt att vi med hjälp av idrottspolitiken, som ju ska gynna bland annat folkhälsan och ungas möjligheter till idrottande, även ska gynna cyklandet. Det gör vi också på flera sätt. Nu senast arrangerade vi som sagt i september Stockholm Bike för femte gången. Detta evenemang kommer att arrangeras även nästa år, bland annat med stadens hjälp.

Men när vi arrangerar evenemang har de fokus på de idrottspolitiska prioriteringarna. Vi gynnar barns och ungas idrottande, vi gynnar föreningar och vi gynnar motionsidrottande. Det innebär inte att vi inte skulle ha elitevenemang i Stockholm. Det har vi. Men då hittar vi ofta ett sätt att kombinera dem med breddidrott. Det gör vi vid stora

Yttranden 2001-02-19

friidrottsevenemang, och det gör vi vid stora löptävlingar. Vi kombinerar med pröva-på-aktiviteter och breddsatsningar. Nu har det visat sig att det just i det här fallet verkade väldigt svårt att kombinera. Det var dessutom väldigt dyrt. Därmed känns det naturligt att inte gå vidare. Det innebär inte att vi inte ska ha fler cykeltävlingar. Vi har som sagt redan planerat för en i september, ett nytt Stockholm Bike. Det innebär inte heller att vi inte skulle brinna för cykelsporten i dess helhet.

Med det sagt vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 195

M i k a e l V a l i e r (KD): Fru ordförande! Ledamöter! Jag vill poängtera att det handlar om att utreda förutsättningarna. Nu låter det som att förutsättningarna redan är utredda. Förslaget är inte att vi ska genomföra en Tour de France-etapp utan att vi ska utreda förutsättningarna för det, och det tycker jag gott att man kan göra. Det är inte riktigt samma sak. Men när ni säger att det kostar väldigt mycket låter det som att ni sitter på kunskap som inte riktigt framkommer i svaret. Det finns, som nämndes här, andra evenemang som inte alls har någonting med bredd att göra. Vi utreder ju till exempel om vi ska ha OS. Det är inte så många av oss som kommer att få vara med och tävla där. Jag räknar inte med att få vara med och cykla i Tour de France-etappen heller, men utreda kan man alltid göra. Jag tycker att vi bifaller den här motionen.

Yttranden 2001-02-19

§ 24 Utred bäst lämpliga förvaltningsform för kulturgårdarna (Utl. 2016:89)

Anförande nr 196

R i c h a r d B e n g t s s o n (L): Ordförande! Det här gäller en motion som jag skrev förra hösten i samband med beskedet att många av stadens kulturgårdar, som upplåts för ideell föreningsverksamhet som samlingslokaler, hotades av nedlagd verksamhet till följd av kraftfullt förhöjda hyror. Jag föreslog i den här motionen – och föreslår fortfarande – att vi ska utreda bästa möjliga förvaltningsform i syfte att nå hållbara förutsättningar för föreningslivets fortsatta verksamhet i de här kulturgårdarna.

Föredragande borgarråd skriver i sitt svar att de problem som motionen lyfter fram är lösta i samband med budgeten för 2016. Jag vill dock påstå att de problem som jag har lyft fram i min motion alls icke är lösta i och med budgeten för år 2016. Där har man förvisso tillfälligtvis höjt anslagen för de här föreningarna, så att de kan klara av den förhöjda hyran, men det är någonting som kommer att trappas ned under de nästföljande åren. Efter ett par år kommer vi åter att vara i precis samma situation på nytt: Föreningarna kommer att ha svårt att klara hyrorna i de här verksamheterna.

Varför är då detta bekymmersamt? Jo, därför att de här gårdarna bär på viktiga kulturhistoriska värden som unika kulturmiljöer. Det är viktigt för oss att tillgängliggöra dem för allmänheten. Dessutom är det ett bra sätt att möjliggöra att staden upplåter de här lokalerna till ideella föreningsverksamheter. Ofta handlar det om röst- och resurssvaga föreningar som har stort behov av samlingslokaler. Det här är ett smart sätt för oss att förvalta de här miljöerna, tillgängliggöra dem för allmänheten och dessutom förse föreningslivet med lokaler. Den möjligheten har man inte löst i och med budgeten för 2016, utan det här kommer fortsatt att vara bekymmersamt de närmaste åren.

Jag tycker att det här är synd. Jag tror att det finns lite olika uppfattningar om den här frågan i fullmäktige de olika partierna emellan. Men jag tror att det finns möjligheter att nå ett långsiktigt handslag mellan flera partier för att säkra de här verksamheterna. Jag tycker att det är synd att man inte tar chansen till det. Det kräver ett större ledarskap samt initiativ.

Bifall till vår motion!

Anförande nr 197

H e n r i k S j ö l a n d e r (M): Fru ordförande! Stadens kulturgårdar fyller en viktig funktion för kulturlivet, och det är angeläget att verksamheterna kan fortsätta. År 2011 förändrades lagstiftningen avseende de kommunala bostadsbolagen, vilket ställde ökade krav på affärsmässighet hos bolagen. Lagstiftningen är i grund och botten bra, eftersom den säkerställer att allmännyttans hyresgäster inte är med och

Yttranden 2001-02-19

finansierar kommunal verksamhet som faktiskt ska finansieras av alla skattebetalare gemensamt. Vi anser exempelvis inte att det är rimligt att Stadsholmens hyresgäster måste subventionera kulturgårdarnas verksamheter, utan anser att de bör finansieras av samtliga stockholmare över skattsedeln.

Vi är inte säkra på att den bästa lösningen är att flytta över ägandet av kulturgårdarna från Stadsholmen till fastighetsnämnden. Precis som kulturnämnden påpekar har Stadsholmen förvaltat fastigheterna på ett bra sätt och är bäst lämpade att även fortsättningsvis förvalta denna typ av fastigheter. Dessutom har även fastighetsnämnden ett krav på att finansiera sina kostnader och investeringar genom hyresintäkter. Vi anser i stället att kulturnämnden inom ramen för kulturstödet kan ta ett större finansieringsansvar för de kulturgårdar som ägs av Stadsholmen, detta i syfte att förtydliga verksamheternas uppdrag och ge en mer logisk och transparent finansiering. Det är dock viktigt att parallellt med detta också hitta sätt att maximera nyttjandet av lokalerna. De ska ses som en gemensam tillgång. Syftet är att de ska möjliggöra kulturverksamheter för samtliga stockholmare.

Jag yrkar därför bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 198

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Stadens kulturgårdar utgör en viktig infrastruktur för föreningsliv och civilsamhälle. I gårdarna bedriver man öppen samlingslokalsverksamhet samtidigt som man vårdar ett kulturarv. Att det i Bredäng finns en gård från 1700-talet mitt i miljonprogramsbetonen är ett viktigt värde som fler borde få uppleva, inte färre.

Men som situationen nu ser ut för många av de ideella föreningar som bedriver verksamhet i våra kulturgårdar står de inför stora utmaningar. Den här frågan är större än att bara handla om husens kulturhistoriska värde. Den handlar både om husen och om den verksamhet som sker i husen. Kulturgårdarna ska inte ses som lokaler som utnyttjas av några få, utan som viktiga samlingslokaler som möjliggör allt från fest till föreningsverksamhet och politiska möten. Själv har jag både gräddat våfflor och lett dans kring granen vid julgransplundringar på de här gårdarna. Jag vet hur viktiga husen är för föreningslivet i vår stad, och det måste vi värna.

Nu kommer säkert den styrande majoriteten att skylla på Alliansens tidigare förda politik. Men att följa lagstiftningen är säkert en sak som även den nuvarande majoriteten skulle ha valt att göra om de hade varit i vår situation. Kanske borde vi ha förutsett den situation som kulturgårdarna nu lider av, men för den sakens skull ska inte eftertänksamhetens kränka blekhet hindra oss från att vilja göra något åt saken. Vi behöver skapa långsiktiga och hållbara förutsättningar för att bibehålla gårdarna och se till att den ideella verksamhet som bedrivs där får möjlighet att fortsätta. Det är den öppna verksamheten i gårdarna som vi vill slå vakt om. Att

Yttranden 2001-02-19

husen fylls av verksamhet och inte förpassas till en museitillvaro är det som måste vara ambitionen.

Majoriteten tror sig ha löst problemet genom att ta med den ena handen och ge med den andra. Men föreningarna har stora utmaningar med hyresskulder som byggts upp under lång tid. Därför är det viktigt att vi utreder frågan för att hitta en långsiktig lösning. Vi vill inte i dag uttala oss om vilken lösning som är den bästa för att förvalta de här gårdarna. Vi vill i stället se till att frågan utreds noggrant, så att vi hittar en långsiktig och hållbar lösning. Därför yrkar vi bifall till Liberalernas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 199

S a l a r R a s h i d (S): Jag vill bara förtydliga för Jonas att det är motionen man tar hänsyn till och beslutar om. Det Jonas alldeles nyss lyfte fram är inte alls det som motionen egentligen syftar till. Det som framförs i motionen är att man ska flytta förvaltningen av gårdarna från Stadsholmen till fastighetsnämnden. En utredning av det slag Jonas Naddebo talar om hade kanske varit på sin plats – om det hade funnits en sådan motion att behandla.

Med det sagt vill jag ändå säga att kulturgårdarna självklart är väldigt viktiga. De fyller en väldigt viktig funktion för våra föreningar och för föreningslivet. År 2004 fattade staden beslut om att samla gårdarna hos Stadsholmen, just på grund av att drift- och underhållsbiten passade mycket bättre under Stadsholmen. Man fick en långsiktighet i frågan.

För mig är det oroväckande att man inte lyfter fram 2011 års beslut från borgerligheten om att långsiktigt fasa in affärsmässiga hyror i gårdarna, som Jonas var inne på. Det har egentligen varit det största problemet, skulle jag säga. Vi har självklart tyckt om den organisation som har funnits, som Moderaterna har varit inne på, men från den sidan har man sett de här gårdarna som en inkomstkälla. Det är att ta med den ena handen och ge med den andra, precis som Jonas var inne på. I stort sett allt du har sagt här, Jonas, har gått emot vad du vill.

För mig är det viktigt att följa principen om att hyresgästerna inte ska betala för kommunal verksamhet, något som tyvärr nog också Moderaterna har varit inne på. Den principen bör vara gällande. Detta ska finansieras genom skattsedeln. Det tycker jag är lämpligast för våra kulturgårdar. Annars kommer vi att ha hyresgäster som står för större delen av finansieringen av de här gårdarna, och det är egentligen inte alla gånger lämpligt eller rättvist.

Jag är väldigt stolt över den kulturbudget som vi från majoriteten har gått fram med under året, både vad gäller anslag och vad gäller att kunna ”lyfta” de här gårdarna. Detta gäller både 2015 och 2016 års budgetar, och nu hoppas jag att vi i budgeten för nästa år ska kunna fastslå ett anslag som gör att de här gårdarna kan klara sig. Inga

Yttranden 2001-02-19

gårdar är i dag hotade av nedläggning. Det är väl bra! Då har man ju löst problemet, precis som vi säger.

Anförande nr 200

J o n a s N a d d e b o (C): Jag vill bara replikera dig, Salar Rashid, så att du kan tala ur skägget om vad det är som gäller kring det som jag har yrkat bifall till. Jag förstod inte, hängde inte med i din argumentation.

Jag tycker att det är viktigt att vi får till en utredning som verkligen utreder det här långsiktigt, och det kan man också läsa in i den motion som ligger till grund för det här. Det är den reservationen som vi ställer oss bakom.

Du säger att de här föreningarna inte hotas av nedläggning. Nej, kanske inte av direkt nedläggning, men de har fortfarande stora utmaningar kring de hyresskulder som de har i föreningarna. Det går inte att beskriva hela den här situationen som att det är helt grönt för dessa föreningar och att de lever i all välmåga. Majoriteten målar kanske upp en något skev bild. Jag tror fortfarande att de står inför stora utmaningar, och det är det som vi behöver hitta en långsiktig lösning på, så att vi kan ha kvar verksamheten, för det är den som är viktig, och det är den som vi vill ska fortsätta att leva i våra gårdar.

Anförande nr 201

S a l a r R a s h i d (S): Det är synd att du inte får svara på min kontrareplik, men jag undrar hur ni på något sätt skulle kunna få det här att fungera med ert förslag till budget. Ni halverar ju hela kulturnämndens budget, minskar den med nästan 70 miljoner och vill slå ihop den med idrottsförvaltningens. Då är min fråga: Hur skulle ni ens kunna ha pengar nog till att stödja de här gårdarna? Det är en jättebra fråga för Jonas att svara på, tycker jag egentligen, när han nu är så alert som han är vad gäller att försvara kulturen ute i ytterstaden.

Men principiellt måste jag säga att jag tycker att det är bra att de här frågorna lyfts fram. Jag tycker att vi ska vara glada för den kultur och de samlingslokaler vi har i vår stad. Vi ska värna dem på bästa möjliga sätt. Men det gör man med långsiktighet, och det gör vi också på ett sätt som gör att de här föreningarna kan få fortsätta att växa och leva.

Anförande nr 202

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande och ledamöter! Jag förväntar mig, eller snarare begär, att få tala till punkt utan att bli avbruten. Jag gör det utifrån argumentet om likabehandling. Under den sista interpellationsdebatten, där Erik Slottners interpellation om information till ensamkommande behandlades under Margareta Björks ledning, kom Sissela Nordling Blanco upp här och pratade explicit om

Yttranden 2001-02-19

rasistiska partier i Sverige. Det sade Margareta Björk ingenting alls om. Nu utgår jag från att jag får uttrycka mig på samma sätt utan att bli avbruten – likabehandling!

(O r d f ö r a n d e n : Det är en ordningsfråga, Rickard Wall. Det har ingenting med den här motionen att göra. Du får väl skriva en motion om likabehandling eller något sådant. Men jag tycker inte att det passar i debatten om den här motionen, för då kommer vi utanför ämnet.)

Det var bara en inledning, så att du skulle ha förutsättningarna klara för dig och veta hur Margareta Björk har agerat. Nu kommer jag in på motionen. Jag ska dessutom visa min goda vilja. Jag ska nöja mig med att säga att jag inte kan bestämma mig för om jag ska avslå motionen eller anse den besvarad. Jag lägger därför ned min röst och går tyst och snällt ned och sätter mig.

Anförande nr 203

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Då är vi äntligen tillbaka vid den viktiga kulturen, som finansborgarrådet skulle ha sagt. Det här är verksamheter som är värdefulla för staden. Jag tror att vi har en bred enighet om detta. Det är verksamheter som i sig har ett starkt egenvärde.

Det är riktigt, som flera har sagt, att konsekvenserna som uppstod för ett tag sedan kom sig av den hyreshöjning som också mycket riktigt beslutades under den förra mandatperioden och som nu var på väg att slå fullt ut. Man kan väl säga att vi tittade på de två möjliga sätt som finns att lösa problematiken med den kostnad som reellt fanns. Det ena är att på något sätt ta den på fastighetsägarsidan, det vill säga inte höja hyran. Då hade man sannolikt behövt göra det som motionären föreslår, det vill säga flytta dem. Jag tror nämligen inte att Stadsholmen hade haft utrymme för en sådan lösning. Vi valde en annan modell, det vill säga att i stället höja stödet till kulturgårdarna och samlingslokalerna. Vi har generellt ökat det stödet med ungefär 40 procent på två år, eller lite mer. Vi såg till att kompensera för hyresökningarna – överkompensera, skulle vilja säga, för vi kompenserade till den nivå som gårdarna kommer att ligga på när upptrappningen är gjord fullt ut. Det var det vägval vi gjorde. Jag vill påstå att Stadsholmen har en tydlig styrka i detta, och det är att det är det bolag i staden som är bäst på att ta hand om kulturfastigheter.

Valet för mig handlade alltså om att ha den bästa ägaren och se till att aktörerna hade bättre möjligheter att betala hyran. Det enda skälet till att flytta fastigheterna från Stadsholmen vore nämligen om man ville subventionera hyran. Det är detta vi pratar om här. Historiskt har staden ibland gjort så. Det står väldigt tydligt i Moderaternas reservation, kan man väl säga, att det här är en öppnare och enklare väg; man betalar hyreskostnaden, och staden ser till att täcka verksamhetens kostnader för det. Det betyder inte alltid att de här aktörerna för all framtid har sitt på det torra. Det förstår jag också. Lika lite betyder det att de samlingslokaler som har andra fastighetsägare

Yttranden 2001-02-19

har sitt på det torra för all framtid. Det är inte vad detta innebär. Men vi har löst den akuta situationen.

Vi kommer att fortsätta, tror jag, att öka anslagen till den här typen av aktörer, både kulturgårdar och samlingslokaler. Jag tror att det finns skäl att återkomma till det, för jag tror att de är strukturellt underfinansierade. Men det finns faktiskt i dagsläget inga som helst skäl till att flytta förvaltningen av fastigheterna från Stadsholmen, om man inte vill införa en modell där vi i stället subventionerar dem på fastighetsägarsidan.

Anförande nr 204

R i c h a r d B e n g t s s o n (L): Ordförande! Tack så mycket, Roger Mogert! Det finns i den här diskussionen en risk att vi hamnar i en redovisningsteknisk diskussion om var kostnaderna ska tas och så. Jag tycker att det har varit så vid varje tillfälle när vi har pratat om det här i fullmäktige. Sedan är vi möjligen inte överens i sak kring det där i alla fall.

Det som jag vill peka på i motionen och som jag fortfarande vill påstå är att den stora utmaningen för oss är att fatta ett politiskt beslut om en långsiktigt hållbar förvaltning av kulturgårdarna där den ideella föreningsverksamheten har förutsägbara och rimliga förutsättningar att fortsätta bedriva sin verksamhet. Jag tycker att vi borde kunna göra det. Jag inser att det inte är så att vi kan ge ett löfte om att de här föreningarna för all framtid kommer att kunna finansiera sin verksamhet och leva ungefär som de gör i dag eller som de gjorde i går. Men problemet är inte löst, och det kommer vi att återkomma till i fullmäktige rätt snart, befarar jag.

Anförande nr 205

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Tack, Richard, för ditt engagemang i frågan! Jag delar din uppfattning att det här är en viktig fråga och att vi säkert kommer att få återkomma till den. Så har det varit ganska lång tid i Stockholm. Det finns inget skäl att tro att kulturgårdarna nu badar i pengar och att allt är fredligt löst.

Men med detta sagt vill jag säga att jag inte tycker att det här är redovisningstekniskt. Jag tycker att det i högsta grad är principiellt. Vi har på principiella grunder valt den bästa ägaren för de här fastigheterna, nämligen Stadsholmen. Sedan är det upp till staden, upp till oss – om vi menar det vi säger om att vi vill ha de här verksamheterna – att ge dem rätt ekonomiska möjligheter att betala hyra och driva verksamhet. Jag tycker att det är det renaste och enklaste för verksamheten, och för fastigheterna är detta det bästa sättet att lösa problemet.

Anförande nr 206

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande och fullmäktige! Jag är inte så orolig som en del är, men jag har fått lära mig att sitta still i båten. Det beror på att vi har sådan verksamhet på de här gårdarna att staden inte kan vara utan den. Alla i den här

Yttranden 2001-02-19

församlingen, oavsett om det är från vänster eller höger sida, är rörande överens om att den här verksamheten ska finnas.

Men det är något jag saknar. Jag ser aldrig några av er drälla i korridorerna där uppe på mitt arbete. Ni är jättevälkomna på studiebesök, så ska jag visa er vad vi gör på de här gårdarna, vad vi sysslar med. Det är ett fantastiskt arbete. Ni är välkomna på kaffe!